



[TABLA DE ERROS](#)

| Lugar do erro | Descrición |
|---|--|
| Materia P02G120V01601, apartado 'Avaliación da materia' | O apartado contén algún elemento maior que o tamaño vertical de folia (por exemplo unha táboa) polo que tivo que ser redimensionado. |

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 1

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|--|--------------|-----------|
| P02G120V01101 | Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino | 1c | 6 |
| P02G120V01102 | Educación: Teoría e historia da educación | 1c | 6 |
| P02G120V01103 | Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos | 1c | 6 |
| P02G120V01104 | Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento | 1c | 6 |
| P02G120V01105 | Socioloxía: Socioloxía da educación | 1c | 6 |
| P02G120V01201 | Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria | 2c | 6 |
| P02G120V01202 | Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria | 2c | 6 |
| P02G120V01203 | Historia: Historia do presente | 2c | 6 |
| P02G120V01204 | Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento | 2c | 6 |
| P02G120V01205 | Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar | 2c | 6 |

Curso 2

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|--|--------------|-----------|
| P02G120V01301 | Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria | 1c | 6 |
| P02G120V01302 | Ciencias experimentais | 1c | 6 |
| P02G120V01303 | Lingua española | 1c | 6 |
| P02G120V01304 | Matemáticas e a súa didáctica I | 1c | 6 |
| P02G120V01305 | Xeografía | 1c | 6 |
| P02G120V01401 | Didáctica das artes plásticas e visuais | 2c | 6 |
| P02G120V01402 | Didáctica das ciencias experimentais I | 2c | 6 |
| P02G120V01403 | Expresión e linguaxe musical | 2c | 6 |
| P02G120V01404 | Lingua galega | 2c | 6 |
| P02G120V01405 | Matemáticas e a súa didáctica II | 2c | 6 |

Curso 3

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|--|--------------|-----------|
| P02G120V01501 | Didáctica da lingua e literatura: Galego | 1c | 6 |
| P02G120V01502 | Didáctica das ciencias experimentais II | 1c | 6 |

| | | | |
|---------------|--|----|---|
| P02G120V01503 | Didáctica das ciencias sociais | 1c | 6 |
| P02G120V01504 | Innovación e investigación didáctica | 1c | 6 |
| P02G120V01505 | Lingua francesa e a súa didáctica | 1c | 6 |
| P02G120V01506 | Didáctica da lingua e literatura: Español | 1c | 6 |
| P02G120V01507 | Lingua inglesa e a súa didáctica | 1c | 6 |
| P02G120V01601 | Educación física e a súa didáctica na educación primaria | 2c | 6 |
| P02G120V01602 | Lingua e literatura: Galego | 2c | 6 |
| P02G120V01603 | Lingua e literatura: Español | 2c | 6 |
| P02G120V01901 | Educación ambiental para o desenvolvemento | 2c | 6 |
| P02G120V01902 | Educación artística | 2c | 6 |
| P02G120V01903 | Ética e deontoloxía profesional | 2c | 6 |
| P02G120V01904 | Idioma estranxeiro: Francés | 2c | 6 |
| P02G120V01905 | Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés | 2c | 6 |
| P02G120V01906 | Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés | 2c | 6 |
| P02G120V01907 | Idioma estranxeiro: Inglés | 1c | 6 |

Curso 4

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|---|--------------|-----------|
| P02G120V01908 | Introdución ao feito relixioso e ao cristián | 1c | 6 |
| P02G120V01909 | Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés | 1c | 6 |
| P02G120V01910 | Literatura infantil e xuvenil | 1c | 6 |
| P02G120V01911 | Recursos para o ensino das matemáticas | 1c | 6 |

Curso 3

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|--|--------------|-----------|
| P02G120V01921 | Agrupacións instrumentais para a escola primaria | 2c | 6 |
| P02G120V01925 | Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria | 2c | 6 |
| P02G120V01926 | Técnica vocal e práctica coral | 2c | 6 |

Curso 4

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|----------------------------|--------------|-----------|
| P02G120V01927 | Música nas culturas | 1c | 6 |
| P02G120V01928 | Expresión corporal e danza | 1c | 6 |

Curso 3

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|---|--------------|-----------|
| P02G120V01941 | A educación física como medio de interdisciplinaridade | 2c | 6 |
| P02G120V01942 | Coñecemento da contorna a través da actividade física na escola | 2c | 6 |
| P02G120V01943 | Seguridade e hábitos saudables a través da educación física | 2c | 6 |

Curso 4

| Código | Nome | Cuadrimestre | Cr.totais |
|---------------|---|--------------|-----------|
| P02G120V01944 | A linguaxe corporal | 1c | 6 |
| P02G120V01945 | Actividade física e diversidade na escola | 1c | 6 |
| P02G120V01981 | Prácticas externas: Practicum | An | 48 |
| P02G120V01991 | Traballo de Fin de Grao | 2c | 6 |

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino | | | |
| Código | P02G120V01101 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa | | | |
| Profesorado | de la Fuente Fernández, María Adoración Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa | | | |
| Correo-e | mariaainoa.zabalza@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia forma parte del módulo temático "Procesos y contextos educativos", de carácter básico, con 6 créditos ECTS, situada en el 1º curso, 1º cuatrimestre. Pretende proporcionar a los estudiantes unos conocimientos científicos y las técnicas necesarias para reflexionar sobre los distintos aspectos y ámbitos de la organización escolar y para poder aplicarlos a una realidad concreta, es decir, a un Centro de nuestra Comunidad Autónoma. Intenta, tanto por la actualidad de los contenidos, como por los ámbitos que abarca, despertar los intereses de los estudiantes por aspectos que tradicionalmente no se trataban en los currículos académicos. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE9 | Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber facer |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales | - saber - saber facer |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | |
| CE18 | Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade | - saber - saber facer |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | |
| CE20 | Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas | |
| CE21 | Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12 | |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer - Saber estar / ser |

| Resultados de aprendizaxe | |
|--|---|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
| Coñecer a lexislación que regula as Escolas de Educación Infantil e Primaria e doutros centros, a súa estrutura e os modelos de organización dos centros, servizos e espazos. | CB1 CG1 CG4 CG5 CG6 CG10 CE8 CT1 CT2 CT6 CT8 CT14 CT22 |
| Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional | CB1 CG1 CG6 CG12 CE8 CE9 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT19 CT21 CT22 |
| Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula, no espazo de xogo e noutros espazos comúns e/ou específicos | CB1 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG10 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE8 CE9 CE14 CE16 CE17 CE19 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT18 CT19 CT22 |

| | |
|---|---|
| Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexibles no exercicio da función docente. | CB1 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CE1 CE2 CE8 CE13 CE16 CE17 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT13 CT17 CT19 CT21 CT22 |
|---|---|

| | |
|--|--|
| Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no contorno escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes. | CG7 CG10 CE1 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT17 CT18 CT19 |
|--|--|

| | |
|--|---|
| Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno, coa finalidade de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo, na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 6-12 anos; así como noutros eidos nos que desenvolver o traballo docente para o que se está adquirindo cualificación. | CB4 CG1 CG7 CG9 CG12 CE2 CE15 CE18 CE20 CE22 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT18 CT19 CT22 |
|--|---|

| | |
|--|--|
| Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións. | CG12 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT18 CT19 CT21 CT22 |
| Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensinanza-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo. | CB1 CB4 CG1 CG6 CG10 CG12 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT18 CT19 CT22 |
| Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos, en función dos diferentes modelos didácticos e das características e peculiaridades do alumnado. | CB1 CB4 CG1 CG2 CG4 CG6 CG8 CG10 CG11 CE1 CE5 CE6 CE8 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE21 CE22 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT22 |

Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Primaria para aplicarlas na aula.

CB1
CB4
CG1
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE9
CE15
CE17
CE19
CE22
CT1
CT2
CT13
CT18
CT19
CT20
CT22

Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro, atendendo os criterios de control de calidade.

CB1
CB4
CG1
CG6
CG12
CE8
CE9
CE13
CE14
CE17
CE19
CE22
CT1
CT2
CT7
CT8
CT9
CT14
CT18
CT19
CT22

| Contidos | |
|-------------------------------------|---|
| Tema | |
| 1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL | 1.1.- A Organización Escolar. 1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración. 1.3 - Organización dos recursos humanos, materiais e funcionais do centro escolar. |
| 2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL | 2.1 A estrutura do sistema escolar. 2.2 Os centros e os seus ensinos. 2.3 Sistemas de avaliación de centros. |
| 3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN | 3.1.- Plan de centro. 3.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración escolar: características e niveis. |
| 4.-SUBSISTEMA ESTRUCTURAL | 4.1.- Organización do alumnado, profesorado, recursos, espazos, horarios, actividades. 4.2.- Documentos programáticos, de xestión administrativa e económica dos centros escolares. |

| | |
|--|--|
| 5.- SUBSISTEMA RELACIONAL | 5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflitos nas organizacións educativas. 5.5 - A coordinación interna e externa nos centros educativos. |
| 6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN Y LIDERADO | 6.1.- A dirección nas organizacións educativas. 6.2.- Os proxectos de dirección. 6.3.- Da dirección al liderado. |
| 7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESARROLLO ORGANIZATIVO | 7.1.- Evaluación de centros. 7.2.- Análisis de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos y elementos estudiados en centros de educación infantil y primaria. |
| 8.-ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA | 8.1.- Análise de experiencias de organización. 8.2.- Referencia de modelos e elementos estudiados en centros de educación infantil. |
| 9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM | 9.1.- Achegas de Organización Escolar ao Prácticum. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|----------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introductorias | 2 | 6 | 8 |
| Titoría en grupo | 10 | 11 | 21 |
| Seminarios | 10 | 20 | 30 |
| Traballos de aula | 12 | 24 | 36 |
| Sesión maxistral | 17 | 34 | 51 |
| Probas de tipo test | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|----------------------------|--|
| Actividades introductorias | Esta sesión servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía. |
| Titoría en grupo | A través das titorías, o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Computa na avaliación continua. |
| Seminarios | A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundizar os contidos da materia. É dicir, utilizaranse como complemento das clase teóricas. Computan na avaliación continua. |
| Traballos de aula | Os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua |
| Sesión maxistral | Presentación estruturada dos temas, coa finalidade de facilitar información organizada, seguindo os criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Guión facilitador e a correspondente exposición verbal, por parte do profesor, dos contidos da Organización Escolar. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|------------------|--|
| Titoría en grupo | Titoría e seguimento dos traballos de aula que realicen os alumnos, co obxecto de orientar, facilitar o proceso e atender e resolver as súas dúbidas dos estudantes. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|--|------------|--------------------------------------|
|--|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|---------------------|--|----|---|
| Traballos de aula | Teranse en conta os seguintes aspectos na avaliación: -aspectos formais -calidade dos traballos -exposición oral e resposta ás preguntas plantexadas. | 60 | CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE6 CE9 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 |
| Probas de tipo test | Proba para a avaliación das competencias adquiridas. Para aprobar é necesario obter o 60% das respostas correctas. | 40 | CB1 CG1 CG6 CE2 CE5 CE8 CT1 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A nota final da materia ten dous compoñentes:

-o traballo realizado polo alumno durante o curso (Avaliación Continua)

-a proba escrita. Para superar a materia é necesario obter como mínimo un 60% da nota do exame.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da Avaliación Continua manterase para a segunda convocatoria.

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Os alumnos non asistentes deben concertar unha tutoría.

Bibliografía. Fontes de información

AA.VV, Modelo Europeo de Excelencia. Adaptación a los centros educativos del modelo de la fundación europea para la gestión de la calidad, 2001, MEC

Brighouse, T. y Woods, D., Cómo mejorar los centros docentes, 2000, La Muralla

Bolívar, A., Los centros educativos como organizaciones que aprenden, 2000, La Muralla

Cantón Mayo, I., Las organizaciones escolares. Hacia nuevos modelos, 2000, FUNDEC

Cantón Mayo I., Pino Juste M., Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento, 2014, Alianza Editorial

Carda, R.M., Larrosa, F., La organización del centro educativo: Manual para maestros, 2007, ECU

Cid Sabucedo, A., El clima escolar, 2002, Tórculo

Gimeno Sacristán, J., La dirección de centros: análisis de tareas, 1995, CIDE

González González, M^a.T., Organización y gestión de centros escolares, 2003, Prentice-Hall

Gordo, G., Centros educativos: ¿islas o nodos?. Los centros como organizaciones-red, 2010, Graó

Kotter, J.P., Qué hacen los líderes, 2000, Gestión

Lorenzo, M., Organización de centros educativos. Modelos emergentes, 2011, La Muralla

Martín Fernández, E., Gestión de instituciones educativas inteligentes. Un manual para gestionar cualquier tipo de organización, 2001, McGraw-Hill

Muñoz -Repiso, M. et al., La mejora de la eficacia escolar: Un estudio de casos, 2000, Ministerio de Educación, Cultura y deporte

Pelletier, G. (Coord.), Formar a los dirigentes de la educación. Aprendizaje en la acción., 2003, La Muralla

, Decreto 130/2007, de 28 de junio, por el que se establece el currículo de la educación primaria en la Comunidad Autónoma Gallega. DOGA 9 julio de 2007, ,

, LEY ORGANICA, de 3 de mayo, de Educación (BOE n:106 de 4/5/2006, ,

, ORDEN ECI/2571/2007, de 4 de septiembre, de evaluación en Educación primaria. BOE 214, de 6 de septiembre de 2007, ,

, ORDEN ECI/2211/2007, por la que se establece el currículo y se regula la ordenación de la Educación Primaria. MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (BOE n.173 de 20/7/2007, ,

, REAL DECRETO 1513/2006, de 7 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria. BOE 293, de 8/12 /2006, ,

, REGLAMENTO ORGÁNICO de las ESCUELAS DE EDUCACIÓN INFANTIL Y DE LOS COLEGIOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA (1997). : Santiago: Xunta de Galicia, ,

, R.D. 132/2010, de 12 de febrero por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan las enseñanzas de E.I., E.P., ESO (BOE 12 de marzo), ,

, , ,

Normativa legislativa e os seus desenvolvementos

Recomendacións

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitoso da materia RECOMÉNDASE:

A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e competencias.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos político, administrativo, económico e social; sería convinte para poder estar ao día á lectura de páxinas web dos

diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación, organización, xestión, avaliación e calidade de institucións educativas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teoría e historia da educación**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación: Teoría e historia da educación | | | |
| Código | P02G120V01102 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descriptor | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 1c |
| Idioma | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Análise e intervención psicossocioeducativa | | | |
| Coordinador/a | Soto Carballo, Jorge Genaro | | | |
| Profesorado | Soto Carballo, Jorge Genaro | | | |
| Correo-e | hesoto@uvigo.es | | | |
| Web | http://webs.uvigo.es/hesoto | | | |
| Descrición xeral | <p>A materia Teoría e Historia da Educación persigue que os alumnos e alumnas adquiran unha visión de conxunto dos principais fenómenos e problemas educativos referidos ó seu quefacer profesional, de xeito que poidan chegar a contempla-los procesos educativos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social; permitindo ós estudantes analizar, relacionar e sintetiza-los distintos elementos que constitúen estes procesos. Desde esta perspectiva abórdase o estudio das bases fundamentais que fan posible a existencia dos fenómenos educativos desde unha vertente teórica e histórica: como actúan eses elementos dentro dunha cultura concreta, de que forma se relacionan dentro do sistema educativo, como evolucionan no transcurso do tempo, que mecanismos se poñen en funcionamento ó operar dun determinado xeito, en que sentido se pode afirmar que producen educación, etc.</p> <p>Os elementos que configuran o estudio teórico e histórico, non poden ser tratados como se estiveran illados, independentemente das estruturas -humanas, físicas ou sociais- de que forman parte, senón dun xeito integrado. O que se persigue nesta materia, é que o alumno saiba interpretar ó final de curso a realidade educativa nas súas dimensións teórica e histórica fundamentais; que desenvolva a razón e o sentido crítico ó estudia-la actividade escolar e outros procesos educativos; que saiba intervir pedagoxicamente sobre esa realidade e ter claro cal é o seu papel como maestro.</p> | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber |

| | | |
|------|--|--------------------------------------|
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12 | - saber |
| CE10 | Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa | - saber |
| CE12 | Abordar e resolver problemas de disciplina | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber facer |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales | - saber - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer |
| CE20 | Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas | - saber facer |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber facer |
| CE24 | Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar | - saber |
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer |
| CE64 | Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro | - saber facer |
| CE68 | Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - saber facer |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como a historia da educación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CG6
CG9
CG12
CE1
CE7
CE10
CE12
CE13
CE17
CE20
CE24
CE64
CE68
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT9
CT12
CT14
CT16
CT22

2.- Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG5
CG6
CG9
CG11
CE1
CE10
CE14
CE17
CE20
CE24
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT9
CT14
CT15
CT16
CT22

3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.

CB1
 CB2
 CB3
 CB4
 CB5
 CG3
 CG5
 CG6
 CG11
 CE1
 CE7
 CE10
 CE13
 CE14
 CE15
 CE17
 CE68
 CT1
 CT8
 CT9
 CT14
 CT15
 CT16
 CT18
 CT22

4.- Valorar a acción educativa do mestre de educación Primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagógicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.

CB1
 CB2
 CB3
 CB4
 CB5
 CG3
 CG5
 CG6
 CG7
 CG8
 CG9
 CE1
 CE10
 CE15
 CE22
 CE24
 CE62
 CE68
 CT1
 CT2
 CT3
 CT7
 CT8
 CT13
 CT14
 CT15
 CT22

| Contidos | |
|--|--|
| Tema | |
| Concepto, finalidades e sistemas en educación. Bloque 1 | 1.1. A educación como fenómeno social 1.2 O educador: O profesor como educador profesional: delimitación do ámbito propio de actuación. Preparación específica. Compromiso de actualización. O educador: Uns certos dereitos sociais. Autonomía na acción. Compromiso deontolóxico. As funcións docentes. A personalidade do profesorado. Patoloxía da profesión docente |

| | |
|--|--|
| O coñecemento científico da educación. Bloque 2 | 2. Os principios de educación. 2.1 O educando. O individuo como suxeto da acción. Motivación e necesidades educativas. O desenvolvemento cognitivo. O educando: O desenvolvemento social. O desenvolvemento moral. Os estilos de aprendizaxe. O autoconcepto como dimensión personal. 2.2 A educación en valores |
| Axentes e institucións educativas. Bloque 3 | 3.1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema Escolar. A escola de onte. Orixe e evolución histórica da Educación Escolar. A escola d noso tempo. O sistema educativo español actual. A escola do futuro . Novos plantexamentos educativos formais 3.2. A comunidade educativa. Os escenarios da educación: A educación non formal. Orixe e evolución da Educación non formal. Áreas de actuación e axentes da Educación non formal. Os métodos e medios da Educación non formal. 3.3. A familia de hoxe en día. Familia e sociedade. A educación familiar. |
| Teorías educativas contemporáneas e Historia da Educación Primaria. Bloque 4 | 4.1. Rousseau e a orixe do naturalismo. O ideal rousseauiano. 4.2. A Escola Nova e a Escola Moderna. Teorías e métodos. 4.3. As Teorías Marxistas. 4.4. As Teorías antiautoritarias. 4.5. A Educación Personalista. Teorías e modelos. 4.6. O Modelo Crítico. 4.7 O enfoque comunicativo. 4.8. O modelo da reprodución social. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos de aula | 15 | 30 | 45 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 7.5 | 11.25 | 18.75 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | 0 | 10 | 10 |
| Sesión maxistral | 30 | 45 | 75 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Traballos de aula | Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e completetaria á información e os contados que se desenvolvan nas clases. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudio recorriendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarase nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet. |
| Sesión maxistral | As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|-------------------|--|
| Traballos de aula | A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

Sesión
maxistral

70

As sesións maxistrais serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.

CB1
CG8
CG11
CE1
CE7
CE13
CE17
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT22

Traballos de
aula

O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da educación primaria. Serán avaliados tendo en conta a calidade das aportacións, o seu formato axustado ós estándares científicos o mesmo que as exposicións monográficas que serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de aportar calidade a á materia

20

CB1
CB3
CB4
CG8
CG11
CE1
CE7
CE10
CE24
CE64
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT18
CT22

| | | | |
|---|--|----|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | O profesor propondrá traballos sobre contidos específicos (dossier) que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo personal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro | 10 | CB1 CG8 CG11 CE1 CE7 CE13 CE17 CT1 CT2 CT5 CT9 CT13 CT15 CT16 CT22 |
|---|--|----|--|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O alumno que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. En xullo avaliarase mediante un exercicio escrito, a entrega dun traballo monográfico e o dossier feito na clase.

Tanto a calificación dos traballos derivados da resolución de problemas, é dicir, contidos específicos (Dossier) como a calificación dos traballos de aula (traballo monográfico) feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

- COLOM, A. J.; BERNABEU, J.L.; DOMÍNGUEZ, E.; SARRAMONA, J. (1997): Teorías e Instituciones contemporáneas de la educación. Barcelona, Ariel. Educación.
 - CARREÑO, M (edit.)(2000): Teorías e Instituciones contemporáneas de educación. Madrid, Síntesis Educación
 - NEGRÍN FAJARDO, O (2003): Teorías e instituciones contemporáneas de educación. Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces, D.
 - FAURE, E. (1981): Aprender a ser. Madrid, Alianza Universidad
 - ROUSSEAU, J.J. (1982): Emilio o De la Educación. Porrúa, México.
 - SARRAMONA, J. (2000)..: Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica: Ariel Educación, Barcelona.
- Os alumnos débense afacer a ler revistas e prensa profesional sobre educación, problemas do profesorado, ensino e cultura escolar. Especialmente, recoméndase a lectura habitual de Revista Bordón, Revista de Educación, Cuadernos de Pedagogía, Comunidade Escolar, Magisterio Español. En todas estas publicacións pódese atopar, ademais, unha rica información sobre a Lexislación educativa.
- Bibliografía Complementaria:
- ALDECOA, J. (1990): Historia de una maestra. Anagrama, Barcelona.
 - ALUMNOS DE LA ESCUELA DE BARBIANA (1986): Carta a una maestra. Hogar del libro, Barcelona.
 - APPLE, M. W. (1987): Educación y poder. MEC, Madrid.
 - APPLE, M.W. (1986): Ideología y curriculum. Akal, Madrid.
 - AVANZINI, G. (1979): La pedagogía del siglo XX. Narcea, Madrid.
 - BERSTEIN, B. (1990): Poder, educación y conciencia. Sociología de la transmisión cultural. El Roure, Barcelona.
 - CARR, W. (1990): Hacia una ciencia crítica de la educación. Laertes, Barcelona.
 - CARREÑO, M. (edit.)(2000): Teorías e instituciones contemporáneas de educación. Síntesis Educación, Madrid.
 - CASTILLEJO BRULL, J.L. e COLOM, A.J. (1987): Pedagogía sistémica. CEAC, Barcelona.
 - CASTILLEJO BRULL, J.L. (1985): Nuevas perspectivas en las ciencias de la educación. Anaya, Madrid.
 - COLOM CAÑELLAS, A.J. (1982): Teoría y metateoría de la educación. Trillas, México.
 - COOMBS, P.H. (1985): La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales. Santillana,

Madrid.

- COSSÍO, M.B. (1985): Una antología pedagógica. MEC, Madrid.
- CHANAN, G. e GILCHIRST, L. (1981): Para qué la escuela. Cincel, Madrid.
- CHARLOT, B. (1985): Educación, cultura e ideologías. Anaya, Madrid.
- DEWEY, J. (1995): Democracia y educación: una introducción a la filosofía de la educación.

Morata, Madrid

- DIENELT, K. (1980): Antropología pedagógica. Aguilar, Madrid.
- ESTEVE ZARAZAGA, J.M. (1987): El malestar docente. Laia, Barcelona.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1990): La cara oculta de la escuela. Espasa editores, Madrid.
- FERRER GUARDIA, F.(1976): La escuela moderna. Júcar, Madrid
- FLECHA, R. (1990): La nueva desigualdad cultural. El Roure, Madrid.
- FREINET,C(1974): El diario escolar. Laia, Barcelona.
- FREINET, C. (1990): Parábolas para una pedagogía popular. Laia, Barcelona.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos | | | |
| Código | P02G120V01103 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Psicología evolutiva e comunicación | | | |
| Coordinador/a | Maceira Gago, Antonio Delfín | | | |
| Profesorado | Maceira Gago, Antonio Delfín | | | |
| Correo-e | amaceira@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|---|
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - Saber estar / ser |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | |
| CT7 | Resolución de problemas | |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | |
| CT14 | Razoamento crítico | |
| CT15 | Compromiso ético | |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | |
| CT22 | Motivación pola calidade | |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Coñecer conceptos introductorios da Psicoloxía Evolutiva.
 Coñecer o desenvolvemento da Psicoloxía Evolutiva da infancia nos períodos 6-12 anos e recoñece-las características da personalidade da infancia e cómo se ve influida pola herdanza e o medio.
 Reconoce-la identidade da etapa e as súas características cognitivas, comunicativas, sociais e afectivas.
 Saber promove-la adquisición de hábitos en torno á observación.

CT1
 CT2
 CT3
 CT7
 CT8
 CT9
 CT12
 CT13
 CT14
 CT15
 CT17
 CT18
 CT21
 CT22

Contidos

Tema

| | |
|--|---|
| Tema 1: Modelos teóricos explicativos do desenvolvemento | (st. 1) Principais achegas teóricas. As grandes controversias conceptuais do desenvolvemento: o papel da herdanza e do medio; o problema dos estadios; os períodos críticos. |
| Tema 2: O desenvolvemento humano | (st. 2) Características e determinantes fundamentais. Etapas do desenvolvemento |
| Tema 3. O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I. | (st. 3) O desenvolvemento físico. O desenvolvemento intelectual e procesos cognitivos básicos entre os 6 e os 12 anos: o pensamento operacional concreto. O desenvolvemento da atención, a memoria e o coñecemento. |
| Tema 4. O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I.I | (st. 4) O desenvolvemento da personalidade, o coñecemento de sí mesmo. O desenvolvemento emocional. O desenvolvemento do xénero dos 6 anos á dolescencia. |
| Tema 5. O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I.II | (st. 5) O coñecemento social. O desenvolvemento e a conducta social. O grupo de iguais. O desenvolvemento moral. |
| Tema 6. O desenvolvemento psicolóxico durante a adolescencia. | (st. 6) Os cambios físicos na puberdade. Do pensamento formal ó cambio conceptual na adolescencia: a concepción piagetana das operacións formais; o razoamento na adolescencia. O desenvolvemento da personalidade. Desenvolvemento moral. O desenvolvemento social |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Debates | 10 | 20 | 30 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 4 | 8 | 12 |
| Sesión maxistral | 20 | 30 | 50 |
| Actividades introductorias | 10 | 0 | 10 |
| Traballos tutelados | 10 | 30 | 40 |
| Probas de tipo test | 1 | 0 | 1 |
| Informes/memorias de prácticas | 1 | 4 | 5 |
| Outras | 1 | 1 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Debates | Actividades na que dous ou máis grupos defenden posturas contrarias sobre un tema determinado |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia |
| Sesión maxistral | Exposición dos contidos da materia |
| Actividades introductorias | Actividades encamiñadas a tomar contacto co alumnado, así como a presentar a materia |
| Traballos tutelados | Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita). |

Atención personalizada

Descrición

Debates

Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

Traballos tutelados Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

Resolución de problemas e/ou exercicios Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

Sesión maxistral Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

Outras Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

| Avaliación | | | |
|-------------------|--|---------------|--|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Debates | Os alumnos discuten e aportan sobre un tema da materia | 5 | CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT21 CT22 |

| | | | |
|---|--|----|--|
| Traballos tutelados | Presentación a os Grupo C do traballo que se está a realizar e exposición do traballo na aula, onde se valora a presentación escrita, oral e contidos do mesmo. | 30 | CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT21 CT22 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia. A desenvolver na clase | 15 | CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT21 CT22 |
| Sesión maxistral | Sesión maxistral Exposición dos contidos da materia a través de probas orais ou escritas . Proba tipo test sobre os contidos xerais da materia | 40 | CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT21 CT22 |
| Actividades introdutorias | Información e traballos que axudan a familiarizarse con o coñecemento e a investigación da materia | 0 | |
| Outras | Asistencia regular á clase. Controles de asistencia, traballos realizados realizados coa materia, cartafol, etc a presentar antes da avaliación escrita tipo test na data oficial. | 10 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para optar a la evaluación continua se exige la asistencia regular de, al menos el 80%, de las sesiones de clase, trabajos tutelados y tutorías de grupos. Para superar la materia será necesario que los estudiantes obtengan en cada prueba o actividad objeto de evaluación como mínimo el 50% de la calificación de cada apartado. Aquellos estudiantes que no superen alguna de las pruebas de evaluación podrán recuperarlas en las fechas oficiales correspondiente a la segunda

evaluación, en el mes de Julio. En el caso de que algún estudiante no pueda seguir la evaluación continua y el trabajo en grupo tutorizado por la docente realizará una prueba de contenidos teóricos sobre la materia, que supondrá un 50% de la nota, un comentario sobre una monografía, 20% y un trabajo teórico-práctico al que le corresponderá el 30% de la calificación final. Para superar la materia será preciso que los estudiantes obtengan en cada una de las partes (teórica y práctica) un 50% de la calificación total de las mismas. Las fechas para la realización de los exámenes serán las mismas que los estudiantes de evaluación continua. Las fechas oficiales de los exámenes pueden consultarse en la web de la facultad en el espacio 'exames 15/16' Normal.dotm 0 0 1 74 427 bbaa 3 1 524 12.0

Para poder hacer media entre as notas de cada proba, será imprescindible acadar un 4 en cada unha destas.

As competencias adquiridas en primeira convocatoria, gardaranse unicamente ata segunda.

Na segunda convocatoria se manteñen as calificacións da parte práctica se superan o 4.

Igual que na primeira convocatoria a avaliación será:

60%: traballo en grupo e individual e o

40% : exame tipo test.

As notas dos traballos en grupo e individual poderán ser melloradas antes do exame cunha nova presentación do mesmo

Bibliografía. Fontes de información

- González, A. M. et al. , Psicología del desarrollo: teoría y práctica , 1995,
- Mariscal, S., Desarrollo psicológico a lo largo de la vida, 2009, Mac Graw Hill
- Coll, C. et al., Desarrollo psicológico y educación. Vol. I Psicología de la educación, 2001, Alianza
- Berger, , Psicología del desarrollo. Vol. 1, 2009, Panamericana
- Papalia, D. & Olds, S. W. , Desarrollo humano 12 edic, 2012, MacGrawHill
- Cabezuelo, G., Desarrollo psicomotor: desde la infancia a la adolescencia, 2010,
- Garrido,V; et al., Adolescencia, Aprendizaje y personalidad. Problemas y soluciones, 2012,
- Bartres, D, Bases genéticas de la conducta, 2008,
- Giménez-Dasi,M; Mariscal, S., Psicología del Desarrollo, Vol. II , 2008, Mac Graw Hill
- Santrock, J. W., Desarrollo infantil. 11 ed, 2007, McGrawHill
- López,F; Exebarria, I. et al., Desarrollo social y afectivo, 2003, Pirámide
- Cantón Duarte,J et al., Desarrollo socioafectivo y de la personalidad, 2011, Alianza
- Vila, A., Desarrollo y evaluación del autoconcepto en la edad infantil, 1999,
- Villegas,M., El error de Prometeo, 2011, Herder
- Barros, V et al., Evaluación Psicopedagógica de 7 a 11 años, 2001,
- Castro, E, et al., Evolución del pensamiento en el niño: El pensamiento preoperativo a las operaciones concretas. Prácticas, 2006,
- Serrano Fernández, A., Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía, 2005, Trillas
- Carranza, J.A, Manual de prácticas de psicología del desarrollo, 2010, Univ. de Murcia
- Muñoz Garcia, A., Psicología del desarrollo en la etapa de educación Primaria, 2010, Pirámide
- Delgado Egido, B, Psicología del desarrollo. Vol.2, 2008, Ma Graw Hill
- Gardner, O., Feldman et al., Proyecto Spectrum T. I-II-III-IV, , Morata

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento | | | |
| Código | P02G120V01104 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía | | | |
| Coordinator/a | Caruncho Michinel, María Cristina | | | |
| Profesorado | Caruncho Michinel, María Cristina Fernández Álvarez, Antonio | | | |
| Correo-e | caruncho@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia é unha introducción ao estudo de toda unha problemática na que todas as persoas estamos inmersas polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autoreflexivo, crítico e autocrítico. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer - Saber estar / ser |

| Resultados de aprendizaxe | |
|---|--|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
| Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade | CB1 CB2 CB3 CG8 CE14 CE23 CE34 CT1 CT14 |
| Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento | CB1 CB2 CB3 CG4 CG8 CE23 CE34 CT14 |
| Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental. | CB1 CB2 CB3 CG8 CE23 CE34 CT14 |
| Coñecer as ideas que forxan o noso presente. | CB1 CB2 CB3 CG8 CE14 CE23 CE34 CT13 CT14 |
| Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos | CB3 CG8 CE34 CT1 CT3 CT14 |
| Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos. | CB2 CG8 CT1 CT6 CT14 |
| Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas | CB1 CB3 CG8 CE13 CT1 CT14 |

| Contidos | |
|---|---|
| Tema | |
| 1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos | 1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos |
| 2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados | 1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.- A filosofía no mundo global. |
| 3.- OS esquemas de pensamento que configuraron o que somos. | 3.- Filosofías do século XX. 4.- A posmodernidade. |

| Planificación docente | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Actividades introdutorias | 2 | 0 | 2 |
| Seminarios | 15 | 22 | 37 |
| Titoría en grupo | 8 | 0 | 8 |
| Traballos tutelados | 6 | 40 | 46 |
| Sesión maxistral | 20 | 0 | 20 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 3 | 34 | 37 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|--|
| | Descrición |
| Actividades introdutorias | Presentación do curso e explicación de cómo se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado |
| Seminarios | Información de cómo se desenvolven estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico |
| Titoría en grupo | Entrevistas do alumnado co profesor da materia para resolver dúbidas, asesorar, etc. |
| Traballos tutelados | Elaboración dun traballo de introducción á investigación vencellado cos temas da materia de estudo |
| Sesión maxistral | Exposición, por parte do profesorado dos temas do programa |

| Atención personalizada | |
|-------------------------------|--|
| | Descrición |
| Traballos tutelados | Resolveranse as dúbidas e dificultades que o alumnado encontre na elaboración das tarefas: traballo, comentarios, etc. |

| Avaliación | | | |
|--|--|---|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Seminarios | Presentación y debate de un tema. | 15 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50 | CB3 CG8 CE13 CE23 CE34 CT1 CT3 CT6 CT14 |
| Traballos tutelados | Valoración del trabajo de iniciación a la investigación. Se será exigente con la adecuación del resultado a los criterios exigidos para este tipo de actividad | 35 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50 | CB3 CG8 CE13 CE23 CT1 CT3 CT6 CT14 |
| Probas de resposta longa, Examen sobre o temario da materia de desenvolvemento | | 50 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50 | CB1 CB2 CB3 CE23 CT1 CT14 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: De non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto da avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: O alumnado que non poda asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: Unha proba de contidos teóricos (50%), un traballo (30%), o resumo de dous libros a determinar co profesor/a responsable da materia (20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% en cada unha das probas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exames 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Giner, Salvador, Historia del pensamiento social, Ariel,

Mosterín, Jesús, Filosofía de la cultura, Alianza,

Ayestarán, Igancio, Filosofía en un mundo global, Cátedra,

García Morente, Manuel, Lecciones preliminares de filosofía, Porrúa,

Valcarcel, Amelia, Feminismo en el mundo global, Catedra, Libro

En cada tema proporcionarase unha bibliografía específica

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía da educación**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Socioloxía: Socioloxía da educación | | | |
| Código | P02G120V01105 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía | | | |
| Coordinador/a | Lage Picos, Jesús Adolfo Traba Díaz, Amada | | | |
| Profesorado | Lage Picos, Jesús Adolfo Traba Díaz, Amada | | | |
| Correo-e | amadat@uvigo.es xalp@uvigo.es | | | |
| Web | http://websuvigo.es/webdeox11/ | | | |
| Descrición xeral | <p>Materia de formación básica na formación inicial do profesorado, imprescindible para que as e os futuros docentes comprendan a complexidade dos procesos e relacións educativas.</p> <p>O programa pretende chegar as dimensións estruturais e ideolóxicas que preceden, condicionan e entrelazan os procesos educativos.</p> <p>A reflexión que se fai nesta materia debería contribuír a unha praxe docente racional e consciente.</p> <p>Os contidos céntranse fundamentalmente nos procesos de socialización e nas súas axencias e ámbitos principais, e nomeadamente, na escolarización nas sociedades modernas; mais tamén se dá a debida importancia aos aspectos xerais da disciplina sociolóxica.</p> <p>Asemade, incorpórase a perspectiva de xénero de xeito transversal, nos contidos, na linguaxe e na praxe de aula.</p> <p>Preténdese:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abordar os aspectos sociais -non pedagóxicos nin didácticos- implicados nos procesos educativos. - Contextualizar os procesos educativos no seu medio social e histórico, nomeadamente na actualidade. - Adquirir coñecementos básicos de Socioloxía e poder usar as súas achegas teóricas como ferramentas de análise e comprensión da realidade social e educativa. - Incorporar coñecementos de disciplinas afíns. - Desenvolver capacidades de comprensión e análise do medio social e a capacidade de aplicación para avaliar e prever o impacto, máis alá da aula e da práctica profesional diaria, na integración da comunidade, na resolución de conflitos e na innovación educativa. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer |

| | | |
|------|--|---|
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - saber |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE20 | Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas | |
| CE21 | Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12 | - saber - saber facer |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber - Saber estar / ser |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber |
| CE24 | Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar | - saber |
| CE69 | Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT15 | Compromiso ético | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber facer |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--------------|
| O alumnado deberá acadar os seguintes resultados | CB1 |
| | CB2 |
| Adquirir coñecementos que permitan: | CB3 |
| - Empregar as achegas teóricas da socioloxía como ferramenta de análise e comprensión da realidade. | CB4 |
| - Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual. Analizar as súas funcións sociais e as súas transformacións e conflitos. | CB5 |
| - Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, os diferentes estilos de vida e de educación; ver a educación dende a perspectiva familiar para poder interreactuar eficazmente coas familias | CG3 |
| | CG4 |
| | CG5 |
| | CG6 |
| - Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: familias, relacións de xénero, relacións interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, desenvolvemento sostible. | CG7 |
| | CG8 |
| | CG9 |
| - Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, así como dos cambios nas relacións de xénero e interxeracionais. | CG10 |
| | CG11 |
| - Poder desenvolver e avaliar as accións dentro e fóra do centro educativo destinadas á formación cidadá. | CG12 |
| - Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos, nomeadamente aqueles máis profundos como os que se relacionan coa estrutura social e as transformacións sociais, e tamén con fenómenos máis conxunturais ou específicos como a evolución da economía e do mercado de traballo. | CE20 |
| | CE21 |
| | CE22 |
| | CE23 |
| | CE24 |
| Adquirir destrezas metodolóxicas que permitan desenvolver os contidos anteriores a través do traballo autónomo individual e en equipo como: | CE69 |
| - Aprender a seleccionar e xerarquizar a información | CT1 |
| - Planificar o traballo. | CT2 |
| - Acadar metas concretas. | CT3 |
| - Establecer obxectivos e medios | CT5 |
| - Avaliar custos e posibles limitacións do traballo de investigación empírica. | CT6 |
| - Capacidade para redefinir obxectivos ou medios se estes non se axustaren aos fins establecidos. | CT7 |
| - Analizar resultados e proceso de investigación | CT8 |
| - Sistematizar e presentar oralmente e por escrito os contidos previstos. | CT9 |
| | CT10 |
| | CT12 |
| Adquirir destrezas tecnolóxicas: | CT13 |
| - Coñecer as ferramentas básicas de informática e audiovisual (procesador de texto, power point, folla de cálculo, acceso a internet, programas multimedia e gravación de voz ou vídeo) | CT14 |
| - Traballar con fontes e bases de datos estatísticos | CT15 |
| - Traballar con fontes e bases de datos estatísticos | CT16 |
| - Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación | CT17 |
| - Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | CT18 |
| | CT19 |
| | CT20 |
| Adquirir destrezas lingüísticas: | CT21 |
| - Comprensión de textos complexos | CT22 |
| - Expresión escrita, comunicación oral en público. | CT23 |
| - Capacidade para facerse entender (oral e escrita) | |
| - Resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes. | |
| Adquirir destrezas sociais que permitan desenvolver tarefas colaboradoras: | |
| - Capacidade de escoitar e comprender aos demais. | |
| - Capacidade de captar a atención do receptor. | |
| - Capacidade para adaptarse á axenda de traballo para cumprir obxectivos. | |
| - Capacidade para organizar, adaptar ou reorganizar o traballo. | |
| - Capacidade para asumir a responsabilidade propia e do grupo. | |

Contidos

Tema

| | |
|---|---|
| TEMA 1.- A perspectiva sociolóxica, perspectivas teóricas e conceptos xerais. | <ul style="list-style-type: none">- Perspectiva sociolóxica, perspectiva global e perspectiva sociolóxica na vida cotiá- A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento- Teoría sociolóxica: principais paradigmas e novas perspectivas (a perspectiva de xénero como exemplo)- Que entendemos por sociedade, evolución e tipos de sociedade- Individuo e sociedade, achegas da socioloxía clásica: Marx, Weber e Durkheim (conflito, racionalización, función, anomia)- Cultura: conceptualización, diversidade cultural, subcultura e contracultura; símbolos, valores, normas, desviación e control social- Socialización- Estrutura social e interacción, status e rol.- Estratificación social: clase, xénero e etnia.- Grupos e organizacións. <p>Apéndice metodolóxico básico para a realización do proxecto de investigación</p> <ul style="list-style-type: none">- Metodoloxía, nocións básicas para o traballo de investigación: a definición do problema, as achegas teóricas, a formulación da hipótese, a escolla do deseño (distinción métodos e ferramentas básicas), recollida e compilación dos datos, interpretación dos resultados, elaboración de informe. |
| TEMA 2.- Socioloxía da familia e da infancia | <p>A análise sociolóxica da familia</p> <ul style="list-style-type: none">- Que son as familias? Definición, natureza e evolución da institución- Principais perspectivas teóricas: funcións, desigualdade, patriarcado e análise micro.- A rápida transformación da institución familiar nba sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional- A cara escura das familias. <p>A socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola.</p> <p>A análise sociolóxica da infancia</p> <ul style="list-style-type: none">- A construción social da infancia- Perspectivas teóricas sobre a infancia- A infancia maltratada e excluída, a infancia postmoderna- A socialización na infancia conreferencia a outros axentes e a socialización de xénero como exemplo de socialización diferencial |
| TEMA 3.- Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas | <p>O contexto social actual, cambio e transformación acelerada</p> <ul style="list-style-type: none">- Cambios sociodemográficos- Relación entre sistema social e sistema educativo, xenealoxía do sistema escolar -Características comúns e xerais dos sistemas educativos (xeneralidade, obrigatoriedade, ramificación, burocratización)- A eficacia da socialización escolar e o acceso ao mercado de traballo. <p>Políticas educativas, innovación e reforma</p> <p>Apéndice coas explicacións teóricas da relación entre educación e sociedade: da achega dos clásicos aos paradigmas actuais.</p> |
| TEMA 4.- Educación e cidadanía | <p>A estratificación social e as súas consecuencias no sistema educativo, nos grupos sociais e nos individuos: discriminación, inclusión/exclusión social, participación na vida política e económica</p> <ul style="list-style-type: none">- A teoría social aborda a desigualdade- A relación entre clase social e educación- O xénero como categoría relevante na desigualdade educativa. O sexismo no currículo e na interacción- A diversidade cultural, a interculturalidade na sociedade global. |
| TEMA 5.- As función sociais do sistema educativo | <ul style="list-style-type: none">- A socialización para o traballo como relación fundamental entre a escola e a sociedade- A importancia da formación cívica nunha sociedade democrática- A socialización para o consumo e o patriarcado no noso modelo social- A construción do consenso social a través da educación escolar- A creación de identidade nacional- A regulación do mercado de traballo- A custodia da infancia. |

| | |
|--|---|
| TEMA 6.- Cultura e educación: culturas familiares e cultura escolar | <p>- Que é o currículo dende a perspectiva sociolóxica: expreso, evidente, visible, oculto, invisible, omitido; saberes, hábitos, espazos e tempos, a organización escolar como elemento esencial na análise do currículo</p> <p>- As relacións sociais do proceso educativo: inculcación, selección/omisión, segregación/inclusión</p> <p>Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.</p> <p>- Os nesgos de xénero, de clase e étnicos no sistema educativo e factores sociais de rendemento escolar relacionados.</p> <p>Achegas teóricas relevantes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A reprodución cultural e social na escola - A violencia simbólica. - Lingua e currículo - A escola aparello de poder disciplinario |
| TEMA 7.- Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos | <p>- A aula como microsociedade: significación social da aula e da relación educativa, poder e estratificación: xénero, clase e etnia</p> <p>A análise sociolóxica do profesorado. A feminización da profesión docente</p> <p>- A aula como marco de comportamento: negociación, estigma e resistencia</p> <p>- A comunicación na aula e a constitución do individuo illado</p> <p>- Resolución de conflitos: aprender a amar na escola, a importancia da educación afectiva a da aplicación de modelos integradores baseados no concepto de construción social</p> |
| TEMA 8.- A escola debe responder a o novo modelo de sociedade. o impacto das TICs na educación | <p>- A revolución das TICs e a sociedade da información, impacto na economía, na democracia, nas relacións sociais, a creación de novas culturas e os riscos</p> <p>Sinerxías e oportunidades das TICs para transformar o modelo, novos contornos de aprendizaxe e de relación, a transformación do espazo/tempo, eliminación de barreiras no acceso</p> |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Titoría en grupo | 3 | 0 | 3 |
| Traballos tutelados | 10 | 20 | 30 |
| Presentacións/exposicións | 8 | 6 | 14 |
| Foros de discusión | 0 | 3 | 3 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 0 | 16 | 16 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | 4 | 0 | 4 |
| Seminarios | 5 | 10 | 15 |
| Actividades introductorias | 2 | 0 | 2 |
| Estudos/actividades previos | 0 | 20 | 20 |
| Sesión maxistral | 10 | 0 | 10 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 10 | 20 | 30 |
| Probas de resposta curta | 1 | 0 | 1 |
| Cartafol/dossier | 1 | 0 | 1 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 1 | 0 | 1 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| Descrición |
|------------|
|------------|

Titoría en grupo

• Descripción: este é un tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado. Durante este curso cada alumna/o deberá dedicar 3 horas a esta actividade.

• Obxectivos:

- o Atención, seguimento e orientación do alumnado.
- o Intercambiar información, perspectivas e coñecementos.
- o Favorecer o feedback entre as persoas que compoñen o curso: entre o propio alumnado e entre docente e alumnado sobre os contidos e tarefas desenvolvidas na materia.
- o Seguimento da comprensión de conceptos e contidos así como resolución de dúbidas.
- o Asesoramento na procura de información.

• Modalidade: guiada.

• Natureza: teórica e práctica.

• Escenario: despacho 113, aulas C ou B

• Grupos: reducido (entre 4 e 9).

• Tareas do alumnado: identificar as dúbidas e problemas de comprensión e formulalas, se pode ser, con posibilidades de resolución.

Traballos tutelados

• Descripción: actividades que realiza o alumnado, algúns exemplos poden ser:

-Recensións sobre artigos científicos de actualidade.

-Traballos monográficos

-Procura de información en publicacións, bases de datos, artigos, libros... sobre un tema en concreto.

-Proxectos: deseño e desenvolvemento dun traballo de investigación que inclúa parte ou todas as actividades precedentes.

Quen se encargue da docencia acoutará e aceptará os temas de estudo propostos polo alumnado. Realizará o seguimento do traballo e avaliará o proceso e o resultado final.

• O obxectivo é adquirir e consolidar coñecementos e formar parte fundamental do traballo que se avalia.

• Modalidade: autónoma.

• Natureza: práctica.

• Escenario: non hai prescrición.

Realizarase en grupo reducido (3-4 compoñentes).

O alumnado realizará o traballo a partir do guión proporcionado pola/o docente, dispoñendo das sesións de prácticas (horas B) e das sesións de titoría para facilitar o seguimento do seu traballo.

Presentacións/exposicións • Descrición: todos os traballos tutelados nas sesións prácticas deben ser presentados en público a todo o grupo en sesións habilitadas a tal efecto ao final do cuadrimestre. Teráse en conta a habilidade para comunicar e a capacidade de captar a atención do público así como a capacidade de síntese e os recursos empregados.

Tamén se poden expoñer, pero non é obrigatorio, outros traballos que se vaian realizando de forma voluntaria polo alumnado.

Estas exposicións consistirán en presentar un tema concreto ou un traballo (previa presentación escrita na que se avaliará o contido).

Trátase dunha metodoloxía que traballa unha competencia nuclear e transversal cuxo obxectivo é aprender a comunicar.

Os traballos expoñeranse en grupo -os que se realicen en grupo- ou individualmente os que se fagan desa forma con carácter voluntario.

As presentacións serán avaliadas en función dos criterios previamente establecidos, podendo incluso integrar a avaliación criterios e cualificacións incorporados polo alumnado.

- Modalidade: guiada.
- Natureza: práctica.
- Escenario: aula ordinaria que conta con recursos tecnolóxicos (canón de proxección, transparencias, conexión a Internet, vídeo ou DVD...)
- Grupo: grande, mediano ou reducido.
- Tarefas do alumnado:
 - o Expoñer o traballo publicamente.
 - o Defendelo, é dicir, debe responder ás preguntas e posibles críticas construtivas de colegas e docentes.
 - o Poderanse explicar na parte final da exposición os problemas e obstáculos xurdidos durante la elaboración do traballo.

Foros de discusión • Descrición: esta é unha actividade, que se realizaría a través da plataforma virtual na que se poderán debater e intercambiar informacións e opinións de interese para o desenvolvemento teórico e práctico da materia, especialmente temas de actualidade ou de relevancia.

- Obxectivos:
 - o Abrir novas perspectivas e temas e traballar e consolidar coñecementos.
 - o Cuestionar(se) opinións persoais e posibles prexuízos.
 - o Desenvolver habilidades comunicativas.
- Modalidade: autónoma.
- Natureza: práctica.
- Escenario: non prescrito agás pola necesidade de conexión á rede.
- Grupos: individual ou reducido.

• Quen teña a cargo a docencia, ou incluso o alumnado, propondrá un tema de debate ou de estudo, se é preciso nomearase alguén que dinamice ou modere o foro.

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma • Descrición: formulación, análise, resolución individual, e de proceder debate en grupo, dun exercicio relacionado coa temática da materia de forma autónoma por parte do alumnado.

- Obxectivo
 - o Reflexionar sobre as cuestións principais da materia e relacionar teoría e práctica.
 - o Introducir novos conceptos e integralos cos antigos.
 - o Consolidar coñecementos.

A docente propondrá ao final de cada tema dos que compoñen a documentación básica de consulta e estudo unha batería de cuestións ou exercicios denominadas actividades de autoavaliación, a resolución destas actividades integrará o contido do cartafol xunto coa documentación elaborada para os seminarios e outros traballos voluntarios. A docente poderá revisar este material que formará parte da avaliación final.

- Modalidade: autónoma.
- Natureza: teórico-práctica.
- Escenario: non prescrito.

• Tarefas do alumnado:

- o Resolver a cuestión ou exercicio proposto pola/o docente a partir da documentación facilitada.
- o Aínda que as actividades se realizen de forma autónoma, o alumnado disporá en todo momento de sesións de tutoría para que a docente poida realizar o acompañamento e seguimento desta metodoloxía.

Prácticas autónomas a través de TIC

- Descrición: desenvolver con axuda das TIC prácticas de búsqueda de información, manexo de ferramentas básicas para deseñar táboas e gráficas, tratamento de datos e búsqueda de fontes estatísticas.

Desenvolveranse 2 sesións ao inicio do curso en horas B, as dúas primeiras semanas, e outras 2, tamén en horas B cando o desenvolvemento dos traballos o requira, é dicir. no momento en que se trate de buscar, procesar e presentar a información para os traballos. Aproximadamente terán lugar entr as últimas semanas de utubro e as primeiras de novembro.

- Obxectivos:
 - o Facilitar a correlación entre a teoría e a práctica.
 - o Consolidar coñecementos.
 - o Utilizar programas ou recursos informáticos.
- Modalidade: guiada.
- Natureza: práctica.
- Escenario: aula de informática ou aula B e en grupo mediano.

• Que estea a cargo desta docencia deberá elaborar e proporcionar un guión para orientar a realización do traballo e das actividades concretas en cada caso, asemade deberá facer o seguimento da evolución da actividade do alumnado.

- Tarefas do alumnado: realizar a actividade proposta en tempo e forma.

Seminarios

Descrición: trátase dun tipo de metodoloxía que combina o traballo autónomo co guiado de aula. Pretende profundar e ampliar o contido xeral da materia pero a través dun tema específico tratado no programa xeral da materia. O tema escollido é: Socialización, educación e xénero Terán lugar 8 sesións de unha hora en pequeno grupo (sesións de horas C) en semanas alternas co fin de dar tempo a preparar lecturas de textos e procuras de información etc..

- Obxectivo: adquirir, comunicar e consolidar coñecementos teórico-prácticos e fomentar a interactividade entre a docente e o alumnado.
- Modalidade: guiada.
- Natureza: práctica.
- Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos.
- Grupos: reducido
- Tarefas do alumnado: procura, traballo de documentación, lectura e análise, para achegalo ás demais persoas participantes no seminario.

Actividades introductorias

• Descrición:
Estas actividades realizaranse nas primeiras sesións nos grupos.
Están encamiñadas a tomar contacto e a dar e recoller información sobre a materia, o curso e sobre o alumnado (coñecementos previos, intereses e motivacións).

Presentaranse pezas audiovisuais ou doutro tipo que o alumnado terá que analizar en forma de chuvia de ideas e sobre un guión proposto pola/o docente, quen preguntará sobre ideas e conceptos para coñecer o grao de afinidade e comprensión na materia.

Asemade, poderáanse presentar exercicios prácticos nos que o alumnado terá que responder oralmete a unhas preguntas.

Nos últimos tramos das primeiras sesións farase a presentación específica do curso: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación, etc.

- Obxectivo: comunicar amigablemente que se pretende atinxir con este curso e de forma somera coa materia de Socioloxía. Aclarar, no posible, a finalidade da mesma e o seu interese.
 - Modalidade: guiada
 - Natureza: teórica
 - Escenario: aula ordinaria
 - Grupo: grande
 - Tarefas do alumnado: participar activamente nas actividades
-

| | |
|---|--|
| Estudos/actividades previos | <ul style="list-style-type: none"> • Descrición: sempre antes de cada sesión presencial maxistral (horas A) ou do desenvolvemento de traballo práctico (horas B) ou seminarios (horas C) o alumnado realizará as actividades previstas como previas. <p>O alumnado deberá procurar, ler e traballar a documentación ou o material proposto e facilitado pola/o docente.</p> <p>o Pode ser para unha actividade teórica - procura de información, análise e organización de documentación- ou a realización dunha tarefa que haxa de ser resolta con traballo práctico.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obxectivo: aprender e asistir ás aulas cun mínimo de coñecementos da materia que permita avanzar a bo ritmo e compartir coñecementos para facilitar o debate en sesión maxistral, seminario ou práctica. <p>Quen se encargue da docencia poñerá a disposición do alumnado o material de lectura ou as indicacións para obtelo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modalidade: autónoma. • Natureza: práctica. • Escenario: Non prescrito. • Realízase en grupo reducido ou de forma individual. <ul style="list-style-type: none"> • Tarefas do alumnado: <ul style="list-style-type: none"> o Procurar a documentación (bibliográfica, bases de datos, Internet, etc.) o Ler a documentación facilitada polo/a docente ou obtida de forma autónoma. |
| Sesión maxistral | <p>Exposición, explicación e aclaracións do contido da materia: Relacionar coa sesión anterior Resaltar as ideas principais Explicacións ordenadas e estruturadas</p> <p>Exemplos (de actualidade, reais, etc.) Relacionar os novos conceptos Asegurar a comprensión do contido empregando a exposición teórica ou a discusión e debate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obxectivo: abrir portas a novos coñecementos • Modalidade: guiada, a presenza de docente é necesaria. • Natureza: teórica. • Escenario: aula ordinaria A (na que se desenvolven habitualmente as aulas). <p>Recursos tecnolóxicos (proxector, conexión a Internet, vídeo ou dvd...).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupos: grande. <ul style="list-style-type: none"> • Tarefas do alumnado: participar activamente na sesión (tomar notas, tomar a palabra, contestar preguntas...). |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | <p>Descrición: formulación, análise, resolución e debate de exercicios relacionados coa temática da materia.</p> <p>A docente propón, ao final de cada tema, por escrito e de forma organizada unha batería de exercicios e actividades.</p> <p>A documentación de consulta e lectura estará a disposición do alumnado e conforma a guía de orientación e análise, centra os puntos de interese, de ampliación ou de complexidade para a posterior discusión e posta en común na aula.</p> <p>En hora A realízase un exercicio escrito por tema que será recollido pola docente na aula e que formará parte da avaliación.</p> <p>En todas as sesións maxistrais a docente preguntará pola realización dos exercicios de autoavaliación, polas dificultades e dúbidas atopadas e recollerá os comentarios e achegas do alumnado comentados en público. Resolverá na aula cantas dúbidas se presenten deste xeito.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obxectivo: Reflexionar e relacionar teoría e práctica e proporcionar feedback ao alumnado sobre o proceso de aprendizaxe. Realmente é unha peza metodolóxica integrada, que permite aprender, consolidar, ampliar, autoavaliar e avaliar, e comunicar na aula. • Modalidade: guiada. • Natureza: práctica. • Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos. • Grupos: grande, mediano e reducido. Individual e posta en común. • Tarefas do alumnado: o alumnado deberá resolver os exercicios propostos a partir do material de estudo facilitado pola docente. Posteriormente terá lugar unha posta en común. |

Atención personalizada

Descrición

| | |
|---|---|
| Seminarios | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Tutoría en grupo | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |

| | |
|--|---|
| Traballos tutelados | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Presentacións/exposicións | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | <p>Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En tutoría individual ou de grupo a través de correo-e <p>O alumnado terá que cubrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol. |

Probas de resposta curta

Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:

- Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase.
- Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios.
- En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade.
- En titoría individual ou de grupo a través de correo-e

O alumnado terá que cubrir:

- 3 horas de titoría de grupo en despacho.
- 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Cartafol/dossier

Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada:

- Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase.
- Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios.
- En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade.
- En titoría individual ou de grupo a través de correo-e

O alumnado terá que cubrir:

- 3 horas de titoría de grupo en despacho.
- 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Avaliación

Descrición

Cualificación Competencias Avaliadas

Seminarios

10

Cada grupo C terá 8 sesións de seminario (horas C) ao longo do cuadrimestre.
 Para o seu desenvolvemento será preciso que o alumnado se documente previamente. Nas sesións de seminario cada participante intervirá presentando as conclusións ás que chegara, de modo que se comparta coñecemento e se debata en grupo. O traballo realizado para estas sesións fará parte da avaliación.

- CB1
- CB2
- CB3
- CB4
- CB5
- CG3
- CG4
- CG5
- CG6
- CG7
- CG8
- CG10
- CG11
- CE20
- CE22
- CE23
- CE24
- CE69
- CT1
- CT2
- CT3
- CT12
- CT13
- CT14
- CT15
- CT16
- CT17
- CT18
- CT22

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Esta metodoloxía está pensada para aquelas persoas que desexen afondar un pouco máis nos temas. No material preparado pola docente fanse suxestións que orientan ao alumnado para este fin, podendo tamén o propio alumnado afondar en aspectos que non estean prescritos pola docente pero que garden relación coa materia.
 Este traballo fará parte do recompilado para o cartafol que debrá realizar individualmente o alumnado.

10

- CB1
- CB2
- CB3
- CB5
- CG3
- CG6
- CG8
- CG10
- CG12
- CE21
- CE22
- CE23
- CE24
- CE69
- CT1
- CT3
- CT14
- CT15
- CT16
- CT20
- CT22
- CT23

| | | | |
|---------------------------|--|----|--|
| Traballos tutelados | <p>Esta metodoloxía está pensada para poñer en práctica os coñecementos adquiridos e activar as capacidades que permiten acadar competencias de aplicación á realidade.</p> <p>O traballo será realizado en grupo, guiado, avaliado en proceso, e avaliado ao final.</p> <p>A base sobre a que se aplican os criterios será a participación nas sesións de introdución e de seguemento e a memoria onde se recolle o realizado.</p> <p>Ningún traballo se poderá dar por finalizado ata que non acade a cualificación de apto.</p> | 20 | <p>CB1</p> <p>CB2</p> <p>CB3</p> <p>CB4</p> <p>CB5</p> <p>CG3</p> <p>CG4</p> <p>CG5</p> <p>CG6</p> <p>CG7</p> <p>CG8</p> <p>CG10</p> <p>CG11</p> <p>CG12</p> <p>CE20</p> <p>CE22</p> <p>CE23</p> <p>CE24</p> <p>CE69</p> <p>CT1</p> <p>CT2</p> <p>CT3</p> <p>CT5</p> <p>CT6</p> <p>CT7</p> <p>CT8</p> <p>CT9</p> <p>CT10</p> <p>CT12</p> <p>CT13</p> <p>CT14</p> <p>CT15</p> <p>CT16</p> <p>CT17</p> <p>CT18</p> <p>CT19</p> <p>CT21</p> <p>CT22</p> |
| Presentacións/exposicións | <p>Neste apartado teráse en conta a presentación pública dos traballos tutelados, así como a presentación e debate ou posta en común en aula (A) dos exercicios e dos seminarios (C).</p> <p>O valor da exposición dos traballos e das exposicións orais en aula e seminarios poderá chegar a representar o 20 do total final. O reparto é a partes iguais entre os tres tipos de presentacións.</p> | 20 | <p>CB1</p> <p>CB2</p> <p>CB4</p> <p>CG11</p> <p>CE20</p> <p>CE69</p> <p>CT1</p> <p>CT3</p> <p>CT5</p> <p>CT9</p> <p>CT18</p> |

| | | | |
|--|--|----|---|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | <p>A proba presencial voluntaria de resposta longa propónse como unha oportunidade para acadar a cualificación de sobresaliente ou MH de quen teña acadado un notable no cómputo global.</p> <p>Trátase de desenvolver un tema ou un comentario de texto: Para o seu desenvolvemento poderanse consultar durante a realización certos documentos se consideren de interese. Terá lugar na data da proba final oficial do cuadrimestre.</p> <p>Nesta data final oficial terá lugar tamén unha proba de avaliación/recuperación para todas aquelas persoas que non acadasen o aprobado na avaliación continua. Neste caso será unha mestura de preguntas de resposta longa e curta. En ambos casos disporase de dúas horas para a súa realización.</p> | 10 | CB1 CB5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE69 CT1 CT3 CT14 CT15 CT20 CT23 |
| Probas de resposta curta | <p>Durante o desenvolvemento do curso realizaranse 9 probas (unha por cada tema) de resposta curta sen apoio de apuntamentos nin material.</p> <p>Cada unha delas será avaliada de forma inmediata e devolta ao alumnado na semana posterior para a súa comprobación e comentario.</p> | 20 | CB1 CB5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CE21 CE22 CE23 CE24 CE69 CT1 CT14 CT15 CT20 CT23 |

| | | | |
|------------------|---|----|---|
| Cartafol/dossier | No cartafol/dossier irase plasmando o traballo realizado durante o curso: exercicios, pescudas, comentarios, reflexións, incluso partes específicas do traballo realizado para a investigación en grupo que non tiveran entrada no mesmo. Irase revisando na titoría ao longo do cuadrimestre a pedimento do alumnado ou da docente. O valor do cartafol poderá supor na nota final ata un 30 por cento. Comporán esa cualificación tres elementos: 1.- O recompilado para os seminarios (contemplado xa co 10 por cen no apartado correspondente) 2.- O recompilado como traballo voluntario (contemplado xa no apartado correspondente cun 10 por cen) 3.- O recompilado como exercicios de final dos temas elaborados para preparar mellor as probas de coñecemento, esta é a porcentaxe que se consigna neste apartado e que representa o 10. | 10 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CE22 CE23 CE24 CE69 CT1 CT2 CT3 CT6 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT22 |
|------------------|---|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na convocatoria final oficial terá lugar unha proba de avaliación/recuperación das probas de resposta curta non superadas para todas aquelas persoas que non acadasen unha avaliación continua positiva da parte teórica a través das devanditas probas. Neste caso será unha mestura de preguntas de resposta longa e curta. Asemade, esta será a data final para presentar por escrito os proxectos de investigación.

No caso da segunda convocatoria realizarase unha proba mixta oral e escrita na que se poidan avaliar os requirimentos e competencias da materia segundo o que queda expresado neste apartado 7. No caso de non ter presentado ou avaliado positivamente os proxectos de investigación presentaranse nesta segunda convocatoria.

No caso de que se teñan superado algunhas partes (probas teóricas, proxecto de investigación, proxectos de seminario, presentacións, cartafol, parte das probas de resposta curta ...) gardaranse os resultados destas partes superadas para telos en conta na segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Fernández Palomares, Francisco (coordinador), Sociología de la educación., Madrid: Pearson , 2003

Educación en tiempos inciertos, Fernández Enguita, Mariano , Madrid: Morata, 2001

Sociología de la Educación, Fernández Enguita, Mariano (editor) , Barcelona: Ariel referencia, 1999

Sociología, Macdonald, John J. & Plummer, Ken , Madrid:Prentice Hall, 2005

La educación general en España, Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C. , Fundación Santillana, 2003

Diccionario de sociología, Salvador Giner, Emilio Lamo de Espinosa e Cristóbal Torres (editores), Madrid: Alianza Editorial, 1998

Las reformas educativas a debate, Varela, Julia , Madrid: Morata , 2007

Atando teoría y práctica en la labor docente, Viniegra, L. , Barcelona: Paidós, 2004

Investigación-acción, reflexión crítica sobre la práctica educativa, VVAA. , Eduforma, 2007

Aprendiendo a trabajar: como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera , Willis, Paul , Madrid: Akal , 1988

El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar , Santos Guerra (coordinador) , Barcelona: Graó, 2000

Cultura infantil y multinacionales , Steimberg y Kinchelore (compiladores) , Madrid: Morata , 2000

“Nacimiento de dos hermanos gemelos: el sociólogo y el maestro de escuela (reflejo de Francia en el, Volker, Joan , Barcelona: Península, 1975

Chicos son hombres serán: cómo romper los lazos entre masculinidad y violencia, Miedziam, Myriam , Madrid: Horas y horas, 1996

“La escuela obligatoria y la invención de la infancia anormal” en Espacios de poder , Muel, Francine , Madrid: Ediciones de la Piqueta, 1991

La escuela a examen, Fernández Enguita, Mariano , Madrid: Pirámide. , 1999

La profesión docente y la comunidad escolar, Fernández Enguita, Mariano , Madrid: Morata , 1999

Vigilar y castigar , Foucault, Michel , Madrid: Siglo XXI, 1984

La escuela no es una empresa. El neoliberalismo al asalto de la escuela pública, Laval, L. , Barcelona: Paidós , 2004

Educación como “Dios manda”. , Appel, Michel W. , Barcelona: Paidós , 2006

<http://www.un.org/>, Naciones Unidas, ,

<http://www.oneworld.net>, One World, ,

<http://www.europa.eu.int/index-en.htm>, Unión Europea, ,

<http://portal.unesco.org/>, UNESCO, ,

Escuelas y calidad de la enseñanza, Informe internacional OCDE, Barcelona: MEC/Paidós, 1990

Educación superior y futuro de España, Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C. , Fundación Santillana, 2001

www.ine.es, Instituto Nacional de Estadística, ,

<http://www.consellodacultura.org>, Consello da Cultura Galega, ,

Falar galego: No veo por que. Aproximación cualitativa á situación sociolingüística de Galicia, Iglesias Álvarez, Ana, Xerais, 2002

www.ige.eu/web/index., Instituto Galego de Estatística, ,

fatic.uvigo.es/index., Universidade de Vigo, ,

www.csic.es/ , CSIC, ,

www.migualdad.es/mujer/, Instituto de la Mujer. La mujer en cifras, ,

sgi.xunta.es/publvida.html -, Servizo de Igualdade (Galicia), ,

www.oecd.org/document, OCDE, ,

www.cervantesvirtual.com/, Biblioteca Virtual Cervantes , ,

www.educarm.es/templates/portal/images/ficheros/revistaEducarm/, REDINET (Información educativa), ,

www.sc.ehu.es/sfwseec/basedatos.htm - , ERIC (Centro de recursos educativos), ,

www.plazayvaldes.es/libro/diccionario-critico-de-ciencias-sociales/1249/ , Diccionario crítico de Ciencias Sociales, ,

www.injuve.mtas.es/injuve/portal.portal.action , INJUVE (Instituto de la Juventud de España), ,

http://webs.uvigo.es/hcastro/guias/guia_dep08.html, Como realizar un trabajo académico, ,

Metodología de investigación, Hernández Sapieni, Mc.Graw-Hill, Mexico

La corrosión del carácter, Sennett, Richard, Barcelona, Anagrama, 2000

Amor líquido: Acerca de la fragilidad de los vínculos humanos, Bauman, Zygmunt, Mexico, FCE, 2005

El trabajo de cuidados, Carrasco, Cristina, Madrid, los libros de la Catarata, 2011

Sociofobia: el cambio político en la era de la utopía digital, Rendueles, César, Capitan Swing, 2013

La convivencialidad, Illich, Ivan, Barcelona, Virus, 2011

La invención de los derechos humanos, Hunt, Lynn, Barcelona, Tusquets, 2009

Como aprender a amar en la escuela, Renau, M^a Dolors (Ed.), Madrid, La catarata, 2012

Pedagogías invisibles. El espacio del aula como discurso, Acaso, María, Madrid, La catarata, 2012

Peligro, niños, Tonucci, Francesco, Barcelona, Graó, 2012

Pensando el futuro de la educación, Imbermom, F. Jarauta, B. (Coord.), Barcelona, Graó, 2012

Recomendaciones

Otros comentarios

Recoméndase poñer atención á documentación que se sube á plataforma virtual FAITIC. Nela están desenvolvidos os temas, esquemas de traballo, fichas para realizar comentarios e outros traballos voluntarios, guías de análise de películas con perspectiva sociolóxica, novas, anuncios, calendario previsto de realización do programa e datas das probas de avaliación. Debe poñerse atención á bibliografía máis ampliada e bases de datos importantes para o desenvolvemento dos traballos. Recomendase encarecidamente que se lea esta guía con atención para poder aclarar as dúbidas xa na sesión de presentación da materia o primeiro día e non pasemos o curso aclarando cuestións que xa están recollidas neste documento. Recomendase ver e comentar o material audiovisual proposto: vídeos, documentais, películas,...

Tamén é moi importante ler a prensa e estar ao tanto dos acontecementos, ter unha actitude aberta, curiosa e crítica ante o que sucede no mundo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria | | | |
| Código | P02G120V01201 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 2c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Pino Juste, Margarita Rosa | | | |
| Profesorado | Pino Juste, Margarita Rosa | | | |
| Correo-e | mpino@uvigo.es | | | |
| Web | http://webs/uvigo.es/mpino | | | |
| Descrición xeral | <p>O curriculum é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos concetuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), de aí que figure como de formación básica unha materia que aborde a citada temática. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos:</p> <p>(a) En relación coa temática referida ao currículo</p> <ul style="list-style-type: none"> - En termos xerais, asesoramento grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular - Especificamente, o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materiais e actividades, así como de documentos de centro. <p>(b) En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas - Relación entre a innovación educativa e a investigación centrada no cambio - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular <p>En relación ós campos profesionais nos que se proxecta:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Deseño e planificación educativa * Asesoramento a programas de innovación educativa e curricular * Asesoramento nos procesos de avaliación educativa e a súa implementación * Elaboración, deseño e actualización de programas curriculares * Deseño de materiais educativos e curriculares * Formación de docentes en procesos de ensino-aprendizaxe * Asesoramento en plans formativos para organizacións e empresas | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---------------|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CE4 | Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento | - saber - saber facer |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE9 | Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan | - saber facer |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber facer |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer |
| CE20 | Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas | - saber - Saber estar / ser |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CE64 | Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - Saber estar / ser |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - Saber estar / ser |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

| | |
|--|--|
| Diseñar, planificar e avaliar a actividade docente e o aprendizaxe na aula atendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto. | CB2 CB4 CG1 CG2 CG8 CG9 CG11 CE4 CE6 CE8 CE16 CE19 CE56 CT1 CT8 CT9 CT14 CT15 CT19 |
| Coñecer e analizar elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar críticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa. | CB2 CB3 CG4 CG8 CG9 CE5 CE11 CE20 CE22 CE56 CT14 CT15 CT17 CT18 |
| Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional. | CB4 CG4 CG5 CG11 CE9 CE11 CE13 CE20 CT1 CT8 CT12 CT17 CT21 |
| Coñecer e dominar os métodos e estratexias de investigación e a súa aplicación a dinámica de aula. | CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CE9 CE14 CE17 CE19 CE22 CT1 CT2 CT10 CT21 CT22 |

| | |
|---|---|
| Comprender que a dinámica diaria en educación primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo, situación e saber ser flexible no exercicio da función docente | CB4 CG1 CG2 CE4 CE5 CE6 CE8 CT1 CT2 CT8 CT15 CT17 CT18 |
| Capacitarse para traballar en equipos multidisciplinares cos compañeiros e outros profesionais dentro e fora do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saberes e experiencias e aceptando a disparidade de opinións. | CB4 CB5 CG8 CG9 CE8 CE14 CE16 CE17 CE19 CT17 CT18 CT19 CT21 CT22 |
| Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes. | CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG8 CG9 CE6 CE14 CE16 CT1 CT2 CT8 CT14 CT15 |
| Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fora de ela relativos ó período de 6-12 anos. | CB2 CB5 CG1 CE4 CE6 CE9 CE20 CE22 CT1 CT2 CT8 CT9 |

Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilizalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e a súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG4
CE5
CE6
CE8
CE9
CE56
CT1
CT2
CT8
CT14
CT17
CT18

Desenvolver a capacidade para recopilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria.

CB2
CB3
CB4
CG2
CG8
CG9
CE6
CE8
CE9
CE14
CE16
CT1
CT8
CT10
CT12
CT14
CT15

Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensinanza-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias precisas.

CB2
CB5
CG1
CG2
CG4
CE4
CE5
CE8
CE9
CE16
CT1
CT8
CT14
CT15
CT22

Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor da ensinanza, da aprendizaxe e da súa propia formación.

CB2
CB5
CG1
CG2
CG5
CE9
CE11
CE13
CE14
CE16
CT1
CT8
CT9
CT18
CT22

| | |
|---|--|
| Potenciar o rendimientto académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral. | CB2 CB3 CG2 CG8 CE16 CE17 CT1 CT2 CT18 CT21 CT22 |
|---|--|

| | |
|--|--|
| Asumir a necesidade dun desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica. | CB2 CB5 CG8 CG9 CE13 CE22 CE64 CT15 CT16 CT17 CT21 CT22 |
|--|--|

Contidos

| Tema | |
|---|---|
| Cara unha conceptualización da Didáctica Xeral. Estructura disciplinar. | Aproximación o concepto de Didáctica. A Didáctica como Ciencia Social e como Ciencia da Educación. Ubicación da didáctica nas ciencias da educación. Desenvolvemento histórico da didáctica. Panorama actual da Didáctica. A Investigación Didáctica. Construcción do coñecemento didáctico. Paradigmas de investigación didáctica. Enfoque positivista da Didáctica. Enfoque interpretativo da Didáctica. Enfoque crítico da Didáctica. A investigación no campo da didáctica. Proceso e fases da investigación. |
| A Didáctica como campo semántico: Estructura conceptual | O obxecto de estudo da Didáctica: A Ensinanza. O aprendizaxe. A Formación. A Instrucción. A didáctica como tenoloxía e práctica. Teorías Curriculares |
| Didáctica como campo de intervención: estrutura operativa | O Concepto e tipos currículo. Compoñentes do currículo. Modelos de curriculum. Factores que determinan o curriculum. Características e funcionalidade do deseño curricular no Sistema Educativo Español. Do curriculum prescriptivo ao curriculum de aula. O curriculum de Educación primaria. |
| O profesor como axente curricular. | Características do profesor na aula. Funcións do profesor. Competencias profesionais. A comunicación. A observación. A organización e dirección das actividades na aula |
| Competencias clave Obxectivos de aprendizaxe | As competencias clave na LOMCE. Obxectivos e Competencias da ensinanza. Niveis de xeralización na definición de obxectivos. Características dos obxectivos. Selección e secuenciación de obxectivos. |
| Contidos. | Contidos. Concepto, características dos contidos. Tipos de contidos. Selección de contidos. Secuenciación de contidos. |
| Metodoloxía didáctica. | Metodoloxía didáctica. O método didáctico. Principios metodolóxicos. Técnicas de ensinanza. As actividades. Compoñentes e estrutura das actividades. Criterios para a selección de actividades. Actividades extraescolares e complementarias |
| Medios didácticos. | Medios didácticos. Funcións dos recursos no ensino. Clasificación dos medios didácticos. O libro de texto como recurso didáctico. O entorno como recurso. Os medios audiovisuais. Os medios de comunicación social. Evaluación dos medios e recursos na ensinanza. |
| A avaliación dentro do currículo. | Paradigmas de avaliación. Fases na avaliación. Modalidades de avaliación. Técnicas de avaliación. Estándares de aprendizaxe. A avaliación da ensinanza. A avaliación do centro docente. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 3 | 6 | 9 |

| | | | |
|-------------------------------------|-----|------|------|
| Sesión maxistral | 25 | 37.5 | 62.5 |
| Proxectos | 6 | 18 | 24 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | 7 | 14 | 21 |
| Titoría en grupo | 7.5 | 15 | 22.5 |
| Estudos/actividades previos | 0 | 3 | 3 |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | 0 | 5 | 5 |
| Seminarios | 1 | 2 | 3 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------------------------|---|
| Actividades introdutorias | Nos primeiros días de clase explicarase o programa dla materia, ofrecerase o material preciso e explicarase o manexo da plataforma TEMA. |
| Sesión maxistral | <p>A Lección maxistral utilizarase para a explicación dos contidos teóricos. Constitue unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios personais e audiovisuais. Estas leccións estruturanse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e debate, para explicar e aclarar os concetos clave tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase co fin de o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto. Para o desenvolvemento das sesións teóricas, previo ao inicio de cada bloque de contidos, entrégase ao alumnado em FAITIC un pequeno dossier no que se inclúe:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Explicación de obxectivos e contidos. * Guión desenvolto de cada un dos temas e conceptos básicos. * Liñas xerais do desenvolvemento metodolóxico e proposta de actividades. * Prácticas relacionadas co bloque temático. * Temporalización. * Criterios e estratexias de avaliación que se seguirán nese bloque. * Documentos de lectura obrigatoria. * Bibliografía de ampliación. |
| Proxectos | <p>Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuido obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor.</p> <p>Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación <p>O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica.</p> <p>A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica.</p> <p>Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para correxir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto .</p> |
| Prácticas autónomas a través de TIC | O alumno atopará na plataforma TEMA unha serie de exercicios que lle facilitarán a resolución do seu proxecto individualizado e lle axudará a cimentar os conceptos teóricos. |

| | |
|------------------------------------|---|
| Titoría en grupo | <p>O traballo individual e en grupos pequenos, onde o profesor pode facer un seguimento individualizado, constitue unha actividade autónoma, que ensina o alumnado a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo, facilitando o descubrimento do coñecemento coa orientación da profesora. O alumno debe coordinarse co resto dos compañeiros do equipo, co fin de desenvolver aprendizaxes activos e significativos de forma colaborativa.</p> <p>As titorías grupais teñen como fin consensuar a temática da unidade, revisar o formato e presentación na aula, correxir as posibles problemáticas que se presenten na elaboración do proxecto e dos diferentes materiais, asesorar sobre alternativas de actuación ou para ofrecer ampliación e reforzo en cada tema. A finalidade será que o alumnado consiga habilidades e destrezas de traballo en equipo e valore as aportacións e a retroalimentación dos compañeiros como medio de novos aprendizaxes. As tarefas a realizar serán as seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Busca informática de datos. Manexo de fondos bibliográficos. * Análise de textos e o material videográfico. * Elaboración e corrección das diferentes fases do proxecto e dos diferentes materiais |
| Estudos/actividades previos | O alumnado realizará un minicurso sobre búsqueda en bases de datos documental e legislativa para facilitar o seu traballo de investigación individualizada en cada tema. |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | O alumnado poderá aportar documentación de outros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos. |
| Seminarios | A profesora organizará un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionado con unha temática da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinariedade que se produce no eido didáctico dada a complexidade do feito educativo. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|-------------------------------------|---|
| Proxectos | <p>Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-evaluación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos. |
| Titoría en grupo | <p>Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-evaluación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | <p>Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-evaluación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|------------------|---|----|--|
| Proxectos | O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica fundamentada a nivel teórico. Este proxecto será presentado o día do exame oficial da materia. | 40 | CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG11 CE4 CE5 CE6 CE8 CE17 CE56 CE64 CT1 CT2 CT8 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22 |
| | Este traballo permitirá avaliar os contidos procedimentais. | | |
| Titoría en grupo | Utilizaranse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda, reflexión crítica e apoio o labor de equipo (competencias saber ser e saber estar). Tamén mediante estes rexistros a profesora poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso, ético, etc.. do alumnado nos traballos grupais. | 20 | CB2 CB4 CG5 CG8 CG9 CE9 CE11 CE13 CE14 CE20 CE22 CT9 CT10 CT12 CT14 CT15 CT19 CT21 |

| | | | |
|---------------------|---|----|---|
| Sesión maxistral | O alumnado realizará unha proba tipo test para avaliación dos contidos conceptuais (competencias de coñecemento). Para a avaliación da proba tipo test utilizaráse a fórmula: Acertos menos (erros / n - 1). Donde n = nº de posibles respostas correctas n= nº de item. Na convocatoria de xullo o tipo de exame será de preguntas cortas. | 40 | CB3 CB5 CG1 CG11 CE4 CE5 CE8 CE11 CE17 CE19 CE64 CT1 CT14 |
|---------------------|---|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación desta asignatura desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación intentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: campo dos coñecementos, campo dos procedementos, campo actitudinal e campo relacional.

Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado acabe por dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se forme de xeito integral.

A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Polo tanto, afecta a todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por un lado a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos disponibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoiadas e fundamentadas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razonada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estructura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das aportacións e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización.
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc.

O seguimento dos grupos de traballo convírtese unha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito, en algunhas fases do proxecto pídeselle ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coavaliación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita solventar os erros na aprendizaxe o antes posible.

Para a valoración de traballo en grupo o alumnado debe cubrir unha matriz de autovaloración que estará dispoñible na plataforma.

A **cualificación final** da disciplina resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. Os alumnos/as que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algúns dos exercicios estean aprobados. Se o alumno/a realiza algunha das actividades de curso terá a cualificación de suspenso, xa que participou en algunha das actividades e se realiza unha avaliación continua.

Se na convocatoria de xuño non fosen superadas todas as partes da avaliación, en xullo avaliaranse mediante un exercicio escrito, a presentación dunha unidade didáctica xustificada e deseñada según o modelo constructivista e as prácticas de aula que poden atoparse na plataforma TEMA.

A revisión dos exames será no despacho da profesora unha vez concluída a corrección.

Pautas de mellora para a recuperación

Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a súa mellora, e de selo caso, da recuperación da materia:

- 1.- Titorías onde podemos ir vendo a evolución na aprendizaxe e resolver posibles dúbidas.
- 2.- Exercicios na plataforma. Onde se poderá comprobar os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo.
- 3.- Probas de auto-reflexión e autoavaliación onde os grupos e os alumnos individualmente poderán reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Os exercicios e as probas para a súa análise estarán na plataforma TEMA.

Bibliografía. Fontes de información

CANTÓN MAYO, I y PINO JUSTE, M., Diseño y desarrollo del currículum, Alianza Editorial, Madrid

Moral Santaella, C. e Pérez García, M.P., Didáctica. teoría y práctica de la enseñanza, Pirámide, Madrid

Sánchez Huete J.C., Compendio de didáctica general, CCS, Madrid

Herrán Gascón, Agustín de la, dir. , Didáctica general : la práctica de la enseñanza en educación infantil, primaria y secundaria , McGraw-Hill, Madrid

En Faitic o alumno atopará de cada tema o material documental, lexislativo, videográfico ou enlace que lle facilite o dominio dos diferentes contidos.

OUTRA BIBLIOGRAFÍA

ÁLVAREZ, L. ET AL. (1995). *Proyecto Educativo, Proyecto Curricular, Programación de aula*. Madrid: S.M.

BLANCO PESQUEIRA, A. (2004). *Didáctica Xeral e Formación do profesorado*. Vigo: S.P. U.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria | | | |
| Código | P02G120V01202 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 2c |
| Idioma | Castelán Galego Inglés | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Martínez Figueira, María Esther | | | |
| Profesorado | Martínez Figueira, María Esther Sierra Martínez, Silvia | | | |
| Correo-e | esthermf@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | <p>Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ten un carácter instrumental porque se traballan as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a procura, tratamento, organización e representación da información. Neste sentido, serve de apoio a outras materias do plan de estudos. - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola dentro da sociedade da información e o coñecemento. <p>Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, de l@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, a usar novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola ...</p> <p>Por último, como *maestr@ será necesario que sexas capaz de axudar aos teus alumn@s a desenvolverse neste novo ámbito tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o seu lecer e tempo libre, senón tamén para a súa formación como cidadáns libres e responsables.</p> | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |

| | | |
|------|--|--------------------------------------|
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12 | - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE9 | Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan | - saber facer |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais | - saber |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT15 | Compromiso ético | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais. | CB1 CB3 CG1 CG2 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE7 CE8 CE11 CE17 CE19 CT1 CT2 |
| Familiarizarse cos marcos lexislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación na educación primaria. | CB1 CB3 CG1 CG2 CG5 CG6 CE1 CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CT1 CT2 |
| Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas. | CB1 CB2 CB3 CG1 CG6 CE1 CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CE23 CT1 CT6 |

Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculthen ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG4
CG5
CG6
CG8
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE15
CE17
CE19
CT1
CT5

Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha axeitada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que a devandita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG5
CG6
CG9
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE7
CE8
CE11
CE15
CE17
CE19
CT1
CT2
CT5
CT14
CT15
CT22

Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características dos alumnos e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE13
CE15
CE16
CE17
CE19
CE23
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT22

Identificar puntos fortes e débiles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.

CB1
CG1
CG2
CG10
CG12
CE9
CE16
CE23
CT1
CT14

Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE7
CE8
CE11
CE17
CE19
CE23
CT1
CT7
CT14
CT15
CT18
CT22

| | |
|---|--|
| Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadoras axustándose ás necesidades de contornas específicas. | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22 |
|---|--|

| | |
|--|---|
| Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes, e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo. | CB3 CB5 CG5 CG6 CG9 CE16 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15 |
|--|---|

Traballar autonomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.

CB1
CB5
CG1
CG12
CE19
CE23
CT14
CT15
CT16
CT17
CT22

Contidos

| Tema | |
|--|--|
| PARTE TEÓRICA | 10 temas |
| Tema 1: As TIC na sociedade da información | 1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información |
| Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos | 2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC 2.3. Proxectos nacionais de implantación das TIC nos centros. O proxecto Abalar en Galicia. 2.4. M-Learning e o movemento BYOD nos centros educativos. |
| Tema 3: Recursos multimedia para a educación | 3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos 3.2. Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo 3.3. Selección e avaliación de multimedias educativas 3.4. Diseño e elaboración de materiais didácticos multimedia |
| Tema 4: Recursos web para a educación | 4.1. Ferramentas de comunicación para a educación. 4.2. Aplicacións educativas da Web 2.0 4.3. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... |
| Tema 5: Novas posibilidades educativas e desafíos na rede | 5.1. Seguridade da infancia en Internet 5.2. Entornos virtuais de ensinanza-aprendizaxe e traballo colaborativo con TIC 5.2. Realidade aumentada |
| Tema 6: A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas | 6.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital 6.2. A televisión e a publicidade na aula 6.3. Outros medios de comunicación de masas na aula |
| Tema 7: Utilización educativa do vídeo e do cine | 7.1. Funcións do vídeo na ensinanza 7.2. Metodoloxía, uso e explotación didáctica dos vídeos 7.3. Integración do cine en educación e na aula |
| Tema 8: Inclusión educativa con apoio das TIC | 8.1. As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións 8.2. Vantaxes e criterios para a integración das TIC para a inclusión do alumnado |
| Tema 9: Novos recursos TIC para o proceso de ensino- aprendizaxe | 9.1. Do libro de texto ó libro dixital 9.2. A Pizarra dixital na aula 9.3. Dispositivos móbiles |
| Tema 10: A avaliación e a titoría a través das TIC | 10.1. O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes 10.2. A acción titorial mediada por TIC |
| PARTE PRÁCTICA: Propóñense as seguintes temáticas a traballar. Farase unha sesión de difusión de todos os proxectos na Facultade. | - Lei de protección de datos e Seguridade da infancia en Internet. - Periódico escolar dixital. - Televisión escolar. - Vídeos educativos. - Materiais e recursos interactivos. - Pizarra dixital interactiva (PDI). - M-Learning e o movemento BYOD nos centros educativos.: Ipad, tablet, smartphone |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Presentacións/exposicións | 2 | 14 | 16 |
| Traballos de aula | 2 | 4 | 6 |
| Titoría en grupo | 2 | 10 | 12 |

| | | | |
|-------------------------------------|----|----|----|
| Prácticas autónomas a través de TIC | 28 | 42 | 70 |
| Sesión maxistral | 19 | 19 | 38 |
| Probas de tipo test | 1 | 7 | 8 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------------------------|---|
| Presentacións/exposicións | Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo. |
| Traballos de aula | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas. |
| Titoría en grupo | Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma. |
| Sesión maxistral | Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|-------------------------------------|--|
| Titoría en grupo | Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado. |
| Presentacións/exposicións | Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado. |
| Traballos de aula | Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

Presentacións/exposicións Presentación e exposición oral con multimedia e póster científico sobre o proxecto de prácticas.

50

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE13
CE15
CE16
CE17
CE19
CE23
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT22

| | | | |
|---------------------|---|----|--|
| Traballos de aula | Realización de actividades de tipo teóricas. | 10 | CB1 CG1 CG2 CG10 CG12 CE1 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15 |
| Probas de tipo test | Proba tipo test de elección múltiple sobre os contidos teóricos da materia. | 40 | CB1 CG1 CG2 CG6 CG10 CG12 CE1 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2'5 puntos de 5 puntos de teoría) e nas prácticas (2'5 puntos de 5 puntos de prácticas). As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse entón non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J, Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento, 2011, Madrid: Pirámide.

Raposo Rivas, M. y Martínez Figueira, M.E. (coord.), As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible., 2012, Noia: Toxosoutos.

Manuela Raposo Rivas (coord.), TIC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación , 2014, Vigo: Servizo de Publicacións

Martínez Figueira, M.E. (coord.), TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo., 2013, Vigo: Universidade de Vigo.

Raposo Rivas, M., Novas tecnoloxías aplicadas a educación: aspectos técnicos e didácticos, 2002,

Unha lectura recomendada:

- Raposo, M., Martínez, M.E. y Doval, M.I. (2012). "La guía de aprendizaje como instrumento para la orientación del trabajo autónomo en materias TIC". En X.M. Cid, X. Rodríguez, D. Gonçalves (coord.), *Fenda Digital: TIC, Escola e Desenvolvemento Local* (346-357). Porto: Escola Superior de Educação de Paula Frassinetti (ESEPF).
- Martínez, M.E.; Raposo, M.; Añel, M.E. (2012). Acciones para la inclusión del alumnado derivadas de la normativa en la Comunidad Autónoma Gallega (España). *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 10(4), 135-148. Disponible en: <http://www.rinace.net/reice/numeros/arts/vol10num4/art9.pdf> (fecha de consulta: 11/05/2013).

Otras lecturas recomendadas:

Libros:

- Raposo Rivas, M. e Doval Ruiz, M^a I. (2005) Practicando con TICs en contextos formativos. Ourense: Aceroplus.
- Cabero Almenara, J. (Coord); Alonso García, C. M. y otros (2007) Tecnología educativa. Madrid: McGraw-Hill, Interamericana de España.
- Cabero Almenara, Julio y Romero Tena, Rosalía (coords.) (2007) Diseño y producción de TIC para la formación. Barcelona: UOC Editorial.
- Cabero, J; Córdoba, M. y Fernández Batanero, J. M. (Coords.) (2007) Las TIC para la igualdad. Nuevas tecnologías y atención a la diversidad. Sevilla: Eduforma.
- Salinas, J., I. Aguaded e J. Cabero (coords.) (2004) Tecnologías para la educación: diseño, producción y evaluación de medios para la formación docente. Madrid: Alianza Editorial.

Revistas:

- Aula de innovación educativa. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- Bordón. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- British Journal of Educational Technology. Revista cuatrimestral. Publicada dende 1970 polo National Council for Educational Technology (NCET), Milburn Hill Road, University Science Park. Coventry, CV4 7JJ, UK, London W1. ISSN: 0007-1013. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- Cuadernos de Pedagogía. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- COMUNICAR Revista de medios de comunicación y educación. Grupo Pedagógico Andaluz "Prensa y Educación" ISSN: 1134-3478.
- Edutec Revista Electrónica de Tecnología Educativa.
- Pixel-Bit. Revista de Medios y Educación. Editada polo Secretariado de Recursos Audiovisuales y Nuevas Tecnologías. Universidad de Sevilla.
- Quaderns Digital. Revista de Nuevas Tecnologías y Sociedad.
- RED, revista de educación a distancia.
- Revista de Educación. Ministerio de Educación, Política Social y Deporte. Disponible en Internet os artigos completos.
- Revista Red Digital (do Ministerio de Educación).
- Revista Iberoamericana de Educación a Distancia (RIED). Disponible en versión dixital, os artigos completos.
- Revista Latinoamericana de Tecnología Educativa (RELATEC).
- RUSC. Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento. UOC. Disponible online, de forma completa.
- TELOS. Cuadernos de comunicación e innovación. Disponible on-line.

Enlaces de interés educativo:

Institucionais:

- Centro de Investigación y Documentación Educativa (CIDE), (Ministerio de Educación), EDUCARED (Fundación Telefónica).
- European Schoolnet. É unha iniciativa única, un marco de traballo para a colaboración entre Ministerios Europeos de Educación, pretende aunar a información das distintas redes de educación europeas. (preme
- Instituto de Tecnologías Educativas (ITE), do Ministerio de Educación.
- Portal educativo da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia.
- Canle da Consellería de Educación en YouTube.

- Canle TV Educativa da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Portal de contenidos de Extremadura.
- Portal de recursos educativos de Navarra.
- Portal Educativo da Comunidade Valenciana - Escola lliurex.
- Portal Educativo de Andalucía - Averroes.
- Portal Educativo de Aragón.
- Portal educativo de Castilla e León.
- Portal Educativo de La Rioja.
- Portal Educativo de Madrid - EducaMadrid.
- Portal Educativo de Murcia - EDUCARM.

Bancos multimedia:

- Da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Do Instituto de Tecnologías Educativas (ITE).

Bibliotecas:

- Google Print. Unha enorme biblioteca virtual onde podes buscar calquera tema de xeito tan sinxelo como o fas en Google. Nos resultados poden aparecer libros con copyright (dos que só poderás ver unhas páxinas) ou libros de acceso público que poderás ver na súa páxina web.
- Proxecto Gutenberg. Máis de 17000 libros de acceso público en liña. Principalmente en inglés.
- Proxecto Meiga. Proxecto que integra as bibliotecas da comunidade galega. Os usuarios teñen a posibilidade de acceder á rede virtual de bibliotecas, a chats, a mensaxes e á consulta dos catálogos en tempo real. Pódese utilizar como ferramenta pedagóxica na aula.
- Universal Library. Miles de libros en formato dixital. Maioritariamente ingleses. Proxecto da Universidade de Carnegie Mellon.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/P02G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/P02G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Educación: Tutoría e orientación coa familia/P02G110V01303

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia do presente**

| | | | | |
|---------------|--------------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Historia: Historia do presente | | | |
| Código | P02G120V01203 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 2c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Historia, arte e xeografía | | | |
| Coordinador/a | Rodríguez Teijeiro, Domingo | | | |
| Profesorado | Rodríguez Teijeiro, Domingo | | | |
| Correo-e | teijeiro@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |

Descrición xeral A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudo dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, ao tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CE31 | Comprender os principios básicos das ciencias sociais | - saber |
| CE32 | Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais | - saber |
| CE33 | Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural | - saber - saber facer |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - saber - saber facer |
| CE35 | Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos | - saber - Saber estar / ser |
| CE37 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|---|
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| Profundizar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo de montes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. | CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23 |

Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG8
CG11
CE31
CE32
CE33
CE34
CE35
CE37
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT20
CT23

Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación.

CB2
CB5
CG11
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16

Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social.

CB1
CB2
CG9
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT20
CT23

Contidos

Tema

| | |
|--|---|
| Conceptos básicos | Historia e Tempo. O cambio histórico e a súa dimensión cultural. |
| Movementos sociais e políticos na contemporaneidade. | Os movementos de contestación social. Sistemas e ideas políticas. Xénero e desigualdade social. |
| As bases do tempo presente | As relacións internacionais (1945-1989). Evolución económica (1945-1989) |

O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".

A posguerra fría e a "Nova Orde Mundial".
O mundo despóis do 11-S.
Das crises dos noventa á "Gran Recesión".

Globalización e novos modelos culturais.

La "Sociedade Red": cultura y nuevas tecnoloxías de la comunicación.
Crecimiento y desarrollo sostenible.

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 24 | 12 | 36 |
| Traballos de aula | 11 | 22 | 33 |
| Seminarios | 7 | 21 | 28 |
| Titoría en grupo | 3 | 3 | 6 |
| Presentacións/exposicións | 6 | 2 | 8 |
| Traballos tutelados | 0 | 21 | 21 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 2 | 12 | 14 |
| Informes/memorias de prácticas | 0 | 4 | 4 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Sesión maxistral | Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirixidos, aportación personais do alumno. |
| Traballos de aula | Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos. |
| Seminarios | Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras, por medio de relatorios ou conferencias, etc. |
| Titoría en grupo | Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo. |
| Presentacións/exposicións | Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo. |
| Traballos tutelados | Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|------------------|---|
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumno. |
| Seminarios | Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumno. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|--|------------|--------------------------------------|
|--|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|---|--|----|--|
| Traballos tutelados | <p>Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.</p> | 30 | <p>CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23</p> |
| | <p>Obxectivos de aprendizaxe.</p> | | |
| | <p>Profundizar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.</p> | | |
| | <p>Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.</p> | | |
| <hr/> <p>Informes/memorias de prácticas</p> | <p>Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación.</p> | 40 | <hr/> <p>CB1 CB2 CB3 CB5 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23</p> <hr/> |
| | <p>Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados.</p> | | |
| | <p>Resultados da aprendizaxe:</p> | | |
| | <p>Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.</p> | | |
| | <p>Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación.</p> | | |

| | | | |
|--|---|----|--|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social,etc. | 30 | CB1 CB2 CG9 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT14 CT20 CT23 |
|--|---|----|--|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial, couda que deberán comunicar ao profesor responsable dentro do primeiro mes do cuatrimestre, examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, derán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA.

Aracil, Rafael. *El Mundo actual : de la Segunda Guerra Mundial a nuestros Días.*

Avilés Farré, Juan y Sepúlveda, Isidro. *Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989.*

Aróstegui, Julio. *La Historia vivida : sobre la historia del presente.*

BUV Bca Campus Ponteved BCP 94 AROS,J

BUV Bca Campus Ourense OUR 94"18/19" /796

Fuentes, Juan Francisco. *Historia universal del siglo XX : de la Primera Guerra Mundial al ataque a las Torres Gemelas.*

Judt, Tony. *Postguerra : una historia de Europa desde 1945.*

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA.

BUV Bca Campus Ponteved BCP 94 AROS,J

Casassas, Jordi (coord.). *La Construcción del presente : el mundo de 1848 a nuestros días.*

Castells, Manuel. *Comunicación y poder.*

BUV Ourense OUR 316.7 /184

BUV Bca Campus Ponteved BCP 339 CAST,A

Castells, Manuel. *La Era de la información : economía, sociedad y cultura*

BUV Belas Artes BEL I CAS,M v.3

BUV Bca Campus Ponteved BCP 323 CAST,M.

BUV Bca Campus Ponteved BCP 316.77 tran

Jordán, Javier. *Los Orígenes del terror : indagando en las causas del Terrorismo.*

Judt, Tony. *Pensar el siglo XX*

Judt, Tony. *Sobre el olvidado siglo XX.*

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento | | | |
| Código | P02G120V01204 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 2c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Psicología evolutiva e comunicación | | | |
| Coordinador/a | Alvarez Lires, Francisco Javier | | | |
| Profesorado | Alvarez Lires, Francisco Javier | | | |
| Correo-e | xlires@mundo-r.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Estudo teórico-práctico das dificultades da aprendizaxe e os trastornos de desenvolvemento. Tratamentos psicolóxicos dos mesmos e maneiras de realizar a súa prevención | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - Saber estar / ser |
| CE3 | Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfunciones | - Saber estar / ser |
| CE4 | Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento | - saber - saber facer |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| 1. Identificar as dificultades da aprendizaxe e as disfuncións da personalidade. | CG10 CE4 CE6 CE13 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 |
| 2. Comunicalas e colaborar no seu tratamento. | CB2 CB4 CE3 CE4 CE5 CE13 CT1 CT2 |
| 3. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe. | CG10 CE3 CE4 CE6 CE13 CE17 CE19 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT16 |
| 4. Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais. | CB2 CB4 CG10 CE3 CE4 CE6 CE13 CE17 CE19 CT2 CT7 CT8 CT13 CT16 |
| 5. Analizar de maneira crítica os coñecementos que proveñen da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita mellorar a aprendizaxe e o desenvolvemento das nenas e nenos con necesidades específicas de apoio educativo. | CG10 CE5 CE6 CE13 CE17 CT1 CT8 CT9 CT16 |

Contidos

Tema

| | |
|---|---|
| • As necesidades específicas do apoio educativo | Concepto e tipos de dificultades da aprendizaxe escolar en primaria |
| • Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria | Intervención *psicoeducativa nas dificultades específicas da aprendizaxe escolar |
| • Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar, asociadas a factores sociais en educación primaria | Intervención *psicoeducativa nas necesidades globais da aprendizaxe escolar (trastornos do desenvolvemento) |
| • Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa dos trastornos do desenvolvemento na educación primaria | Intervención *psicoeducativa nas necesidades específicas do apoio educativo (trastornos do desenvolvemento) |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos de aula | 45 | 45 | 90 |
| Informes/memorias de prácticas | 20 | 20 | 40 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 10 | 10 | 20 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------|--|
| Traballos de aula | *Seran realizados baixo a supervisión do profesor, *seran repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo *sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente na aula, mediante *tutoria ou por medios informáticos |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--------------------------------|--|
| Traballos de aula | Trátase de resolver de forma individualizada as diferentes dúbidas e cuestións que o alumnado, ben de forma individual ou en grupo pequeno, teña con respecto aos contidos da materia, a execución práctica dos traballos, a elaboración de traballos ou a redacción final destes. |
| Informes/memorias de prácticas | Trátase de resolver de forma individualizada as diferentes dúbidas e cuestións que o alumnado, ben de forma individual ou en grupo pequeno, teña con respecto aos contidos da materia, a execución práctica dos traballos, a elaboración de traballos ou a redacción final destes. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|-------------------|--|---------------|---|
| Traballos de aula | *Seran realizados baixo a supervisión do profesor, *seran repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo *sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente na aula, mediante *tutoria ou por medios informáticos | 40 | CB2 CB4 CG10 CE3 CE4 CE5 CE6 CE13 CE17 CE19 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT16 |

| | | | |
|--------------------------------|---|----|--|
| Informes/memorias de prácticas | Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. O alumnado debe describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento dos datos | 20 | CB2 CB4 CG10 CE4 CE5 CE6 CT1 CT2 CT8 CT16 |
|--------------------------------|---|----|--|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades no aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento idóneo.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos *programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo no aula virtual do curso en FAITIC, *en formatos de código aberto ou de visores *libres.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan acomodadas. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O alumnado que se puido acoller ao sistema de avaliación continua na primeira convocatoria, poderá optar por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardaranse as cualificacións positivas alcanzadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente. Devandito alumnado tamén poderá optar por realizar un exame.

Bibliografía. Fontes de información

- Deaño, M (2000). Como prevenir las dificultades del cálculo. Málaga: Aljibe
- Deaño, M. (2001). Intervención Psicopedagógica en la Deficiencia Mental. Ourense: Ediciones Gersam
- García, J.M., Pérez, J. e Berruezo, P. (2002). Discapacidad intelectual. Desarrollo, comunicación e intervención. Madrid: Cepe.
- González Pienda, J. y Nuñez Perez, J.C (1998). Dificultades de aprendizaje escolar. Madrid: Piramide
- Marchesi, A., Coll, C. e Palacios, J. (compls.) (1999). Desarrollo psicológico y educación 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales. Madrid: Alianza.
- Martín-Caro, L. e Junoy, M. (2001). Sistemas de comunicación y parálisis cerebral. Madrid: ICCE.
- Molina, S. ; Sinués, A. Deaño, M. (1998). El fracaso en el aprendizaje escolar (II). Dificultades específicas de tipo neuropsicológico. Málaga: Aljibe
- Rosa, A. Montero, I. e García, M.C. (1993). El niño con Parálisis Cerebral: Enculturización, desarrollo e intervención Madrid: CIDE.
- Silvestre, N. (2000). Sordera. Comunicación y aprendizaje. Barcelona: Masson.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar | | | |
| Código | P02G120V01205 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | FB | 1 | 2c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Psicoloxía evolutiva e comunicación | | | |
| Coordinador/a | González González, Salvador Guillermo | | | |
| Profesorado | González González, Salvador Guillermo Insua Meiras, Francisco | | | |
| Correo-e | salva@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución acomodados. Na actualidade espérase que o mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que o capacitará para desempeñar estas funcións. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12 | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto escolar, familiar e social. | CB4 CE1 CE7 CT1 CT2 CT6 CT14 CT16 |
| Coñecer e aplicar nunha proposta educativa as formulacións actuais baseados na aprendizaxe de competencias. | CB2 CG2 CE5 CE16 CT1 CT6 CT11 |
| Identificar e deseñar actuacións educativas na aula para atender a alumnado con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe. | CB2 CB3 CG4 CG7 CE6 CT2 CT7 CT8 CT13 CT15 |
| Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución. | CB2 CG5 CE11 CT12 |
| Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais. | CE13 CT2 CT8 CT9 CT12 |

| | |
|---|--|
| Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar. | CB5 CG10 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT11 CT14 CT16 |
|---|--|

Contidos

| Tema | |
|---|--|
| Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar | Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotski. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar. |
| Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar | Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionales que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento cruce da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos. |
| Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar | Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas. |
| Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar | Autoconceito: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionles. |
| Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación primaria | Estilos de ensino e efectividade docente. Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación *instrucional. *Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar. |
| Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar | O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución. |
| Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación | Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 2 | 0 | 2 |
| Sesión maxistral | 14 | 21 | 35 |
| Estudos/actividades previos | 0 | 4 | 4 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 12 | 15 | 27 |
| Traballos tutelados | 12 | 49 | 61 |
| Titoría en grupo | 7 | 7 | 14 |
| Probas de tipo test | 2 | 0 | 2 |
| Probas de resposta curta | 2 | 0 | 2 |
| Informes/memorias de prácticas | 3 | 0 | 3 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|---|--|
| | Descrición |
| Actividades introdutorias | Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Estudos/actividades previos | Resolución de actividades e traballos na aula e fora dela baixo a dirección do docente |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral. |
| Traballos tutelados | Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente |
| Titoría en grupo | Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |

| Atención personalizada | |
|---|--|
| | Descrición |
| Titoría en grupo | Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia. |

| Avaliación | | | |
|--------------------------|--|---------------|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Traballos tutelados | Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes a metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma | 15 | CG2 CG4 CG5 CG7 CG10 CE13 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 |
| Probas de resposta curta | Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia | 15 | CE1 CE7 CE11 CT1 CT3 CT7 CT14 CT16 |

| | | | |
|--------------------------------|--|----|--|
| Informes/memorias de prácticas | Informes e defensa das prácticas desenvolvidas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio | 35 | CG2 CG4 CG5 CE1 CE5 CE6 CE7 CE13 CE16 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 |
| Probas de tipo test | Preguntas con diferentes opcións de resposta | 35 | CE1 CE7 CE11 CT1 CT3 CT7 CT14 CT16 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continuada e o traballo en grupo *tutorizado polo docente realizará unha proba dos contidos teóricos da materia que suporá o 60% da nota final e outra dos contidos prácticos que valerá o 40%. Para superar a materia será preciso que o estudante obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado.

Bibliografía. Fontes de información

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación* Madrid: Pirámide.

Navarro, J.I. y Martín, C. (Coord.) (2010). *Psicología de la educación para docentes*. Madrid: Pirámide.

Complementaria

Arranz, E. (coord.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid: PEARSON PRENTICE HALL.

Beltrán, J. y Bueno, J.A. (1995). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Boixareu Universitaria.

Bisquerra, R. (2009). *Actividades para el desarrollo de inteligencia emocional en los niños*. Barcelona: Parramon.

Coll, C. (Coord.) (1998). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Ediuoc.

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps.) (2001). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación*

Escolar (2ª ed.). Madrid: Alianza Editorial.

González, E. y Bueno, J.A. (Coord.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Editorial CCS.

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la educación*. Madrid: Pirámide.

Martín, C. (Coord.) (1999). *Psicología del desarrollo y de la educación en edad escolar*. Valladolid: ÁMBITO.

Pozo, J.I. (1996). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza

Pujolàs, P. (outubro, 2009). *Aprendizaje cooperativo y educación inclusiva: una forma práctica de aprender juntos alumnos diferentes*. Ponencia na VI Jornadas de cooperación educativa con iberoamerica sobre educación especial e inclusión educativa. Antigua (Guatemala). Recuperado de <http://www.mecd.gob.es/dms-static/f4d240d3-55ad-474f-abd7-dca54643c925/2009-ponencia-jornadas-antiguas-pere-pdf.pdf>

Sampascual, G. (2001). *Psicología de la Educación*. Madrid: UNED.

Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. y Oja, S.H. (1996). *Psicología de la Educación* (6ª ed.). Madrid: McGraw-Hill.

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (Coord.) (2008). *Psicología de la educación y del desarrollo para profesores*. Madrid: Pirámide.

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria | | | |
| Código | P02G120V01301 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 1c |
| Idioma | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Carballo Afonso, María Rocío | | | |
| Profesorado | Carballo Afonso, María Rocío | | | |
| Correo-e | rociocarballo@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Materia de estudo e análise da motricidade humana, baseada no aprendizaxe e no desenvolvemento motor, con especial incidencia na etapa de 6 a 12 anos. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber - saber facer |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber - saber facer |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber - saber facer |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber - saber facer |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12 | - saber - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber - saber facer |
| CE42 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física | - saber |
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE60 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber - saber facer |
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor | CB1 CB2 CB4 CG1 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE13 CE16 CE42 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT16 |

Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor nos alumnos/as de primaria

CB2
CB4
CG2
CG8
CG11
CE1
CE2
CE6
CE7
CE8
CT1
CT3
CT5
CT6
CT14
CT15
CT16

Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas para o desenvolvemento da motricidade dos nenos/as de 6 a 12 anos

CB1
CB3
CB5
CG1
CG2
CG4
CG5
CG10
CG11
CE1
CE2
CE5
CE6
CE7
CE8
CE13
CE16
CE42
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CT2
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT18
CT21
CT23

Interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación dos diferentes componentes da motricidade

CB1
CG1
CG2
CG9
CE1
CE2
CE6
CE7
CE8
CE58
CT2
CT5
CT6

| | |
|---|---|
| Desenvolver propostas prácticas de ensino-aprendizaxe propias da materia, adaptando o proceso a diferentes colectivos | CB1 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG10 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CT1 CT2 CT5 CT8 CT15 CT16 |
| Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma na aprendizaxe dos contidos da materia. | CB2 CB3 CB4 CG8 CG9 CG11 CE1 CE2 CE5 CE6 CE65 CT14 CT16 CT21 CT22 CT23 |
| Adquirir destrezas específicas da docencia na etapa educativa de primaria | CB2 CB3 CB5 CG2 CE16 CE61 CE63 CE65 CT2 CT8 CT9 CT12 CT15 CT17 CT19 CT21 |
| Contribuír ao fomento da educación non sexista e para a paz. | CB1 CB5 CG1 CG11 CE2 CE6 CE7 CT14 CT15 |

Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes documentais propias da materia.

CB2
CB5
CG1
CG2
CG6
CE1
CE16
CE62
CE63
CE65
CT1
CT3
CT5
CT6
CT21

Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de comunicación

CB2
CG3
CG9
CG11
CE13
CE65
CT9
CT10
CT15
CT19
CT21

Contidos

Tema

Desenvolvemento e aprendizaxe motor.
Conceptos xerais e modelos explicativos

-Comportamiento Motor
- Aprendizaxe Motor
- Desenvolvemento motor

Desenvolvemento cualitativo da motricidade

-Cualidades perceptivomotrices.
-Cualidades coordinativas.
-Habilidades motrices.
-Instrumentos de avaliación
-identificación de trastornos do desenvolvemento e criterios xerais de intervención.

Desenvolvemento cuantitativo da motricidade

-O crecemento e as cualidades físicas.
-Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 2 | 2 | 4 |
| Sesión maxistral | 22 | 66 | 88 |
| Prácticas de laboratorio | 7 | 19 | 26 |
| Presentacións/exposicións | 8 | 24 | 32 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Actividades introdutorias | Cuestionario de avaliación inicial |
| Sesión maxistral | Sesións maxistras do/a docente en referencia aos contidos específicos da materia |
| Prácticas de laboratorio | Exposición e presentación de exercicios, traballos ou tarefas de carácter práctico (individuais ou en grupo) relacionadas co aprendizaxe e o desenvolvemento motor na etapa primaria. |
| Presentacións/exposicións | Mediante técnicas grupais participativas, elaborárase un traballo que será exposto na aula polo alumnado, e posto en práctica |

Atención personalizada

Descrición

Actividades introductorias Orientacións iniciais da cara ao nivel inicial, nas primeiras sesións de traballo, e de forma individual nas titorías

| Avaliación | | | |
|---------------------------|---|---------------|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Prácticas de laboratorio | 1. Asistencia activa as clases prácticas 2. Elaboración e posta en marcha de sesións prácticas e tarefas por parte do alumnado | 30 | CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG11 |
| Sesión maxistral | Exame teórico-práctico dos contidos da materia | 50 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 |
| Presentacións/exposicións | Presentación, exposición e posta en práctica do proxecto de traballo grupal. | 20 | CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG11 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumno/a terá que acadar unha nota numérica mínima de 5 puntos sobre 10 en cada un dos tres apartados avaliados, é dicir, hai que superar todos os apartados da materia (o exame, ás prácticas e o traballo).

Para a segunda convocatoria, en xullo, se non se chega a un 5 en algún dos apartados cualificables na convocatoria anterior, o alumno/a terá que presentarse so cos apartados suspensos (teórico, práctico ou traballo).

O alumnado que non supere a materia nas dúas convocatorias do curso académico 2015/2016, terá que presentarse con toda a materia ao ano seguinte.

O alumnado que non poda asistir a clase por causa grave e baixo xustificación, terá que facer un traballo para compensar a non asistencia a clase, ademais dun exame práctico. Deberá porse en contacto cos docentes no primeiro mes de clase para determinar o tema do mesmo e as datas.

Bibliografía. Fontes de información

OÑA SICILIA, A. Martínez Marín, M.; Moreno Hernández, M.; Ruiz Pérez, L.M. (1999), Control y aprendizaje motor , 1º, Madrid: Síntesis

RUIZ PÉREZ, L. (1987), Desarrollo motor y actividades físicas, 1ª, Madrid: Gymnos

LE BOULCH, J. (1979), La Educación por el movimiento en la edad escolar, , Barcelona: Paidós

FAMOSE, J. (1992), Aprendizaje Motor y dificultad de la tarea, 1ª, Barcelona: Paidotribo

CASTAÑER, M. Y CAMERINO, O. (2006), Manifestaciones básicas de la motricidad, 1º, Lleida: Edicions de la Universidad de Lleida

DA FONSECA, V. (1998), Manual de observación psicomotriz : significación psiconeurológica de los factores psicomotores , 1º, Barcelona: INDE

DIAZ LUCEA, J. (1999), La Enseñanza y aprendizaje de las habilidades y destrezas motrices básicas , 1º, Barcelona: INDE

CRATTY, B.J. (1979), Motricidad y Psiquismo en la educación y el deporte, , Valladolid: Miñón

GRANDA, J. (2002), Manual de aprendizaje y desarrollo motor : una perspectiva educativa , , Barcelona: Paidós

GRANDA Y ALEMANY (2002), Manual de aprendizaje y desarrollo motor, , Barcelona: Paidós

RUIZ PÉREZ, L. (2001) , Desarrollo, comportamiento motor y deporte, , Madrid: Síntesis

SINGER, R. (1986), El Aprendizaje de las acciones motrices en el deporte, , Barcelona: Hispano Europea

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ciencias experimentais**

| | | | | |
|---------------|---------------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Ciencias experimentais | | | |
| Código | P02G120V01302 | | | |
| Titulacion | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descriptor | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Serralle Marzoa, Jose Francisco | | | |
| Profesorado | Serralle Marzoa, Jose Francisco | | | |
| Correo-e | jfserralle@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |

Descrición xeral Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinar e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Maxisterio na área de ciencias experimentais.

Obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación en ciencias experimentais, está o coñecemento do Decreto 105/2014 que marca entre os obxectivos da educación primaria "Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia"; así como os contidos curriculares da área troncais de Ciencias da Natureza.

As competencias específicas para a área de Ciencias Experimentais, exponse en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de Educación Primaria.

Os coñecementos científicos intégranse no currículo para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida e interactuar co seu medio natural -a docencia-.

O coñecemento competencial integra un coñecemento de base conceptual (saber dicir), un coñecemento relativo ás destrezas (saber facer) e un coñecemento con gran influencia social e cultural, que implican un conxunto de valores e actitudes (saber ser).

Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de Educación Primaria.

Neste marco propónse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é *corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios (Knowledge - Prior - Study - Inventory o KPSI), rúbricas ou matrices de valoración e mapas conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos mapas conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE25 | Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía) | - saber - saber facer |
| CE26 | Coñecer o currículo escolar destas ciencias | - saber - saber facer |
| CE27 | Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE28 | Valorar as ciencias como un feito cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE30 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|--|
| Comprender os principios básicos, as leis fundamentais, os marcos teóricos e as metodoloxías das ciencias experimentais ao longo da historia e os seus niveis de desenvolvemento actuais. | CB1 CG1 CG3 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

Comprender, analizar e avaliar o deseño curricular actual da educación primaria; identificando a complexidade dos procesos educativos na aprendizaxe das ciencias experimentais, seleccionar e desenvolver recursos didácticos apropiados para a adquisición de competencias polo alumnado.

CB1
CB2
CB3
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG10
CG11
CG12
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Identificar e comprender as similitudes e diferenzas entre a construción do coñecemento científico-tecnolóxico e a aprendizaxe da ciencia na escola; relacionando os aspectos físico-químicos, biolóxico-xeolóxicos e tecnolóxicos coa contorna próxima e a vida cotiá do alumnado.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, tecnoloxía, sociedade e medio ambiente; valorando as ciencias experimentais como un feito cultural, promover actitudes e condutas cidadás para buscar un futuro sustentable en igualdade de xénero.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos

| Tema | |
|--|---|
| 1. As Ciencias Experimentais. Xénese e desenvolvemento da ciencia como feito cultural. | As ciencias experimentais. Ciencia, tecnoloxía, xénero, sociedade e medio ambiente. |
| 2. Metodoloxía científica | A aula-laboratorio na educación primaria e as saídas didácticas á contorna Fundamentos do ensino das ciencias na educación primaria. O decreto de currículo da comunidade autónoma para a educación primaria. O traballo práctico na aprendizaxe das ciencias experimentais. |
| 3. A materia e a súa diversidade na Natureza. | Unidades fundamentais da materia: elementos e sustancias, mesturas e compostos. (enfoque físico, químico, biolóxico e xeolóxico). |
| 4. Materia e enerxía | Un modelo para a materia: molécula, átomo, partícula e **subpartícula. Interaccións e forzas fundamentais. Teorías de unificación (enfoque físico, químico, biolóxico e xeolóxico). |

| Planificación docente | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | 4 | 0 | 4 |
| Traballos de aula | 20 | 10 | 30 |
| Prácticas de laboratorio | 16 | 32 | 48 |
| Titoría en grupo | 7.5 | 0 | 7.5 |
| Metodoloxías integradas | 0 | 22.5 | 22.5 |
| Sesión maxistral | 10 | 0 | 10 |
| Debates | 14 | 0 | 14 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 4 | 10 | 14 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|------------------------------------|---|
| | Descrición |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | Realización de conferencias e obradoiros |
| Traballos de aula | Realización de traballos de aula e confección de documentos dixitais multimedia. |
| Prácticas de laboratorio | Realización de actividades experimentais e traballos prácticos, na aula-laboratorio e no contorno próximo exterior e elaboración de informes dixitais multimedia. |
| Titoría en grupo | Realización de titorías grupais. Resolución de dúbidas. |
| Metodoloxías integradas | Realización de actividades globalizadas |
| Sesión maxistral | Exposicións do profesorado |
| Debates | Realización de debates en pequeno grupo e gran grupo, presencialmente na aula e telemáticamente na aula virtual. |

| Atención personalizada | |
|------------------------------------|---|
| | Descrición |
| Debates | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |
| Traballos de aula | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |
| Prácticas de laboratorio | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |
| Sesión maxistral | Resolución de dúbidas e formulación de propostas de aprendizaxes e metodoloxías. Coevaluación de actividades e de significatividade das aprendizaxes. |

| Avaliación | |
|-------------------|--------------------------------------|
| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |

| | | | |
|-------------------|---|----|--|
| Traballos de aula | <p>Avaliación continua a través do seguimento da alumna e do alumno, cos seguintes resultados de aprendizaxes:</p> <p>1º)- Comprender, analizar e desenvolver, a terceiro nivel de concreción, o deseño curricular actual da educación primaria; identificando a complexidade dos procesos educativos en aprendizaxe das ciencias experimentais.</p> <p>2º)-Comprender, analizar e desenvolver, a terceiro nivel de concreción, o deseño curricular actual da educación primaria; identificando a complexidade dos procesos educativos en aprendizaxe das ciencias experimentais.</p> <p>3º)- Buscar, coñecer e utilizar recursos didácticos, os equipamentos tecnolóxicos e as metodoloxías docentes para o ensino das ciencias na educación primaria; deseñando e avaliando a posta en práctica de actividades na aula-laboratorio e na contorna próxima do centro educativo.</p> | 40 | CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT22 CT23 |
|-------------------|---|----|--|

Prácticas de laboratorio

Avaliación continua a través da exposición de traballos realizados, individualmente e en pequeno grupo: deseño de simulacións e realización de actividades experimentais; cos seguintes resultados de aprendizaxes:

1º)- Comprender, analizar e desenvolver, a terceiro nivel de concreción, o deseño curricular actual da educación primaria; identificando a complexidade dos procesos educativos en aprendizaxe das ciencias experimentais.

2º)- Identificar e comprender as similitudes e diferenzas entre a construción do coñecemento científico-tecnolóxico e a aprendizaxe da ciencia na escola; relacionando os aspectos físico-químicos, biolóxico-xeolóxicos e tecnolóxicos coa contorna próxima e a vida cotiá do alumnado.

3º)-Buscar, coñecer e utilizar recursos didácticos, os equipamentos tecnolóxicos e as metodoloxías docentes para o ensino das ciencias na educación primaria; deseñando e avaliando a posta en práctica de actividades na aula-laboratorio e na contorna próxima do centro educativo.

40

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT22
CT23

| | | | |
|--|--|----|--|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos: realización individual de dúas probas escritas presenciais, unha sobre contidos e a outra sobre actividades experimentais, cos seguintes resultados de aprendizaxes: 1º)- Comprender os principios básicos, as leis fundamentais e as metodoloxías das ciencias experimentais ao longo da historia e os seus niveis de desenvolvemento actuais. 2º)- Identificar e comprender as similitudes e diferenzas entre a construción do coñecemento científico-tecnolóxico e a aprendizaxe da ciencia na escola; relacionando os aspectos físico-químicos, biolóxico-xeolóxicos e tecnolóxicos coa contorna próxima e a vida cotiá do alumnado. | 20 | CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT22 CT23 |
|--|--|----|--|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- Na bibliografía inclúese a referencia completa do libro titulado Ciencia para educadores. O uso deste libro é unha fonte documental para realizar unha parte importante das actividades e traballos que serán obxecto de avaliación.
- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir á sesión lectivas de aula e de aula-laboratorio nun 80% do tempo presencial, cun aproveitamento idóneo.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan acomodadas.
- **1ª CONVOCATORIA:** A cualificación final (nota) será obtida, por avaliación continua, mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares (notas) dos traballos de aula, das prácticas de laboratorio e das probas presenciais, realizadas ao longo do curso. En todo caso será necesario alcanza unha cualificación mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos de: Traballos de aula, Prácticas de laboratorio e Proba presencial individual.

- **2ª CONVOCATORIA:** gardaranse todas as cualificacións parciais (notas) positivas dos traballos de anual e das prácticas de laboratorio, obtidas pola alumna ou polo alumno durante todo o curso, que ponderadas segundo as porcentaxes anteditos (40% e 40%, respectivamente) serán acumuladas sumativamente nunha cualificación única (nota), a que promediará ao 20 % coa cualificación (nota) de próbalas escrituras presenciais desta convocatoria.
- Se a alumna ou o alumno manifesta expresamente, por escrito na cabeceira da primeira folla de exame desta segunda convocatoria, o seu desexo de que non sexan tidas en conta estas notas, a súa cualificación final será unicamente a nota derivada da corrección desta proba.

Bibliografía. Fontes de información

- GARRIDO, J.M.; PERALES, F.J.; GALDÓN. M. (2008): **Ciencia para educadores**. Madrid - Pearson Educación.
<http://www.pearsoneducacion.com/corporativo/resultados.asp?ean=9788483224250&categoria=Educaci%F3n&valor=a&buscar=Ciencia%20para%20educadores>
- ARIAS, A. et al. (2009): **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**. Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia.
http://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/9002463-Proxectos_Web.pdf
- Enric Ramiro i Roca (2010). **La maleta de la ciencia**. Barcelona - Editorial Graó
<http://www.grao.com/lilibres/arees/didactica-de-las-ciencias-experimentales/pagact/1/la-maleta-de-la-ciencia>
- VanCleave , Janice (2005). **Química para niños y jóvenes**. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/546/quimica-para-ninos-y-jovenes?keyword=Qu%C3%ADmica+para+ni%C3%B1os+y+j%C3%B3venes>
- VanCleave , Janice (2000). **Animales**. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/171/animales>
- Battista Quinto Borghi (2009). **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**. Barcelona - Editorial Graó.
<http://www.grao.com/lilibres/los-talleres-en-educacion-infantil>
- JORBA, J. e SANMARTÍ, N. (1996): **Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua**. Madrid: M.E.C.
http://books.google.com/books/about/Ense%C3%B1ar_aprender_y_evaluar.html?hl=es&id=a_rCXrBxikwC
- Consellería de Educación e O.U. **Repositorio Lexislativo**. Actualizado. Xunta de Galicia.
<http://www.edu.xunta.es/portal/contenido?comando=ContenidoDinamicoComando&accion=verRecurso&IID=gl&trID=6feef521-c0a8fd03-006e7a5b-20451b33&pwID=e4763dcf-0a0a2825-006c0962-b0b5ef8f&rID=715e03c7-45321682-00e1ff2f-0c0bc0e8>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402
Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Outros comentarios

Ver apartado de avaliación

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua española**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua española | | | |
| Código | P02G120V01303 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Lingua española | | | |
| Coordinador/a | Cuevas Alonso, Miguel | | | |
| Profesorado | Cuevas Alonso, Miguel Rodríguez Vega, María Regina | | | |
| Correo-e | mcuevasalonso@gmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A lexislación actual esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE43 | Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | - saber |
| CE44 | Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE45 | Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura | - saber |
| CE46 | Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente | - saber facer |
| CE47 | Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino | - saber |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - Saber estar / ser |
| CE49 | Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas | - saber |
| CE50 | Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE52 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|--|
| Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual. | CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CE50 CT1 CT2 CT7 CT9 CT10 CT12 CT17 CT19 |

| | |
|---|---|
| Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación. | CB1 CG1 CG2 CG4 CG7 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT15 CT20 |
| Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa. | CB1 CB2 CB3 CG3 CG4 CG5 CG7 CE43 CE50 CE52 CT11 CT13 CT14 CT15 CT20 |
| Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e *comunicativas. | CB2 CG1 CG2 CE43 CE44 CE46 CE47 CE49 CT7 CT14 CT17 |
| Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais. | CB4 CG2 CE46 CE48 CT1 CT3 CT12 |
| Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española. | CB4 CE46 CE48 CT1 CT7 CT14 |
| Coñecer a *fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española. | CB1 CB2 CG1 CE43 CT1 CT3 CT7 CT14 |

Coñecer e saber usar a gramática do español.

CB1
CB2
CG1
CE43
CT1
CT7
CT14
CT16

Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da *semántica, a *lexicología e a lexicografía do español.

CB1
CB2
CG1
CE43
CT1
CT7
CT9
CT14
CT16

Contidos

Tema

| | |
|-------------------------------------|--|
| 1. Cuestións xerais de comunicación | 1.1. Comunicación, linguaxe e significación. 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión. 1.3. As linguas como patrimonio inmaterial (*PEA-UNESCO) 1.4. Mensaxes, sinais e supostos: procesos *inferenciais e *semióticos 1.5. O código na comunicación 1.6. Relevancia |
| 2. Fonética e *fonoloxía do español | 2.1. Fonética e *fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema. 2.2. Fonética. Ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética *Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcripción. 2.3. *Fonoloxía. Ámbito de estudo. A *fonemática e a *prosodia. A fonema e a súa determinación. As fonemas do español. *Neutralización, *desfonoloxización e distribución *defectiva. A transcripción. 2.4. *Suprasegmentos. A *síllaba. O acento. A *entonación. |
| 3. Morfoloxía e sintaxe | 3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de *sintagma. 3.2. Descrición das unidades. 3.3. As categorías *gramaticais. 3.4. Unidades *sintácticas. 3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa. |
| 4. Léxico | 4.1. O signo lingüístico. *Conmutantes de expresión e contido. 4.2. A *lexicología e a *semántica. A lexicografía e os estudos de léxico. 4.3. Campos *semánticos. Compoñentes do significado. Análise *paradigmático e *sintagmático. 4.4. Relacións léxicas. 4.5. Corrección e innovacións léxicas. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 20 | 0 | 20 |
| Presentacións/exposicións | 6 | 18 | 24 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 2 | 12 | 14 |
| Sesión maxistral | 28 | 40 | 68 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 4 | 20 | 24 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. |

| | |
|---|--|
| Presentacións/exposicións | Exposición durante as horas prácticas e por grupos de traballo no que se poñan en práctica os contidos explicados. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Actividades previstas para ser realizadas polos alumnos de maneira autónoma e fose da aula que serán corrixis polo profesor de maneira individual. |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|---|
| Presentacións/exposicións | En horario de clase. En sesión de *tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | En horario de clase. En sesión de *tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | En horario de clase. En sesión de *tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|--|------------|---------------|------------------------|
|--|------------|---------------|------------------------|

| | | | |
|---------------------------|--|----|--|
| Presentacións/exposicións | Realización de traballos tutelados e presentación dos resultados | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 |
|---------------------------|--|----|--|

| | | | |
|---|---|----|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | De forma autónoma e non autónoma: Sesión maxistral: Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas (15%) Resolución de problemas e/ou exercicios: Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario (15 %) Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas: Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos (15%) | 45 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 |
|---|---|----|--|

| | | | |
|--|--|----|---|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa. | 35 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE49 CE52 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 |
|--|--|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os estudantes, para superar a materia, deberán obter o 50% de todas e cada unha do catro probas que integran a avaliación. No caso de que non superasen algunha das probas e, especificamente, as competencias de a materia, serán avaliados na segunda convocatoria durante o mes de xullo. Neste caso a avaliación realizarase mediante un exame. Aqueles estudantes que, por causa xustificada no comezo do curso académico, non poidan asistir regularmente a as clases teóricas, prácticas, actividades e exercicios que se desenvolverán nos espazos docentes destinados ás tarefas determinadas, deberán realizar, obrigatoriamente, as mesmas actividades e tarefas dos asistentes, e no mesmo prazo sinalado para ese efecto. As porcentaxes asignadas ás probas para os alumnos non asistentes serán exactamente os mesmos que os indicados para os estudantes asistentes.

Bibliografía. Fontes de información

- § Almela Pérez, R. (1999): Procedimientos de formación de palabras en español. Barcelona: Ariel.
- § Ayala Castro, M. A. (2001): Diccionarios y enseñanza. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.
- § Di Tullio, A. (2005): Manual de gramática del español. Buenos Aires: La isla de la luna.
- § Escandell Vidal, M. V. (2007): Apuntes de semántica léxica. Madrid: Cuadernos de la UNED.
- § Gómez Torrego, L. (2002): Gramática didáctica del español. Madrid, SM.
- § Hernanz, M^a L & J. M^a Brucart (1987): La sintaxis (Principios teóricos. La oración simple). Barcelona: Crítica
- § Montolío, E. (coord.) (2000): Manual práctico de escritura académica (3 vols.). Barcelona: Ariel.
- § Real Academia Española (2009): Nueva gramática de la lengua española. 2 volúmenes. Madrid: Espasa.
- § Real Academia Española (2010): Nueva gramática de la lengua española. Manual. Madrid: Espasa.
- § Rodríguez Espiñeira, M^a J. & B. López Meirama (1998). Ejercicios de análisis sintáctico. Universidad de Santiago de Compostela, Lalia, series Minor, nº 6.
- § Sánchez Lobato, J. (coord.) (2006): Saber escribir, Madrid, Aguilar.

Complementaria

- § Gómez Manzano, P. et al. (2000): Ejercicios de gramática y de expresión. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramón Areces.
- § Gómez Torrego, L. (2002-2005): Nuevo manual de español correcto. Madrid: Arco/Libros. (2 vols.)
- § Teso Martín, E. del (2002): Compendio y ejercicios de semántica I. Madrid, Arco/libros.
- § Villanueva, D. (2006): El comentario del texto narrativo: cuento y novela. Madrid: Marenostrum, Forum Didáctico.
- § Bosque, I. (2004). Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo. Madrid: SM.
- § DCECH (1980-1991). Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico, de Juan Corominas, con la colaboración de José
- § DEA. (1999). Diccionario del español actual, de Manuel Seco, Olimpia Andrés y Gabino Ramos. Madrid: Aguilar.
- § DUE. (1998). Diccionario de uso del español, de María Moliner. Madrid: Gredos.
- § Pharies, D. (2002). Diccionario etimológico de los sufijos españoles. Madrid: Gredos.
- § REAL ACADEMIA ESPAÑOLA-ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA (2005). Diccionario panhispánico de dudas. Madrid: Espasa Calpe.

Ao longo do curso, os alumnos terán que consultar tamén fontes electrónicas tanto escritas, tales como xornais en rede (ex.: www.elpais.es; www.farodevigo.es) coma orais.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/P02G110V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas e a súa didáctica I**

| | | | | |
|------------------|---------------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Matemáticas e a súa didáctica I | | | |
| Código | P02G120V01304 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Matemáticas | | | |
| Coordinador/a | Gil Villanueva, José María | | | |
| Profesorado | Gil Villanueva, José María | | | |
| Correo-e | jmgil@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE38 | Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc) | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE39 | Coñecer o currículo escolar de matemáticas | - saber |
| CE40 | Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá | - saber facer |
| CE41 | Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico | - Saber estar / ser |
| CE42 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|--|
| Adquirir competencias matemáticas básicas. | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 |
| Coñecer o currículo escolar de matemáticas. | CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14 |

Analizar, razoer e comunicar propostas matemáticas.

CB3
CB4
CG2
CG3
CG4
CG9
CG10
CG12
CE40
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT18
CT22

Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá.

CB1
CB2
CB3
CB4
CG3
CG5
CG7
CG12
CE40
CE41
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT14
CT16
CT18
CT21
CT22

Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico.

CB2
CG3
CG4
CG12
CE41
CT1
CT3
CT6
CT8
CT9
CT14
CT16
CT18
CT21
CT22

Contidos

| Tema | |
|--|---|
| 1. Números e operacións: conceptos previos | * |
| 2. A clasificación e a ordenación | * |
| 3. Os números naturais | * |
| 4. Sistemas de numeración | * |
| 5. Operacións | * |
| 6. Divisibilidade | * |

| | |
|---------------------------------------|---|
| 7. As fraccións e os números decimais | * |
| 8. Os problemas *aritméticos | * |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 26 | 47 | 73 |
| Sesión maxistral | 25 | 50 | 75 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado. |
| Sesión maxistral | *Expopsición dos contidos da materia. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de *tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos *C. |
| Sesión maxistral | A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de *tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos *C. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de *tutoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos *C. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|---|---|-----|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Tratarase dunha proba escrita na que o alumno deberá resolver seis problemas relacionados cos contidos da materia. Na cualificación final terase en conta a participación nos distintos grupos de traballo. | 100 | CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22 |
| | Resultados de aprendizaxe: Todos | | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En posteriores convocatorias o sistema de avaliación será o mesmo que o previsto para a primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Nortes Checa, Andrés , 700 problemas de Matemáticas y su Didáctica, Diego Marín , Murcia 2007

Nortes Checa, Andrés, Matemáticas y su Didáctica, Diego Marín, Murcia 2007

Varios (colección), Matemáticas: Cultura y aprendizaje, Síntesis, Madrid

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Xeografía | | | |
| Código | P02G120V01305 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 1c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Historia, arte e xeografía | | | |
| Coordinador/a | Pazo Labrador, Alberto José | | | |
| Profesorado | Pazo Labrador, Alberto José | | | |
| Correo-e | apazo@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Trátase de que o alumno adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para comprender e coñecer os aspectos elementais dos fenómenos xeográficos, físicos e humanos e os seus interrelacións, así como a súa proxección na *docencia. Trátase tamén de que o alumno desenvolva as súas capacidades de análises e de sínteses e o *razonamiento espacial, fundado na *multicausalidad dos procesos xeográficos. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber - saber facer |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - saber |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|---|
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber - Saber estar / ser |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber - Saber estar / ser |
| CE31 | Comprender os principios básicos das ciencias sociais | - saber - saber facer |
| CE32 | Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais | - saber - saber facer |
| CE33 | Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural | - saber - saber facer |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE35 | Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos | - saber - Saber estar / ser |
| CE37 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - saber - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|---|
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber - Saber estar / ser |

| Resultados de aprendizaxe | |
|--|---|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
| Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía | CB1 CG1 CG6 CE31 CE32 CT3 CT6 CT13 CT14 CT15 |
| Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos | CB1 CG1 CG4 CE31 CE32 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT23 |
| Coñecer e aplicar os métodos e *técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico | CB1 CB3 CG5 CG10 CG11 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT9 CT14 CT16 CT23 |
| Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación *instructiva e cultural | CB4 CG3 CE13 CE33 CE34 CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT20 CT23 |

Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico

CB3
CG3
CG7
CG8
CG9
CE14
CE23
CE35
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT23

Desenvolver e avaliar contidos do *currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes

CB2
CG11
CE13
CE37
CT7
CT8
CT9
CT16
CT18

Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria

CB3
CB4
CG11
CE29
CE37
CT5
CT6
CT7
CT16
CT17

Contidos

Tema

| | |
|---|--|
| 1. BLOQUE 1: A situación no espazo e a representación | A Terra no Universo e os seus movementos. As consecuencias xeográficas.As representacións da Terra. |
| 2. BLOQUE 2. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais | A *Hidrosfera. O sistema climático. As formas do relevo terrestre. A Biosfera. |
| 3. BLOQUE 3. As consecuencias xeográficas da acción humana | A poboación do mundo e os seus problemas.O proceso de urbanización e os caracteres actuais da cidade.A *globalización. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 22.5 | 22.5 | 45 |
| Traballos de aula | 9 | 18 | 27 |
| Traballos tutelados | 3 | 21 | 24 |
| Outros | 5 | 10 | 15 |
| Titoría en grupo | 3 | 6 | 9 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 5 | 10 | 15 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 5 | 10 | 15 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------|--|
| Sesión maxistral | Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos |
| Traballos de aula | Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto |
| Traballos tutelados | Realización, en grupo, dun comentario exhaustivo dunha folla do Mapa Topográfico |

| | |
|------------------|---|
| Outros | Asistencia e participación activa nas actividades do aula |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|--|
| Traballos de aula | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe |
| Traballos tutelados | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|-------------------|---|---------------|--|
| Outros | Asistencia e participación activa nas actividades da aula. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural | 5 | CB4 CG4 CG5 CG6 CG8 CE48 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 |
| Traballos de aula | Presentación dos traballos realizados na aula (comentarios, reflexións, análises). Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación *instructiva e cultural - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria | 10 | CB1 CB3 CB4 CG3 CG5 CG10 CG11 CE13 CE48 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT14 |

| | | | |
|--|---|----|--|
| Traballos tutelados | Presentación do traballo realizado acorde ás pautas propostas. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria | 15 | CB1 CB3 CB4 CG3 CG5 CG10 CG11 CE13 CE48 CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT14 CT16 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía -Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos - Coñecer e aplicar os métodos e *técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico | 35 | CB1 CB3 CB4 CG1 CG7 CG9 CE31 CE48 CT1 CT3 CT14 CT20 CT23 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Tres probas prácticas sobre aspectos tratados no temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Desenvolver e avaliar contidos do *currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes | 35 | CB1 CB2 CB3 CG3 CG8 CG10 CG11 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

As probas teóricas e prácticas, os traballos de aula, tutelado e demais actividades serán liberatorias. No exame final (oficial) faranse as partes que queden pendentes, no seu caso. En caso de non asistir e non realizar as actividades, ou non realizar as probas correspondentes, faranse todas no exame final (oficial). Para obter un aprobado na cualificación final é CONDICIÓN NECESARIA superar as probas teóricas e prácticas. A realización das demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. Da mesma maneira, o aprobado da parte teórico-práctica non bastará para o aprobado final sen a realización e superación das demais actividades. As probas teóricas e prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Os contidos teórico-prácticos de cada proba serán os seguintes: na primeira, os do bloque 1; na segunda, os do bloque 2; na

terceira, os do bloque 3.

Ás probas parciais teórico-prácticas só se poderán presentar aqueles alumnos que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes.

Na segunda convocatoria, xullo, e demais convocatorias extraordinarias, deberá facerse un exame global da materia. Non se conservarán as notas de eventuais partes aprobadas. Soamente conservaranse, en caso de realizarse na aula, as cualificacións das actividades das clases *B. De non realizar estas actividades, deberán realizarse nese exame.

Bibliografía. Fontes de información

- - la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens Vives.

- PAZO LABRADOR, A.J. (2007). *Nocións básicas del Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais*. Vigo, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo.

- TROITIÑO TORRALBA, N.L. (2011). *Geografía General*. Madrid, Centro de Estudios Financieros.

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T. (2005): *Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio*. Madrid, Ed.. Universitaria Ramón Areces.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

PLANS, P. (1993): *Geografía Física, Geografía Humana*. Pamplona, EUNSA.

ROMERO, J. (coord.) (2004): *Geografía Humana*. Barcelona, Ariel.

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992): *Geografía Humana*. Madrid, Cátedra.

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros (1992): *Geografía Física*. Madrid, Cátedra.

- ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T. (2006): *Glosario y prácticas de Geografía Humana*. Madrid, Ed. Universitaria Ramón Areces.

- ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T. (2011). *Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana*. Madrid, Ed. Universitaria Ramón Areces.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencias experimentais/P02G120V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia do presente/P02G120V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das artes plásticas e visuais**

| | | | | |
|---------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica das artes plásticas e visuais | | | |
| Código | P02G120V01401 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descriptor | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Varela Casal, Cristina | | | |
| Profesorado | Martínez López de Castro, Rut Varela Casal, Cristina | | | |
| Correo-e | cristinavarelacasal@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |

| | |
|------------------|---|
| Descrición xeral | <p>A finalidade primeira da “didáctica das artes plásticas e visuais” é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade. Tanto no que se refire á capacidade de formalizar e interpretar producións de arte nos seus diversos ámbitos e territorios, como concepto ampliado, como no que se refire á capacidade de reelaborar os mencionados contidos para facilitar a formación dos nenos (de 6 a 12 anos).</p> <p>A tarefa é construír un sustrato de coñecemento teórico necesario, combinado cunha serie de destrezas e habilidades formais que armen ao alumno dunha capacidade crítica e creativa que lle permita desenvolver ferramentas de aprendizaxe, valoración e coñecemento coas que traballar no campo da educación primaria. Traballaremos no taller con rutinas procedimentais e elaboracións técnicas simultaneamente ao estudo de contidos xerais da historia da arte. Estas tarefas máis CONVENCIONAIS convivirán coa análise e o traballo dentro dos novos espazos da arte e as novas ferramentas visuais, audiovisuais e tecnolóxicas nas que abordaremos posibilidades de traballo máis vinculadas a linguaxes contemporáneos cercanos e intuitivos para os rapaces cos que os nosos alumnos terán que traballar.</p> <p>Plantexaremos estratexias de traballo colaborativo combinadas con propostas individuais dentro de estruturas de traballo por proxectos que vehiculará o transcórreo do cuadrimestre.</p> <p>As rutinas habituais do noso traballo durante o curso académico alternarán a produción práctica coa reflexión teórica, o traballo de campo e as propostas de ferramentas didácticas específicas.</p> |
|------------------|---|

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|---|
| CE53 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes | - saber |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber - saber facer |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - saber - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|---|
| Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos nenos de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. Saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas. | CB2 CB4 CB5 CG11 CE53 CE54 CE56 CT5 CT8 CT13 CT15 CT16 CT21 |

| | |
|--|--|
| Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propios das artes plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética. | CB2 CB5 CE53 CE54 CE55 CT1 CT2 CT7 CT8 CT10 CT14 CT16 CT18 CT21 |
| Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico. | CB3 CG11 CE53 CE55 CT1 CT14 CT16 CT18 CT21 |
| Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundizando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e propor espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica. | CB3 CB4 CG2 CE53 CE55 CE56 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16 CT18 CT21 |
| Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar crear e producir dentro das linguaxes artístico visuais e plásticas promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado. | CB4 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT12 CT13 CT16 CT17 CT21 |
| Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectuais en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente acotadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área Artística Visual. | CB2 CB3 CG8 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT5 CT7 CT8 CT17 CT18 CT21 |

| | |
|---|--|
| Coñecer e avaliar o currículo escolar das Didácticas da expresión Artística e audiovisual | CB5 CG4 CE54 CT1 CT14 CT15 CT16 CT18 CT21 |
| Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual. | CB3 CB5 CG2 CG3 CG8 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18 |
| Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais; as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masa. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea. | CB2 CB3 CG11 CE53 CT1 CT13 CT14 CT16 CT18 CT21 |

Contidos

| Tema | |
|---|---|
| I. Artes Plásticas e Visuais. Marco disciplinar e Modelos Formativos | Estrutura curricular das artes plásticas e visuais na educación primaria Obxectivos cognitivos e procedimentais Criterios metodolóxicos. Observación, representación, experimentación, transformación. |
| II. O concepto ampliado de arte como base da educación e la conciencia. | Arte a partir dos anos 60: pop, arte conceptual, minimal, land art, happening, performance, video arte , body art , pop, arte conceptual, minimal, land art, happening, performance, video arte , body art Novos espazos O papel do espectador O cuestionamiento da durabilidade Artistización do cotiá, cuestionamiento aurático |
| III. Elementos básicos da plástica I | A linguaxe e a comunicación visual O grado de iconicidade Lectura de imáxes: tipos de forma Lectura de imáxes: modos de expresión da linguaxe icónica Elementos básicos: Punto, liña, plano |
| IV. Elementos básicos da Plástica II | A cor A textura A composición Forma e espazo |
| V. O concepto creatividade | Mitos sobre a creatividade Definición de creatividade O papel da imaxinación na creación Pensamiento converxente vs. Pensamiento diverxente Teoría das intelixencias múltiples de Gardner Dibuxar co lado dereito do cerebro |

VI. Traballo por proxectos

Planificación de contidos
 Elaboración de propostas puntuais e resolución de exercicios
 Plantexamentos e organización conceptual de contidos
 A materialización final
 Presentación e avaliación de proxectos

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 15 | 30 | 45 |
| Traballos tutelados | 15 | 30 | 45 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 15 | 30 | 45 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 2 | 4 | 6 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 2 | 7 | 9 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Sesión maxistral | Valoración de plantexamentos curriculares en E. Primaria. Interpretación e valoración de obras artísticas. Soporte conceptual da linguaxe e recursos específicos da linguaxe plástica e visual. |
| Traballos tutelados | Planificación e elaboración de traballo por proxectos Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a Educación Primaria. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Execución técnica adecuada de procedementos e experimentacións de carácter artístico, plástico e visual específico. Resolución de tarefas puntuais de carácter conceptual ou procedimental |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|--|
| Traballos tutelados | Se alternarán las clases más procedimentales con aquellas destinadas a la resolución de tareas intermedias de los trabajos por proyectos. Se pautará y tutelaré el desarrollo de cada uno de los ejercicios aprovechando la rutina de taller y los horarios de tutoría. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---|---|---------------|------------------------|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Elaboración de bocetos | 30 | CB5 |
| | Exercicios de debuxo "co lado dereito do cerebro" | | CE54 |
| | Exercicios de debuxo | | CE56 |
| | Outras tarefas procedimentais | | CT1 |
| | | | CT7 |
| | CT16 | | |
| | CT17 | | |
| | CT18 | | |
| | CT21 | | |

| | | | |
|---------------------|---|----|---|
| Sesión maxistral | Estudio de casos Identificación e análise de imaxes Análise de materiais didácticos Participación activa en clase | 20 | CB2 CB3 CB4 CG11 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT14 CT17 CT18 CT21 |
| Traballos tutelados | Traballo por proxectos O proxecto como ferramenta metodolóxica; entregas parciais Resolución final do obxecto, proposta rematada: valoración obxectual e conceptual Sistemas de avaliación | 50 | CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG8 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT21 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A asistencia puntual e regular posibilita a realización dos exercicios e a resolución de problemas procedimentais. No caso das sesións maxistras o seu seguimento é imprescindible para o asentado conceptual dos exercicios e traballos tutelados. Para garantir a autoría dos esbozos e exercicios procedimentais a súa elaboración realizarase, polo menos na maior parte, no horario docente.

Para superar a materia será necesario obter unha media de 5 calculando as porcentaxes de cada un dos bloques detallados (Resolución de problemas e/ou exercicios 30%, Sesión maxistral 20%, Traballos tutelados 50%). É imprescindible ter un 4 como nota mínima en cada un dos bloques para que se proceda a calcular a nota media.

Na SEGUNDA CONVOCATORIA os alumnos deben porse en contacto cos responsables da materia. Para superar esta convocatoria o alumno deberá entregar resoltas as propostas relativas á elaboración de unidades e materiais didácticos que se propuxeron durante o curso, así como os exercicios procedimentais realizados tamén durante o curso presencial. Cos soportes e calidades que no seu momento detallásense.

Neste caso o calculo da nota final farase tendo en conta:

Resolución de problemas e/ou exercicios 50% e elaboración de unidades didácticas, elaboración de materiais didácticos 50%

Non se fará a media se non se alcanza polo menos un 4 en cada un dos apartados.

No caso de alumnos que asistan regularmente a clase e presenten as entregas parciais puntualmente e en forma e aínda así non superen a materia deberán, para esta segunda convocatoria, repetir só aqueles exercicios nos que non alcanzasen o 5, conservándose o resto das notas obtidas nas tarefas aprobadas.

Bibliografía. Fontes de información

Edwards, B., El color, 2006, Barcelona. Urano

Marín, R. (coord.), Didáctica de la Educación Artística, 2003, Madrid. Pearson

Lowenfeld y Brittain, Desarrollo de la capacidad creadora, 1996, Madrid. Cincel-Kapelusz

EDWARDS, Betty, APRENDER A DIBUJAR CON EL LADO DERECHO DEL CEREBRO, 2000, Urano

AAVV, Daumen kino. The Flip Book Show, 2005, Kunsthalle Düsseldorf

Álvarez Reyes, Juan Antonio, Fantasmagoría. Dibujo en movimiento, 2006, Fundación Ico

Berger, John, Modos de ver, 1980, Gustavo Gili

Calabrese, Omar, El lenguaje del arte, 1987, Paidós

Castelo Sardina, Luis, Del ruido al arte : una interpretación de los usos no normativos del lenguaje fotográfico., 2006, Blume

Marchán Fiz, Simón, Del arte objetual al arte de concepto : 1960-1974 : epílogo sobre la sensibilidad "postmoderna" , 2009, Akal

Agra, M.J. y otros, La educación artística en la escuela, 2007, Graó

Aguirre, I, Teorías y prácticas en educación artística, 2000, U.P.Navarra

Wilson,B. y otros, La enseñanza del dibujo a partir del arte, 2004, Paidós

Wong, W, Principios del diseño en color, 1998, G. Gili

AAVV. 2000. Enciclopedia Técnicas Dibujo, Pintura, Grabado... Barcelona. Acanto.

Agra, M.J. y otros 2007 La educación artística en la escuela. Barcelona. Graó

Aguirre, I. 2000. Teorías y prácticas en educación artística. Pamplona. U.P.Navarra.

Berrocal, M. y otros. 2005. Menús de educación visual y plástica. Barcelona. Graó

Berrocal, M. y otros 2003. Figuras, Formas, Colores... Barcelona. Graó.

Caja, J. (coord.) 2002. La educación visual y plástica hoy. Barcelona. Graó

Hernández, M. 2000. Educación Artística y Arte Infantil. Madrid. Fundamentos.

Wilson, B. y otros 2004. La enseñanza del dibujo a partir del arte. Barcelona. Paidós

Wong, W. 1998. Principios del diseño en color. Barcelona. G. Gili.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación artística/P02G120V01902

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Outros comentarios

É necesaria a asistencia puntual, continuada e activa a clase para poder seguir os contidos que se plantexan de forma consecutiva.

A pesar de que os bloques son independentes retomaranse contidos de forma intermitente para que as cuestións básicas queden debidamente asentadas.

A materia NON é exclusivamente técnico-práctica e procedimental, xa que ten unha significativa carga conceptual.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias experimentais I**

| | | | | |
|---------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica das ciencias experimentais I | | | |
| Código | P02G120V01402 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 2c |
| Idioma | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Pérez Rodríguez, Uxío | | | |
| Profesorado | Pérez Rodríguez, Uxío | | | |
| Correo-e | uxio.perez@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |

Descrición xeral Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinaria e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Maxisterio na área de ciencias experimentais, obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación e coñecemento dos contidos do propio currículo de Ciencias da EP. Os coñecementos, actitudes e destrezas específicos para a área de Ciencias Experimentais expone en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de EP. Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de EP.

Por outra parte, a ciencia forma parte da cultura e caracteriza, en gran medida, a sociedade na que vivimos. O alumnado de Educación Primaria debe aprender as posibilidades de intervención no medio de maneira que se favoreza a sostibilidade das formas de vida e do medio ambiente a través dun achegamento ao mundo físico e natural e dunha interrelación coas outras áreas de coñecemento. Trátase dun enfoque globalizado de utilización da ciencia para formar á cidadanía. O alumnado desta titulación, futuro persoal docente, debe promover unha educación científica que axude a pensar, a comunicarse, a facer e a autorregularse, tendo como referente o establecido no currículo de Educación Primaria da Consellería de Educación da Xunta de Galicia.

A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos medio ambiente e ao desenvolvemento sostible. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global: Débese incluír o tratamento da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador.

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber - saber facer |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE25 | Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía) | - saber |
| CE26 | Coñecer o currículo escolar destas ciencias | - saber |
| CE27 | Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá | - saber - saber facer |
| CE28 | Valorar as ciencias como un feito cultural | - saber - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber - Saber estar / ser |
| CE30 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|---|
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Capacidade para comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Primaria partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa

CB1
CB3
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CG8
CG9
CG10
CG12
CE25
CE28
CE29
CT1
CT2
CT3
CT6
CT14
CT15
CT17
CT22
CT23

Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar

CB1
CB3
CG1
CG2
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT20
CT21
CT22
CT23

Capacidade para relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Primaria desde un enfoque globalizado

CB1
CB2
CB3
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG10
CG11
CE25
CE26
CE27
CE30
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT21
CT22
CT23

Capacidade para utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Primaria

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT21
CT22
CT23

Capacidade para realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Coñecer procedementos e instrumentos de avaliación para a autorregulación das aprendizaxes na educación científica

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG6
CG8
CG10
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21
CT22

Contidos

Tema

Introdución: A didáctica das Ciencias Experimentais (Física, Química, Bioloxía, Xeoloxía) para a Educación Primaria

O currículo oficial das Ciencias Experimentais (Física, Química, Bioloxía, Xeoloxía) para a Educación Primaria

As metodoloxías das Ciencias Experimentais (Física, Química, Bioloxía, Xeoloxía) para a Educación Primaria

Os recursos para o ensino das Ciencias Experimentais (Física, Química, Bioloxía, Xeoloxía) para a Educación Primaria

A avaliación das Ciencias Experimentais (Física, Química, Bioloxía, Xeoloxía) para a Educación Primaria

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|------------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Debates | 4 | 0 | 4 |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | 1.5 | 0 | 1.5 |
| Traballos de aula | 7.5 | 50 | 57.5 |
| Prácticas de laboratorio | 28 | 47.5 | 75.5 |
| Titoría en grupo | 3.5 | 0 | 3.5 |
| Sesión maxistral | 8 | 0 | 8 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|------------------------------------|--|
| | Descrición |
| Debates | Debates na aula |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | Conferencias e obradoiros |
| Traballos de aula | Realización de traballos de aula |
| Prácticas de laboratorio | Realización de actividades experimentais |
| Titoría en grupo | Titorías grupais |
| Sesión maxistral | Exposicións do profesorado |

| Atención personalizada | |
|------------------------------------|-------------------------------------|
| | Descrición |
| Debates | Resolución de dúbidas, coavaliación |
| Sesión maxistral | Resolución de dúbidas, coavaliación |
| Eventos docentes e/ou divulgativos | Resolución de dúbidas, coavaliación |
| Traballos de aula | Resolución de dúbidas, coavaliación |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas, coavaliación |
| Prácticas de laboratorio | Resolución de dúbidas, coavaliación |

| Avaliación | | | |
|--------------------------|---|---------------|------------------------|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Traballos de aula | Realización de traballos de aula | 60 | |
| Prácticas de laboratorio | Realización de prácticas de laboratorio | 40 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A materia ten parte teórica (60% da cualificación) e práctica (40%), que se avaliarán do seguinte xeito:

- Parte teórica: o alumnado que asista ao 80% das sesións teóricas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos de aula. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada ou non entregue os traballos establecidos deberá realizar un exame.

- Parte práctica. o alumnado que asista ao 80% das sesións prácticas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos prácticos. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada ou non entregue os traballos establecidos deberá realizar un exame.

O alumnado que non aprobe algunha parte da materia (teoría/práctica) na convocatoria de maio, poderá optar na convocatoria de xullo por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardarenses para a convocatoria de xullo as cualificacións positivas acadadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente.

Bibliografía. Fontes de información

- AGULAR, T (1999). *Alfabetización científica y educación para la ciudadanía*. Editorial Narcea. Madrid.
- ARCÁ, M.; GUIDONI, P. y MAZZOLI, P. (1990). *Enseñar ciencia. Como empezar: reflexiones para una educación científica de base*. Ediciones Paidós. Barcelona.
- ARIAS, A.; ARIAS, D.; NAVAZA, V. y RIAL, D. (2009). *O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria*. Santiago de Compostela: Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, Xunta de Galicia.
- BELLOCH, M. (1984). *Por un aprendizaje constructivista de las ciencias*. Editorial Visor Libros. Madrid.
- COLL, C. (1990). *Aprendizaje escolar y construcción del conocimiento*. Ediciones Paidós. Barcelona.
- DUSCHL, R. A. (1997). *Renovar la enseñanza de las ciencias*. Editorial Narcea. Madrid.
- GÓMEZ, I.; JORBA, J. y PRAT, A. (2000). *Hablar y escribir para aprender: uso de la lengua en situación de enseñanza-aprendizaje desde las áreas curriculares*. Madrid: Síntesis.
- JORBA, J.; SANMARTÍ, N. (1996). *Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de regulación continua*. Madrid: MEC.

- NOVAK, J. D. Y GOWIN, D. B. (1988) *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca.
- ONTORIA, A. y otros (1992). *Mapas conceptuales. Una técnica para aprender*. Editorial Narcea. Madrid.
- ONTORIA, A. Y otros (1999). *Potenciar la capacidad de aprender y pensar*. Editorial Narcea. Madrid.
- ONTORIA, A. Y otros (2006). *Aprender con mapas mentales. Una estrategia para pensar y estudiar*. Editorial Narcea. Madrid.
- OSBORNE, R. Y FREYBERG, P (1991). *El aprendizaje de las ciencias*. Editorial Narcea. Madrid.
- PERALES, F. J. y CAÑAL, P. (Dirs.), *Didáctica de las Ciencias Experimentales*. Marfil. Alcoy.
- POZO, J. I. (1987). *Aprendizaje de la ciencia y pensamiento causal*. Editorial Visor Libros. Madrid.
- PUJOL, R. M. (2007). *Didáctica de las ciencias en la educación primaria*. Madrid: Síntesis.
- PUJOLAS, P.; LAGO, J.R. (Coords.) (s.f.). El programa CA/AC (“Cooperar para Aprender / Aprender a Cooperar”) para enseñar a aprender en equipo. Implementación del aprendizaje cooperativo en el aula. Universidad de Vic.
- REID, D.J. Y HODSON, D. (1993). *Ciencia para todos en secundaria*. Editorial Narcea. Madrid.
- SANMARTÍ, N. (2002). *Didáctica de las ciencias en la Educación Secundaria Obligatoria*. Síntesis. Madrid.
- SHAYER, M. Y ADEY, P. (1986) *La ciencia de enseñar ciencias. Desarrollo cognoscitivo y exigencias del currículo*. Editorial Narcea. Madrid.
- Revista *Enseñanza de las Ciencias* (UAB).

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502
Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101
Ciencias experimentais/P02G120V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión e linguaxe musical**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Expresión e linguaxe musical | | | |
| Código | P02G120V01403 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 2c |
| Idioma | Castelán Galego | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Mejía Gallego, Ana | | | |
| Profesorado | García Fernández, Andrea Mejía Gallego, Ana | | | |
| Correo-e | anamejia@edu.xunta.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Coñecemento da linguaxe musical para aplicación práctica co alumnado de primaria. Recursos musicais prácticos. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE53 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes | - saber |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber - saber facer |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Identificar e manexar os principais elementos constitutivos da linguaxe musical, dun xeito teórico-práctico. CE54
CE56
CT1
CT2
CT7
CT16
CT18

Coñecer diferentes metodoloxías para o ensino musical, e ser capaz de aplicalas dun xeito práctico nunha aula de educación primaria. CG2
CG4
CE53
CE55
CE56
CT1
CT2
CT9
CT18

Ser capaz de manexar axeitadamente diverso instrumental, para a súa aplicación práctica nunha aula de Educación Primaria. Instrumental Orff. CG4
CE53
CE55
CT9
CT12
CT16
CT18

Comprender a importancia do uso da canción como elemento expresivo, e saber empregar técnicas para a súa ensinanza. CG2
CG4
CE53
CE55
CE56
CT2
CT7
CT9
CT12
CT16
CT18

Saber empregar os recursos didácticos axeitados para a formación rítmica, o movemento e a danza nas aulas de primaria. CG2
CG4
CE53
CE55
CE56
CT2
CT9
CT12
CT13
CT18

Valorar a importancia e manexar recursos básicos da audición musical activa. CG2
CG4
CE53
CE55
CE56
CT1
CT9
CT13
CT18

Ser capaz de deseñar, por en práctica e avaliar propostas de intervención educativa nunha aula de educación primaria, empregando diversos elementos da expresión e a linguaxe musical .

CG2
CG4
CG8
CG11
CE53
CE54
CE55
CE56
CT1
CT2
CT5
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT16
CT18

Contidos

| Tema | |
|---|--|
| Parámetros constitutivos da arte da música. A Linguaxe Musical. | Parámetros do son. Representación gráfica da música. Ritmo. Expresión musical. Melodía. Harmonía. Textura. Forma. Timbre. Xénero. Harmonización de cancións. |
| Escolas pedagóxicas para o ensino da música. | As metodoloxías para o ensino da música na escola: Wuytack, Orff, Kodaly ... Xogos musicais para mellorar a comprensión da linguaxe musical. |
| Introdución á práctica instrumental. | Os instrumentos na Educación Primaria. A fruta de pico e o instrumental Orff. Coñecemento e práctica. |
| A canción como elemento expresivo. | Técnicas de aprendizaxe e ensinanza. Método Wuytack. Mímica e cancións. Harmonización e composición de cancións para implementar na aula. Análise musical. |
| Educación rítmica e movemento. | A linguaxe do corpo. Percusión corporal. Exercicios rítmicos. Improvisación rítmica. A danza e a dramatización. Implemetación na aula de primaria. |
| A percepción auditiva. | A audición musical activa. Metodoloxía. Técnicas e procedimentos. O musicograma de Jos Wuytack. Exemplificacións. |
| Intervención didáctica na aula. | Deseño de actividades. Recursos educativos e materiais didácticos para traballar na aula. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 2 | 2 | 4 |
| Traballos de aula | 10 | 30.5 | 40.5 |
| Sesión maxistral | 18.5 | 0 | 18.5 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 12 | 33 | 45 |
| Traballos e proxectos | 8 | 32 | 40 |
| Probas de resposta curta | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|--|
| Actividades introdutorias | Preparación para a práctica instrumental: fruta de pico, instrumental Orff... |
| Traballos de aula | Desenvolvemento de exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión da docente. |
| Sesión maxistral | Exposición dos temas a desenvolver na aula. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|------------------|--|
| Sesión maxistral | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase. |

| | |
|---|--|
| Actividades introductorias | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase. |
| Traballos de aula | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase. |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase. |
| Traballos e proxectos | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase. |
| Probas de resposta curta | A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase. |

| Avaliación | | | |
|---|---|---------------|--|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Traballos de aula | Actividades de carácter práctico a desenvolver na aula. Entre outras, pódense incluír actividades como: execución individual ou en grupo de pequenas pezas (rítmicas, vocais e/ou instrumentais), prácticas na aula de informática,.... | 30 | CG8 CG11 CE53 CE55 CT1 CT2 CT5 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT18 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | Deseño e implementación, individual ou en grupo, de actividades prácticas para educación primaria. | 30 | CG2 CG4 CG8 CE53 CE54 CE55 CE56 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 |
| Probas de resposta curta | Preguntas de resposta curta, e de carácter práctico, onde o alumnado deberá demostrar que adquiriu unha serie de contidos básicos sobre a linguaxe musical. | 40 | CG8 CE54 CE56 CT1 CT7 CT8 CT14 CT16 CT18 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Para superar a materia, tanto na modalidade presencial como na non presencial, será preciso que os estudantes obteñan en todas e cada unha das partes avaliábeis, polo menos un 50% da súa cualificación total.

A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente.

Aplicaranse dous sistemas de avaliación diferenciados para o alumnado Asistente e o Non Asistente. O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá poñerse en contacto co profesorado nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación e poder ser convenientemente avaliado. Do mesmo modo, todo aquel alumnado que, sen notificar esta situación, asista a menos do 80% das sesións prácticas será considerado para todos os efectos como Non Asistente.

O alumnado deberá entregar a súa ficha debidamente cumprimentada nun prazo máximo de tres semanas facendo constar expresamente a modalidade pola que opta.

* Modalidade presencial: A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas nos distintos apartados especificados no cadro superior, sendo preciso ter superados cada un deles illadamente.

* Modalidade non presencial: Os alumnos/as non asistentes, realizarán un exame práctico relacionado cos resultados de aprendizaxe da materia. A avaliación e a superación da mesma virá determinada do seguinte xeito:

- Traballos e proxectos (individuais): 30%
- Exame práctico, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. 30%
- Proba teórica de resposta curta: 40%

Do mesmo xeito que na modalidade Presencial, a nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente, obtendo polo menos un 50% da súa cualificación total.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada (exclusivamente para o presente curso académico), tanto na modalidade presencial como na non presencial.

Toda a información necesaria para superar a materia se encontra na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as.

Bibliografía. Fontes de información

Alsina, P., El área de Educación Musical. Propuestas para aplicar en el aula., Graó, Barcelona, 1997

De Pedro, D., Teoría completa de la Música., Real Musical, Madrid, 2014

Díaz, M. e Giráldez, A. (Coords.), Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación Musical. UNA selección de autores relevantes., Graó, Barcelona, 2007

Giráldez, A., Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas., Eufonía, nº 41. pp. 37-48, 2007

Pascual, P., Didáctica de la música, Pearson, Madrid, 2006

Riu, N., El lenguaje musical: propuestas didácticas para los tres ciclos de primaria, Ceac, Madrid, 2000

Wuytack, J., Audición Musical Activa, Asociación Wuytack, Oporto

MATERIAIS COMPLEMENTARIOS:

Asociación de gaiteros galegos (2007). *Pelo Gato 24*. Xunta de Galicia: Pai Música.

Didáctica de la música: Clases prácticas. Revista trimestral de Pedagogía musical.

Eufonía. Didáctica de la música. Editorial GRAO. Barcelona.

Eufonía. "Musicograma: actividad musical que aproxima a los pequeños al desarrollo personal y creativo", nº 29, xaneiro 2003.

Molina, E. *La improvisación en el lenguaje musical*. Madrid: Real Musical.

Recomendacións

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua galega**

| | | | | |
|---------------|----------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua galega | | | |
| Código | P02G120V01404 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 2c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Filoloxía galega e latina | | | |
| Coordinador/a | Acuña Trabazo, Ana | | | |
| Profesorado | Acuña Trabazo, Ana | | | |
| Correo-e | ganime@uvigo.es | | | |

Web

| | |
|------------------|--|
| Descrición xeral | <p>A especialidade de Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade).</p> <p>O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.</p> |
|------------------|--|

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer |
| CE43 | Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | - saber |
| CE46 | Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente | - saber - saber facer |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber facer |
| CE50 | Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|---|
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación. | CE43 CT1 CT3 |
| Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego. | CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT12 CT14 CT17 CT18 |
| Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos. | CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT17 CT18 |
| Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega. | CB1 CB3 CB4 CB5 CG4 CE46 CT3 |
| Coñecer a gramática da lingua galega. | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT13 |
| Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega. | CB1 CB2 CB3 CE46 CE50 CT3 |

| | |
|--|---|
| Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna. | CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT7 |
|--|---|

| | |
|--|---|
| Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos. | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT3 CT7 CT12 CT13 |
|--|---|

Contidos

Tema

| | |
|--------------------------------|--|
| Fonética e ortografía | O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación. |
| Gramática | Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración. |
| Léxico e formación de palabras | Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos tutelados | 7 | 20 | 27 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 15 | 15 | 30 |
| Presentacións/exposicións | 7 | 10 | 17 |
| Actividades introdutorias | 1 | 3 | 4 |
| Sesión maxistral | 20 | 48 | 68 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 2 | 2 | 4 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| Descrición |
|------------|
|------------|

| | |
|---|--|
| Traballos tutelados | Elaboración dun traballo (texto escrito, estudo dialectolóxico ou análise de calquera aspecto relacionado co programa). |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Exercicios relacionados co temario da materia. |
| Presentacións/exposicións | Exposición oral do traballo elaborado. |
| Actividades introdutorias | Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar o alumnado para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame. |
| Sesión maxistral | Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|---|
| Sesión maxistral | Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a caquera dúbida sobre as actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrit e indicacións sobre a súa exposición oral. Atención presencial, durante o horario de atendimento, no despacho 124. |
| Traballos tutelados | Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a caquera dúbida sobre as actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrit e indicacións sobre a súa exposición oral. Atención presencial, durante o horario de atendimento, no despacho 124. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a caquera dúbida sobre as actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrit e indicacións sobre a súa exposición oral. Atención presencial, durante o horario de atendimento, no despacho 124. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---------------------|---|---------------|--|
| Traballos tutelados | Elaboración dun traballo (texto escrito, estudo dialectolóxico ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) e presentación oral. | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT12 CT14 CT17 CT18 |

| | | | |
|--|--|----|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Exercicios relacionados co temario da materia. | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE43 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT12 CT14 CT17 CT18 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Exame | 60 | CG4 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase, para poder presentarse ao exame, terá que superar antes os exercicios das clases B e o traballo das clases C. Para aprobar a materia hai que superar o traballo, os exercicios e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas de B e C.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente á clase, para poder presentarse ao exame terá que entregar dúas semanas antes da data oficial, e como requisito, os exercicios das clases B e un traballo equivalente ao das clases C. Estes traballos só contarán como requisito para poder presentarse ao exame.

Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., Gramática galega , Vigo: Xerais , 1986

Álvarez, R. e Xove, X., Gramática da lingua galega , Vigo: Galaxia , 2002

Dosil, B., Escrita doada. Consellos para redactar ben, Vigo: Xerais, 2015

Feixóo Cid, X., Gramática da lingua galega. Síntese práctica , Vigo: Xerais , 2004

Freixeiro Mato, X. R. , Gramática da lingua galega. I, II , , Vigo: A Nosa Terra, 2002-2006

Granxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., Manual de lingua galega I e III, Vigo: Xerais, 2002

Hermida, C., Gramática práctica (morfosintaxe), Santiago: Sotelo Blanco, 2004

ILG/RAG , Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego , Santiago de Compostela: ILG/RAG , 2004

López Taboada, C. e Soto Arias, R., Dicionario de fraseoloxía galega, Vigo: Xerais, 2008

Méndez Álvarez, M^a. X. , Ortografía da lingua galega , Vigo: Xerais , 2004

Muñoz Súa, B., Claro e seguido. 1, 2, 3, 4, Vigo: Xerais, 2004

Pena, X. R. e Rosales, M., Manual e exercicios de galego urxente, Vigo: Xerais, 2006

Regueira, X. L., Os sons da lingua , Vigo: Xerais , 1998

Santamarina, A. (dir.), Dicionario de dicionarios, Versión 3, A Coruña: Fundación Barrié de la Maza, 2003

Xove Ferreiro, X. (coord.) , Novo dicionario da lingua galega, Vigo: Obradoiro/Santillana , 2005

VV. AA., Gran dicionario Xerais da lingua, Vigo: Xerais, 2009

Enderezos na rede

<http://ilg.usc.es>

<http://www.cirp.es>

<http://www.culturagalega.org/arquivos/cdsg/loia>

<http://www.ogalego.eu/>

<http://www.realacademiagalega.org/dicionario/#inicio.do>

<http://www.realacademiagalega.org/documents/10157/19499da0-6a97-4d15-aa91-fa7a36f5f2bd>

<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/Lexico2-Galicia.pdf>

<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/Lexico1-Galicia.pdf>

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha persoal cos datos e a fotografía debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas y su didáctica II**

| | | | | |
|-------------------|-------------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Matemáticas y su didáctica II | | | |
| Código | P02G120V01405 | | | |
| Titulación | Grado en Educación Primaria | | | |
| Descriptores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 2 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Matemáticas | | | |
| Coordinador/a | Gil Villanueva, José María | | | |
| Profesorado | Gil Villanueva, José María | | | |
| Correo-e | jmgil@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descripción xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|-------------------------------------|
| CB1 | Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio. | - saber hacer |
| CB2 | Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio. | - saber hacer |
| CB3 | Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética. | - saber hacer |
| CB4 | Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado. | - saber hacer |
| CB5 | Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía. | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CG1 | Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación interdisciplinar entre ellas, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje respectivos. | - saber |
| CG2 | Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro | - saber hacer |
| CG3 | Abordar con eficacia situaciones de aprendizaje de lenguas en contextos multiculturales y plurilingües. Fomentar la lectura y el comentario crítico de textos de los diversos dominios científicos y culturales contenidos en el currículo escolar | - saber hacer |
| CG4 | Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad y que atiendan a la igualdad de género, a la equidad y al respeto a los derechos humanos que conformen los valores de la formación ciudadana | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CG5 | Fomentar la convivencia en el aula y fuera de ella, resolver problemas de disciplina y contribuir a la resolución pacífica de conflictos. Estimular y valorar el esfuerzo, la constancia y la disciplina personal en los estudiantes | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CG7 | Colaborar con los distintos sectores de la comunidad educativa y del entorno social. Asumir la dimensión educadora de la función docente y fomentar la educación democrática para una ciudadanía activa | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CG9 | Valorar la responsabilidad individual y colectiva en la consecución de un futuro sostenible | - Saber estar /ser |
| CG10 | Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo entre los estudiantes | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CG12 | Comprender la función, las posibilidades y los límites de la educación en la sociedad actual y las competencias fundamentales que afectan a los colegios de educación primaria y a sus profesionales. Conocer modelos de mejora de la calidad con aplicación a los centros educativos | - saber |
| CE38 | Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representaciones espaciales, estimación y medida, organización e interpretación de la información, etc) | - saber |

| | | |
|------|--|-------------------------------------|
| CE39 | Conocer el currículo escolar de matemáticas | - saber |
| CE40 | Analizar, razonar y comunicar propuestas matemáticas. Plantear y resolver problemas vinculados con la vida cotidiana | - saber hacer |
| CE41 | Valorar la relación entre matemáticas y ciencias como uno de los pilares del pensamiento científico | - Saber estar /ser |
| CE42 | Desarrollar y evaluar contenidos del currículo mediante recursos didácticos apropiados y promover las competencias correspondientes en los estudiantes | - saber hacer |
| CT1 | Capacidad de análisis y síntesis | - saber hacer |
| CT2 | Capacidad de organización y planificación | - saber hacer |
| CT3 | Comunicación oral y escrita en la lengua materna | - saber hacer |
| CT6 | Capacidad de gestión de la información | - saber hacer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber hacer |
| CT8 | Toma de decisiones | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CT9 | Trabajo en equipo | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CT12 | Habilidades en las relaciones interpersonales | - Saber estar /ser |
| CT14 | Razonamiento crítico | - saber hacer |
| CT16 | Aprendizaje autónomo | - saber hacer |
| CT18 | Creatividad | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CT21 | Iniciativa y espíritu emprendedor | - Saber estar /ser |
| CT22 | Motivación por la calidad | - Saber estar /ser |

Resultados de aprendizaje

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Adquirir competencias matemáticas básicas | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 |
| Conocer el currículo escolar de matemáticas. | CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14 |

Analizar, razonar y comunicar propuestas matemáticas.

CB3
CB4
CG2
CG3
CG4
CG9
CG10
CG12
CE40
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT18
CT22

Plantear y resolver problemas vinculados con la vida cotidiana.

CB1
CB2
CB3
CB4
CG3
CG5
CG7
CG12
CE40
CE41
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT14
CT16
CT18
CT21
CT22

Valorar la relación entre matemáticas y ciencias como uno de los pilares del conocimiento científico.

CB1
CB3
CB5
CG3
CG4
CG12
CE41
CT1
CT3
CT6
CT8
CT9
CT14
CT16
CT18
CT21
CT22

Contenidos

Tema

| | |
|---|--------|
| 1. Geometría y medida: Elementos básicos. | (*)(*) |
| 2. Figuras geométricas. | (*)(*) |
| 3. Relaciones métricas. | (*)(*) |
| 4. Longitudes áreas y volúmenes | (*)(*) |

| | |
|---|--------|
| 5. Geometría con coordenadas. | (*)(*) |
| 6. Tratamiento de la información: Recogida y ordenación de datos. | (*)(*) |
| 7. Representaciones gráficas. | (*)(*) |
| 8. Medidas de tendencia central y de dispersión. | (*)(*) |
| 9. Probabilidad. | (*)(*) |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Resolución de problemas y/o ejercicios | 26 | 47 | 73 |
| Sesión magistral | 25 | 50 | 75 |
| Resolución de problemas y/o ejercicios | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

| | Descrición |
|--|--|
| Resolución de problemas y/o ejercicios | Formulación, análise, resolución e debate de un problema ou exercicio relacionado con a temática da asignatura, por parte do alumnado. |
| Sesión magistral | Exposición de los contenidos de la asignatura. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--|--|
| Sesión magistral | La atención personalizada se garantizará, por un lado, en horas de tutoría y, por otro, en las horas presenciales de los grupos C. |
| Resolución de problemas y/o ejercicios | La atención personalizada se garantizará, por un lado, en horas de tutoría y, por otro, en las horas presenciales de los grupos C. |
| Resolución de problemas y/o ejercicios | La atención personalizada se garantizará, por un lado, en horas de tutoría y, por otro, en las horas presenciales de los grupos C. |

Evaluación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
| | |

| | | | |
|--|--|-----|---|
| Resolución de problemas y/o ejercicios | Se tratará de una prueba escrita en la que el alumno deberá resolver seis problemas relacionados con los contenidos de la materia. En la calificación final se tendrá en cuenta la participación en los distintos grupos de trabajo. | 100 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22 |
| | Resultados de aprendizaje: Todos. | | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

En posteriores convocatorias el sistema de evaluación será el mismo que el previsto para la primera convocatoria.

Fuentes de información

Nortes Checa, Andrés, Matemáticas y su Didáctica, Diego Marín, Murcia 2007

Nortes Checa, Andrés , 700 problemas de Matemáticas y su Didáctica, Diego Marín , Murcia 2007

Varios (colección), Matemáticas: Cultura y aprendizaje, Síntesis, Madrid

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e literatura: Galego**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica da lingua e literatura: Galego | | | |
| Código | P02G120V01501 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Profesorado | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Correo-e | santalla@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A materia busca, en primeiro lugar, consolidar o dominio do idioma e o coñecemento da liiteratura galega, e, en segundo lugar, aprender a programar e deseñar técnicas para o ensino da lingua e da literatura galegas e a elaborar materiais para tal fin. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber - saber facer |
| CE4 | Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE46 | Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente | - saber - saber facer |
| CE49 | Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |

| Resultados de aprendizaxe | |
|--|---|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
| Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación | CT1 |
| Coñecer o currículo escolar da lingua e da literatura galegas e a súa situación social. | CE46 |
| Adquirir coñecementos sobre os procedementos de ensino e de aprendizaxe da lingua galega como medio de comunicación. | CT3 |
| Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral. | CT12 |
| Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino. | CE1 CE4 CE49 |
| Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade. | CT18 |
| Coñecer textos da literatura galega, tanto culta como popular e infantil, e valorar o seu aproveitamento para o coñecemento da lingua e da cultura galega. | CT14 |
| Coñecer recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal. | CT13 |
| Desenvolver e avaliar os contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes. | CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG11 |

Contidos

| Tema | |
|--|---|
| Consideracións básicas sobre a linguaxe humana e o proceso de aprendizaxe: as 4 habilidades lingüísticas. | - A linguaxe no proceso de desenvolvemento humano: o ser humano como "o animal que fala". - O proceso de aprendizaxe da linguaxe: as 4 habilidades lingüísticas: expresión oral, comprensión oral, expresión escrita, comprensión escrita. |
| A historia lingüística da Galiza como base para a comprensión da situación socio-lingüística galega actual e das súas implicacións didácticas. | - O proceso histórico-lingüístico na Galiza. - A situación socio-lingüística actual e as súas implicacións didácticas: dificultades e desafíos. |
| O fonetismo galego e os seus problemas na didáctica da lingua. | - O sistema fonético galego. - Problemas didácticos na aprendizaxe do fonetismo galego. |
| Morfo-sintaxe, léxico e onomástica: aplicacións didácticas. | - A morfo-sintaxe galega e os problemas didácticos que encerra. - O léxico e a onomástica (antroponimia e toponimia galegas): aplicacións didácticas. |
| As variedades diatópicas da lingua. | - As variedades dialectais e as súas eventuais implicacións didácticas na aprendizaxe da lingua común. - A unidade lingüística galego-portuguesa na historia e no presente. |
| A literatura galego-portuguesa medieval e as súas posibilidades didácticas. | - A prosa medieval. - A poesía trovadoresca galego-portuguesa. |
| Didáctica da literatura. | - Estratexias para a didáctica dos xéneros literarios: narrativa, poesía, teatro. - A literatura popular e infantil galega. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 16 | 128 | 144 |
| Traballos tutelados | 2 | 0 | 2 |
| Actividades introdutorias | 2 | 0 | 2 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|--|
| Sesión maxistral | Na sesión maxistral o profesor expón os contidos teóricos dos temas da asignatura. |
| Traballos tutelados | Elaboración de algún traballo escrito, segundo as propostas do profesor. |
| Actividades introdutorias | Introdución xeral á materia e ao desenvolvemento do curso. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|---|
| Traballos tutelados | Elaboración de un traballo escrito sobre algún dos temas propostos polo profesor. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|--|---|---------------|---|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Trátase de un exame escrito, que ten carácter xeral e obrigatorio, sobre os temas contidos no programa da materia. Para a cualificación dese exame terase en conta ademais, en primeiro lugar, o interese e o esforzo demostrados polo alumno ao longo do curso, e, en segundo lugar, a eventual elaboración de un traballo escrito, segundo as indicacións do profesor. | 100 | CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG11 CE1 CE4 CE46 CE49 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT18 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Nas sucesivas convocatorias aplicaranse os mesmos criterios indicados para a primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

X. R. Freixeiro Mato, *Manual de gramática galega*, Vigo: Edicións A Nosa Terra 2001.

Bibliografía complementaria:

X. R. Freixeiro Mato, *Gramática da lingua galega*, 4 vols., Vigo 1998-2003.

Aurora Marco / Pilar Couto Cantero / Elva Aradas Carollo / Fernando Vieito Liñares (eds.), *Actas del VII Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura (Santiago de Compostela, 27 - 29 de Noviembre de 2002)*, 2 vols., A Coruña: Deputación da Coruña, 2004.

Elvira Souto, *Sócio-didáctica lingüística*, Santiago: Edicións Laiovento 1994.

Ricardo Carvalho Calero, *Do galego e da Galiza*, Santiago de Compostela: Sotelo Blanco Edicións, 1990.

I Simpósio internacional de Didáctica da Língua e a Literatura, ed. por Aurora Marco e Alfredo Rodríguez López, Santiago: Universidade, 1991.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias experimentais II**

| | | | | |
|---------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica das ciencias experimentais II | | | |
| Código | P02G120V01502 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Arias Correa, Azucena | | | |
| Profesorado | Arias Correa, Azucena Pérez Rodríguez, Uxío Varela Losada, María Mercedes | | | |
| Correo-e | azuariascorrea@edu.xunta.es | | | |
| Web | | | | |

| | |
|------------------|--|
| Descrición xeral | <p>Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinaria e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Maxisterio na área de ciencias experimentais, obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación e coñecemento dos contidos do propio currículo de Ciencias da EP. Os coñecementos, actitudes e destrezas específicos para a área de Ciencias Experimentais expónse en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de EP. Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de EP.</p> <p>Por outra parte, a ciencia forma parte da cultura e caracteriza, en gran medida, a sociedade na que vivimos. O alumnado de Educación Primaria debe aprender as posibilidades de intervención no medio de maneira que se favoreza a sostibilidade das formas de vida e do medio ambiente a través dun achegamento ao mundo físico e natural e dunha interrelación coas outras áreas de coñecemento. Trátase dun enfoque globalizado de utilización da ciencia para formar á cidadanía. O alumnado desta titulación, futuro persoal docente, debe promover unha educación científica que axude a pensar, a comunicarse, a facer e a autorregularse, tendo como referente o establecido no currículo de Educación Primaria da Consellería de Educación da Xunta de Galicia.</p> <p>A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos medio ambiente e ao desenvolvemento sostible. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global: Débese incluír o tratamento da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador.</p> <p>No presente curso continuarase coa experimentación do Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL" (Pendente de Resolución Reitoral), consistente en:</p> <p>Neste marco proponse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.</p> |
|------------------|--|

Competencias

| Código | Tipoloxía |
|--------|--|
| CB1 | Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. |

| | | |
|------|--|---|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE25 | Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía) | - saber |
| CE26 | Coñecer o currículo escolar destas ciencias | - saber |
| CE27 | Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE28 | Valorar as ciencias como un feito cultural | - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - Saber estar / ser |
| CE30 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | |
| CT8 | Toma de decisións | - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Bioloxía e Xeoloxía) | CB3 CG1 CE25 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física, Química)

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CE26
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE27
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Valorar as ciencias como un feito cultural

CB1
CB3
CB4
CB5
CG7
CG8
CG9
CG12
CE28
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible

CB1
CB2
CB3
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG11
CG12
CE29
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nas e nos estudantes

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

| Contidos | |
|-------------------------|--|
| Tema | |
| Introdución | A didáctica das Ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física e Química) para a Educación Primaria |
| O Currículo | O currículo oficial das Ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física e Química) para a Educación Primaria |
| Metodoloxías e recursos | As metodoloxías para a ensinanza das Ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física e Química) para a Educación Primaria Os recursos para a ensinanza das Ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física e Química) para a Educación Primaria |
| Avaliación | A avaliación das Ciencias experimentais (Bioloxía, Xeoloxía, Física e Química) para a Educación Primaria |

| Planificación docente | | | |
|------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Presentacións/exposicións | 4 | 8 | 12 |
| Traballos de aula | 8 | 25 | 33 |
| Proxectos | 12 | 35 | 47 |
| Prácticas de laboratorio | 24 | 24 | 48 |
| Titoría en grupo | 5 | 5 | 10 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Presentacións/exposicións | Actividades expositivas do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia. Elaboración e exposición de presentacións-resumo sobre os traballos realizados na materia polo alumnado |
| Traballos de aula | Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e titoradas polo profesorado |
| Proxectos | Elaboración de proxectos integrados no marco das Ciencias experimentais en Educación primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado |
| Prácticas de laboratorio | O alumnado desenvolverá actividades experimentais co equipamento didáctico da aula - laboratorio. |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas, consulta e seguimento dos traballos |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------------|--------------------------------------|
| Traballos de aula | Resolución de dúbidas, coavaliación. |
| Prácticas de laboratorio | Resolución de dúbidas, coavaliación. |
| Proxectos | Resolución de dúbidas, coavaliación. |
| Presentacións/exposicións | Resolución de dúbidas, coavaliación. |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas, coavaliación. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---------------------------|---|---------------|--|
| Traballos de aula | Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través dos traballos de aula e do diario do alumnado | 30 | CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 |
| Prácticas de laboratorio | Avaliación continua a través do seguimento da realización de actividades prácticas e do caderno de laboratorio do alumnado | 30 | CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 |
| Proxectos | Avaliación continua a través do seguimento do alumnado no deseño dun proxecto relacionado coas ciencias para alumnado de E. Primaria | 30 | CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 |
| Presentacións/exposicións | Avaliación continua a través da elaboración e exposición de traballos individuais e/ou de equipo cooperativo. | 10 | CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- Na bibliografía inclúese a referencia completa do libro titulado **Ciencia para educadores**. O uso deste libro é obrigatorio para poder realizar unha parte importante das actividades e traballos que serán obxecto de avaliación.
- O libro titulado **Didáctica de las ciencias en la educación secundaria** será de uso obrigatorio.
- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado.

- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.
- A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O alumnado que se puido acoller ao sistema de avaliación continua na primeira convocatoria, poderá optar por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardareñse as cualificacións positivas acadadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente. Dito alumnado tamén poderá optar por realizar un exame.

Bibliografía. Fontes de información

- GARRIDO, J.M.; PERALES, F.J.; GALDÓN. M. (2008): Ciencia para educadores. Madrid - Pearson Educación.
<http://www.pearsoneducacion.com/corporativo/resultados.asp?ean=9788483224250&categoria=Educaci%F3n&valor=a&b+uscar=Ciencia%20para%20educadores>
- SANMARTI, N. (2002): *Didáctica de las ciencias en la educación secundaria*. Madrid - Síntesis.
- ARIAS, A. et al. (2009): O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria. Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia.
http://www.edu.xunta.es/ftpservers/portal/DXC/9002463-Proxectos_Web.pdf
- Ramiro i Roca, E. (2010). La maleta de la ciencia. Barcelona - Editorial Graó
<http://www.grao.com/lilibres/arees/didactica-de-las-ciencias-experimentales/pagact/1/la-maleta-de-la-ciencia>
- VanCleave , Janice (2005). Química para niños y jóvenes. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/546/quimica-para-ninos-y-jovenes?keyword=Qu%C3%Admica+para+ni%C3%B1os+y+j%C3%B3venes>
- VanCleave , Janice (2000). Animales. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/171/animales>
- Battista Quinto Borghi (2009). Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento. Barcelona - Editorial Graó.
<http://www.grao.com/lilibres/los-talleres-en-educacion-infantil>
- JORBA, J. e SANMARTÍ, N. (1996): Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua. Madrid: M.E.C.
http://books.google.com/books/about/Ense%C3%B1ar_aprender_y_evaluar.html?hl=es&id=a_rCXrBxikwC
- Consellería de Educación e O.U. Repositorio Lexislativo. Actualizado. Xunta de Galicia.
<http://www.edu.xunta.es/portal/contenido?comando=ContenidoDinamicoComando&accion=verRecurso&lID=gl&trID=6feef521-c0a8fd03-006e7a5b-20451b33&pwID=e4763dcf-0a0a2825-006c0962-b0b5ef8f&rID=715e03c7-45321682-00e1ff2f-0c>

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das ciencias sociais**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica das ciencias sociais | | | |
| Código | P02G120V01503 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Moragón Arias, María Pilar | | | |
| Profesorado | Moragón Arias, María Pilar | | | |
| Correo-e | mariapilarmoragon@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia consiste en ensinar aos futuros Mestres a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do *DCB para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|---|
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber - Saber estar / ser |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - Saber estar / ser |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber - saber facer |
| CE31 | Comprender os principios básicos das ciencias sociais | - saber - saber facer |
| CE32 | Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais | - saber - saber facer |
| CE33 | Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural | - saber - saber facer |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | |
| CE35 | Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos | - Saber estar / ser |
| CE37 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT15 | Compromiso ético | - saber - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe Competencias

| | |
|--|--|
| Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contido da área | CB1 CB2 CG1 CG3 CE31 CE32 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT17 |
| Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria | CB1 CB4 CG1 CG6 CG8 CE14 CE23 CE32 CE34 CT3 CT13 CT14 CT23 |
| Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio | CB1 CB3 CB5 CG1 CG5 CG8 CG9 CE14 CE29 CE31 CE32 CE33 CE35 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 |
| Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe | CB1 CB3 CB4 CG1 CG4 CG7 CG9 CE13 CE23 CE32 CE35 CT1 CT2 CT7 CT13 CT15 CT20 |

Contidos

| Tema | |
|--|--|
| 1. BLOQUE 1. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais | Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais Desenvolvemento e evolución das nocións temporais Tratamento didáctico da obra de arte |
| 2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido da área de Ciencias Sociais | Introdución ás Ciencias Sociais Concepto e trazos que as caracterizan Cales son as Ciencias Sociais?: definicións específicas As Ciencias Sociais na Escola: contidos |
| 3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área | Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais Elaboración e defensa dunha Unidade Didáctica en Coñecemento do Medio |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 22.5 | 22.5 | 45 |
| Traballos de aula | 10 | 15 | 25 |
| Traballos tutelados | 10 | 28 | 38 |
| Titoría en grupo | 2 | 5 | 7 |
| Presentacións/exposicións | 1 | 10 | 11 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 5 | 15 | 20 |
| Outras | 2 | 2 | 4 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Sesión maxistral | Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos |
| Traballos de aula | Comentario de textos, debates guiados |
| Traballos tutelados | Elaboración en grupo dunha Unidade Didáctica da área de Ciencias Sociais |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados |
| Presentacións/exposicións | Presentación, defensa e debate por parte do grupo da Unidade Didáctica elixida |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|---|
| Traballos tutelados | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo |

| | |
|---------------------------|---|
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo |
| Presentacións/exposicións | Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo |

| Avaliación | | | |
|---------------------------|---|---------------|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Traballos de aula | Comentarios de texto, participación en debates, propostas... Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e asimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contido da área - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio | 15 | CB3 CG3 CG6 CE13 CE23 CE34 CE35 CE48 CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 |
| Traballos tutelados | Realización en grupo da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Diseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria | 15 | CB2 CB3 CG4 CG10 CE13 CE29 CE37 CT2 CT3 CT9 CT16 CT17 CT18 |
| Presentacións/exposicións | Presentación e defensa da Unidade Didáctica Seleccionada. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Diseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria | 15 | CB4 CG4 CG10 CG11 CE37 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT18 |

| | | | |
|--|--|----|---|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contido da área - Coñecer o *currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria - Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe | 50 | CB1 CB4 CB5 CG1 CG8 CG9 CE31 CE32 CE33 CT1 CT3 CT7 CT20 |
| Outras | Asistencia e participación activa nas actividades da aula. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio | 5 | CB1 CG5 CG7 CE14 CE23 CE34 CT14 CT16 CT23 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (abril-maio), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica, no caso de que se realizasen na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as hai realizado, deberá facelas para superar a materia

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- TREPAT, C. y COMES, P. (2000): *El tiempo y el espacio en la Didáctica de las Ciencias Sociales*. Barcelona, Graò.
- HERNÁNDEZ CARDONA, F.X. (2002): *Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*. Barcelona, Graò.
- DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C. (2004): *Didáctica de las Ciencias Sociales*. Madrid, Pearson Educación.
- GARCÍA RUIZ, A.L. (2003): *El conocimiento del medio y su enseñanza práctica en la Educación Primaria*. Granada, Natívola.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- ANDRÉ, Y. y otros (1989): *Representer l'espace. L'imaginaire spatial à l'école*. París, Anthropos.
- ARAGONÉS, J.I. y otros (1988): *Experiencias del niño en su entorno urbano*. Madrid, MOPU.
- ARAMBURU ORDOZGOITI, F. (2000): *Medio ambiente y educación*. Madrid, Síntesis.
- ÁVILA RUIZ, R.M. (2000): *Las concepciones de los alumnos sobre la obra de arte y sus implicaciones didácticas*, en "Iber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia", Barcelona, Graò Educación, nº 23, enero, pp. 77-87.
- ÁVILA RUIZ, R.M. (2001): *Historia del Arte, enseñanza y profesores*. Sevilla, Díada.
- BAIGORRI, J. y otros (1985): *Elementos para una Didáctica de las Ciencias Sociales*. Salamanca, ICE de la Universidad de Salamanca.

- BATLLORI, R. y CASAS, M. (2000): *El conflicto y la diferenciación. Conceptos clave en la enseñanza de las ciencias sociales*. Lleida, Milenio.
- BEANE, J.A. (2005): *La integración del currículo. El diseño del núcleo de la educación democrática*. Madrid, Morata.
- BELLVER, F. (2000): *¿Cómo enseñar Historia? El tiempo en la enseñanza de la Historia*, en "Iber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia", Barcelona, Graò Educación, nº 24, abril, pp. 98-106.
- BENEJAM, P. y otros (2000): *La justificación y la argumentación en la enseñanza de las Ciencias Sociales*, en "Iber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia", Barcelona, Graò Educación,, nº 28, abril, pp. 57-68.
- BENEJAM, P. y otros (2001): *Las ciencias sociales: concepciones y procedimientos*. Barcelona, Graò.
- BENEJAM, P. y PAGÈS, J. (coords.) (1997): *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria*. Barcelona, ICE/Horsori.
- BENEJAM, P. y otros (2000): *La selección de conceptos clave disciplinares en la enseñanza de las ciencias sociales*, en BATLLORI, R. y CASAS, R.: "El conflicto y la diferenciación. Conceptos clave en la enseñanza de las ciencias sociales", Lleida, Milenio.
- BESALÚ, X (2002): *Diversidad cultural y educación*. Madrid, Síntesis.
- VVAA (2001): *El museo y el patrimonio en la didáctica de las Ciencias Sociales*. Huelva, Universidad de Huelva.

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/P02G120V01203

Xeografía/P02G120V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS**Innovación e investigación didáctica**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Innovación e investigación didáctica | | | |
| Código | P02G120V01504 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descriptor | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Didáctica, organización escolar e métodos de investigación | | | |
| Coordinador/a | Blanco Pesqueira, Antonia | | | |
| Profesorado | Blanco Pesqueira, Antonia | | | |
| Correo-e | ablancop@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Os continuos cambios sociais que experimenta a nosa sociedade reflíctense nos comportamentos dos cidadáns e nas dinámicas dos centros e institucións educativas, cuxo microsistema absorbe a diversidade e complexidade do macrosistema social. O Profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao desafío de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade contemporánea. Ante estes desafíos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan encontrar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias encóntranse a INNOVACIÓN e a INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA. Nela tratarase fundamentalmente de como atacar no centro e aula proxectos de innovación e investigación didáctica. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12 | - saber facer |
| CE9 | Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan | - saber facer |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer |

| | | |
|------|--|--------------------------------------|
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer |
| CE68 | Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | |
| CT18 | Creatividade | |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|---|
| Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa. | CB2 CB3 CB4 CB5 CG10 CG12 CE9 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 |
| Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo, de modo que garanta o benestar dos alumnos. | CB1 CG2 CG10 CG12 CE17 CE19 CE68 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22 |

Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.

CB1
CB2
CB3
CB4
CE17
CE19
CE65
CE68
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT15
CT16
CT22

Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG10
CE7
CE9
CE17
CE19
CE65
CE68
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT15
CT16
CT18
CT22

Comprender a complexidade, relevancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor da mellora do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CE7
CE16
CT1
CT2
CT8
CT9
CT15

Desenvolver a capacidade de análise e síntese e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que poidan seleccionar e/ou aplicar na súa futura práctica profesional.

CB1
CB3
CB4
CB5
CG10
CG12
CE7
CE9
CE22
CE65
CE68
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT9
CT15

Desenvolver habilidades de relación interpersoal. Expor e argumentar de forma asertiva e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.

CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG10
CG12
CE9
CE11
CE22
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT15
CT16
CT18
CT22

Contidos

Tema

BLOQUE I. INNOVACIÓN EDUCATIVA.

1.- Fundamentos de la innovación educativa y didáctica

2.- La innovación en el centro y en el aula (Diseño, estrategias y evaluación)

3.- Factores y procesos de cambio y mejora en la escolar

BLOQUE II: INVESTIGACION EDUCATIVA

4.- Fundamentos de la Investigación e Educación y en la Didáctica

5.- El diseño y la metodología de la investigación en la escuela

5.- Difusión y transferencia de la investigación educativa

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Titoría en grupo | 5 | 5 | 10 |
| Proxectos | 12 | 36 | 48 |
| Actividades introductorias | 2 | 0 | 2 |
| Estudo de casos/análises de situacións | 11 | 33 | 44 |
| Sesión maxistral | 14 | 28 | 42 |
| Probas de resposta curta | 2 | 2 | 4 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--|--|
| Titoría en grupo | A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...) |
| Proxectos | Mediante esta metodoloxía os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto de Innovación Educativa e outro de Investigación Educativa nun tempo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades, e todo isto a partir do desenvolvemento de aprendizaxes adquiridas e do uso efectivo de recursos. |
| Actividades introductorias | Esta actividades servirán para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía. |
| Estudo de casos/análises de situacións | Esta metodoloxía consistirá na análise intensiva e completa dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e, en ocasións, adestrarse nos posibles procedementos alternativos de solución. |
| Sesión maxistral | A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas loxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios axeitados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da Innovación e Investigación Didáctica |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--|---|
| Titoría en grupo | Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos (innovación e investigación), o mesmo que durante a realización dos traballos; e decir, durante o tempo que se realizaan estas actividades prestarase atención axeitada aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas a materia de INNOVACION E INVESTIGACION DIDACTICA |
| Proxectos | Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos (innovación e investigación), o mesmo que durante a realización dos traballos; e decir, durante o tempo que se realizaan estas actividades prestarase atención axeitada aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas a materia de INNOVACION E INVESTIGACION DIDACTICA |
| Estudo de casos/análises de situacións | Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos (innovación e investigación), o mesmo que durante a realización dos traballos; e decir, durante o tempo que se realizaan estas actividades prestarase atención axeitada aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas a materia de INNOVACION E INVESTIGACION DIDACTICA |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|------------------|--|----|---|
| Sesión maxistral | Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a: - Implicación nas actividades individuais e grupais: 10% - Cantidade e calidade das aportacións: 10% | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE7 CE9 CE11 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT18 |
| Titoría en grupo | Durante a realización das tutorías en grupo aténdese ao alumnado segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa tendo en conta a cantidade dos traballos realizados ao longo das sesións eempregando os procedementos de: Observación (rexistros, listas de control, rúbricas, ect.) | 15 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG10 CG12 CE9 CE16 CE17 |

| | | | |
|--|--|----|---|
| Proxectos | <p>A avaliación céntrate na realización de dous proxectos :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración dun proxecto de innovación 15% - Elaboración dun proxecto de investigación 15% <p>A calificación dos proxectos farase mediante rúbricas que se faran publicas previamente</p> | 30 | <p>CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE9 CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT18 CT22</p> |
| Estudo de casos/análises de situacións | <p>Mediante o estudo de casos a consecución das competencias explorarase a través de diversas estratexias: Pola preparación: 10% Elaboración dunha recensión 5%</p> | 15 | <p>CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT18</p> |

| | | | |
|--------------------------|---|----|---|
| Probas de resposta curta | Mediante estas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos a INNOVACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA: Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame. | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE7 CE9 CE11 CE16 CE17 CE19 CE22 CE65 CE68 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT15 CT16 CT18 CT22 |
|--------------------------|---|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Cráterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente ao que asista con regularidade a clases (como mínimo un 80%). Este deberá realizar todas as probas indicadas e será condición indispensable para superar a materia que se obteña en cada unha delas polo menos un 5.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente o que non asista con regularidade a clases (falta máis dun 80%). Este deberá realizar unha única proba: un exame no que entran todos os contidos da materia. Será condición indispensable para superar a materia que se obteña polo menos un 5 neste.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas en primeira convocatoria, serán avaliadas en segunda (xullo). De non aprobar entón, non se gardarán.

Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

- Banks, M., Los datos visuales en la investigación cualitativa, 2010, Madrid: Morata
- Bertaux, D. , Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica, 2005, Barcelona: Bellaterra
- Blaxter, L. et al., Cómo se investiga, 2008, Barcelona: Graó
- Bolívar, A., Domingo, J. Fernández-Cruz, M., La investigación biográfico-narrativa en educación, 2002, Madrid: La Muralla
- Carbonell, J., La aventura de innovar, 2001, Madrid: Morata
- Casanova, J. y Pavón, F., Nuevas herramientas para el procesamiento de datos cualitativo. Disponible: en: http://www.uhu.es/agora/version01/digital/numeros/numeros_ppal.htm, 2002, Huelva: Universidad de Huelva
- Contreras, J. y Pérez de Lara, N., Investigar la experiencia educativa, 2010, Madrid: Morata
- Corbetta, P., Metodología y técnicas de investigación social, 2007, Madrid Mac-Graw Hill
- Cortés Rodríguez, L. y Camacho Adarve, M^a. M., ¿Qué es el análisis del discurso?, 2003, Barcelona: Octaedro
- Díaz de Rada, Vidal, Manual de trabajo de campo en la encuesta, 2005, Madrid: CIS
- Escudero Escorza, T. y Correa, P., Investigación en innovación educativa, 2007 , Madrid: La Muralla

Flick, U., *Introducción a la investigación cualitativa*, 2004, Madrid: Morata

Fullan, M., *Los nuevos significados del cambio en la educación*, 2002, Barcelona: Octaedro

Gairín, J. Gómez, J. A., Pérez, R. y Medina, A., *Innovación de la educación y de la docencia*, 2009, Madrid: Ramón Areces

González García, F. J., *Innovación educativa y calidad de la docencia universitaria: proyectos de innovación educativa*, 2007, Málaga: Universidad de Málaga

Imbernón, F., *La investigación educativa como herramienta de formación del profesor: reflexión y experiencias de investigación educativa*, 2002, Barcelona: Graó

Jaku-Shivonene, R. y Niemi, H. (Ed.), *Aprender de Finlandia. La apuesta por un profesorado investigador*, 2011, Madrid. MEC

Kvale, S., *Las entrevistas en investigación cualitativa*, 2011, Madrid: Morata

Libedinsky, M., *La innovación en la enseñanza. Diseño y documentación de experiencias en el aula*, 2001, Buenos Aires: Paidós

Lukas, J.F. y Santiago, K., *Evaluación educativa*, 2004, Madrid: Alianza

McMillan, J.H. y Schumacher, S., *Investigación Educativa*, 2007, Pearson Educación. Madrid

Muñoz Justicia, J., *Análisis cualitativo de datos textuales con ATLAS/ti*. Disponible en: <http://antalya.uab.es/jmunoz/cuali/Atlas5.pdf> http://www.atlasti.com/productintro_es.htm, 2005, ATLAS.ti

Murga Menoyo, M.ª Á., *Escenarios de innovación e investigación educativa*, 2005, Madrid: Universitas

Murillo, F.J. y Muñoz-Repiso, M. (Coords.), *La mejora de la escuela: un cambio de mirada*, 2002, Barcelona: Octaedro

Pérez Juste, R., *Evaluación de programas educativos*, 2006, Madrid: La Muralla

Rosales López, C., *Didáctica: Innovación en la Enseñanza*, 2009, Santiago de Compostela: Andavira Editora

Rosales López, C., *Valores sociales e Innovación Educativa*, 2009, Santiago de Compostela: Andavira Editora

Sevillano García, M.L., *Estrategias innovadoras para una enseñanza de calidad*, 2004, Madrid: Pearson

Stake, R.E., *Evaluación comprensiva y evaluación basada en estándares*, 2006, Graó. Barcelona

Stoll, L. y Fink, D., *Para cambiar nuestras escuelas. Reunir eficacia y mejora*, 1999, Barcelona: Octaedro

Tejada Fernández, J., *Estrategias de innovación en la formación para el trabajo*, 2009, Madrid: Tornapunta

Tójar, J. C., *Investigación cualitativa: comprender y actuar*, 2006, La Muralla. Madrid

Torre, S. de la, *Innovación educativa*, 1997, Dykinson

Torre, S. de la, *Cómo innovar en los centros educativos: estudio de casos*, 1998, Madrid: Escuela Española

Townsend, T. (Ed.), *International Handbook of School Effectiveness and Improvement*, 2007, New York: Springer

Villar Angulo, L.M. y otros, *Creación de la excelencia en la Educación Secundaria*, 2009, Madrid: Pearson

Otra bibliografía sobre Innovación

- ? Bolívar, A. (1999). *Cómo mejorar los centros educativos*. Madrid: Síntesis.
- ? Fullan, M. (2002). *Los nuevos significados del cambio en la educación*. Barcelona: Octaedro.
- ? Murillo, F.J. y Muñoz-Repiso, M. (Coords.) (2002). *La mejora de la escuela: un cambio de mirada*. Barcelona: Octaedro.
- ? Stoll, L., y Fink, D. (1999) *Para cambiar nuestras escuelas. Reunir eficacia y mejora*. Barcelona: Octaedro
- ? Townsend, T. (Ed.) (2007). *International Handbook of School Effectiveness and Improvement*. New York: Springer.
- ? Hargreaves, A, Andy, Lieberman, A., Fullan, M. y Hopkins, D. (2009). *Second International Handbook of Educational Change*. New York: Springer.

Otra bibliografía sobre Investigación

- ? Bisquerra, R. (Coord.). (2004). *Metodología de la investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- ? Cochran-Smith, M. y Susan, L. (2002). *Dentro/fuera. Enseñantes que investigan*. Madrid: Akal.
- ? Cohen, L. y Manion, L. (2002). *Métodos de investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- ? Elliot, J. (1990). *La investigación acción en educación*. Madrid: Morata.
- ? Fick, U. (2004). *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.
- ? Kemmis, S. y McTaggart, R. (1988). *Cómo planificar la investigación-acción*. Barcelona: Laertes.
- ? Latorre, A. (2003). *La investigación-acción: conocer y cambiar la práctica educativa*. Brcelona: Graó.
- ? Latorre, A. (2003). *La investigación-acción: conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona: Graó.
- ? Lieberman, A. y Miller, L. (eds) (2003). *La indagación como base de la formación del profesorado y la mejora de la*

educación. Barcelona: Octaedro

? McMillan, J.H. y Schumacher, S. (2005). Investigación educativa. Madrid: Pearson.

? Sandín, M.P. (2003). Investigación cualitativa en educación. Fundamentos y tradiciones. Madrid: McGraw-Hill.

? Tójar Hurtado, J.C. (2006). Investigación cualitativa. Comprender y actuar. Madrid: La Muralla.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte dos docentes.
 - 2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
 - 3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua francesa e a súa didáctica**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua francesa e a súa didáctica | | | |
| Código | P02G120V01505 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | Francés | | | |
| Departamento | Filoloxía inglesa, francesa e alemá | | | |
| Coordinador/a | Valcárcel Riveiro, Carlos | | | |
| Profesorado | Valcárcel Riveiro, Carlos | | | |
| Correo-e | carlos.valcarcel@uvigo.es | | | |
| Web | http://https://sites.google.com/site/didactiquedufle/ | | | |
| Descrición xeral | Materia centrada na adquisición de competencias na didáctica da lingua estranxeira tomando como exemplo a lingua francesa. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE43 | Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | - saber |
| CE45 | Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura | - saber |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber facer |
| CE50 | Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües | - Saber estar / ser |
| CE51 | Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE52 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber facer |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| 1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e se tratan asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educativo (MECR, Cadro 5). | CT1 CT3 CT4 CT11 CT12 |
| 2. Comprender a idea principal de filmes e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara. | CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20 |
| 3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo. | CT1 CT3 CT4 |
| 4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais. | CT1 CT3 CT4 |
| 5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua. | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20 |
| 6. Poder participar espontaneamente nunha conversa que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais). | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20 |

| | |
|--|---|
| 7. Poder tratar oralmente en francés, con fluidez e seguridade, de temas de interese para estudantes de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións. | CG3 CE11 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20 |
| 8. Poder explicar e xjustificar brevemente as súas opinións e proxectos. | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21 |
| 9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións. | CE51 CT1 CT3 CT4 |
| 10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións. | CE51 CT1 CT3 CT4 |
| 11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinaria entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos sobre os procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos. | CG1 CG6 CE11 CE63 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19 |
| 12. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro. | CG2 CG8 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19 |
| 13. Fomentar a convivencia no aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes. | CG5 CE11 CE13 CE34 CT2 CT7 CT12 CT15 |
| 14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes. | CG10 CE13 CE16 CE34 CT2 CT9 CT12 CT16 CT21 |

| | |
|--|---|
| 15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación. | CE43 CT1 CT3 CT4 |
| 16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativo dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, as competencias e estratexias comunicativas. | CE43 CT1 CT3 CT4 |
| 17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (MECR, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3). | CE11 CE43 CE52 CT1 |
| 18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino. | CE43 CE51 CE63 CT1 CT3 CT4 |
| 19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira. | CE43 CE45 CT1 CT4 |
| 20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativa da lingua estranxeira. | CE45 CE52 CT1 CT2 CT4 |
| 21. Ser capaz de preparar e aplicar unha unidade didáctica. | CE16 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |
| 22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e lexicais. | CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |
| 23. Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos. | CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |

| | |
|--|--|
| 24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas. | CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 CT9 CT21 |
| 25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir. | CE48 CT2 CT4 |
| 26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo. | CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 |

Contidos

| Tema | |
|---|--|
| D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira | D1a. As variábeis do ensino das linguas estranxeiras na educación primaria: idade, lingua inicial, contexto sociocultural, necesidades e obxectivos. D1b. Metodoloxías no ensino das linguas estranxeiras. D1c. Aprendizaxe da lingua estranxeira por proxectos na Educación Primaria. |
| D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica. | D2a. O nivel A1 do MECR en educación infantil: obxectivos, contidos e competencias. D2b. O Currículo de Educación Primaria e a aprendizaxe das linguas estranxeiras. D2c. Actividades para traballar as competencias lingüísticas en lingua estranxeira na Educación Primaria: comprensión oral e escrita, expresión oral e escrita. |
| D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo. | D3a. Cancións e música na clase de francés en Educación Primaria. D3b. O papel dos contos na clase de francés de Educación Primaria. D3c. O uso do xogo na clase de francés de Educación Primaria. |
| D4 - A unidade didáctica. | D4a. A escolla de materiais para traballar na aula: documentos pedagogizados e documentos auténticos. D4b. Temporalización de obxectivos, contidos e actividades D4c. A avaliación da comprensión oral e escrita. D4d. A avaliación da expresión oral e escrita. |
| L1. Presentación de si mesmo e dos demais. | L1a. Saúdos, despedidas. L2b. Preguntar e saber dicir o nome, o enderezo, a idade e o número de teléfono. L3c. Preguntar e saber dicir a profesión e o país de orixe. |
| L2. Descrición física e da personalidade. | L2a. Características físicas, afectivas e persoais: describirse a si mesmo e os demais en termos da aparencia e do carácter. Identificar alguén mediante a súa descrición. L2b. Expresar o acordo e o desacordo; técnicas de clarificación, paráfrase e verificación. |

L3. O medio no que vivimos.

L3a. Descrición de vivendas e lugares.

L3b. Comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer.

L3c. Orientarse na cidade.

L3. Solicitar un traballo. Os animais.

L3a. Comprender textos relacionados co mundo laboral

L3b. Practicar entrevistas de traballo en parellas.

L3c. Ler e escribir cartas de solicitude de emprego.

L3d. Os animais domésticos e salvaxes. os animais da granxa.

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|-------------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 25 | 25 | 50 |
| Proxectos | 25 | 50 | 75 |
| Presentacións/exposicións | 0.5 | 0 | 0.5 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | 7 | 14 | 21 |
| Debates | 3.5 | 0 | 3.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------------------------|--|
| Sesión maxistral | As sesións maxistras desenvolveranse con toda a clase, nas horas de grupo A. Nelas profesor e alumnado traballarán os conceptos esenciais dos diferentes puntos dos contidos da materia. Serán propostas unha serie de preguntas que se deberán responder nas horas de debate ou no grupo que se creará para a materia na rede social máis usada pola clase. O profesor tamén indicará bibliografía e sitografía útil para o alumnado procurar información e encontrar respostas. |
| Proxectos | Ao longo do curso, o profesor propondrá un mínimo de catro tarefas que integrarán o portfolio ou blog de aprendizaxe que deberá presentar oralmente cada alumno no final do cuadrimestre. As datas de realización das tarefas serán establecidas nas sesións de debate, pero non se aconsella que se superen as dúas semanas para a súa realización. Preferentemente, nas horas de tipo B, o profesor guiará o alumnado para a execución destas tarefas mediante a realización de actividades grupais e colaborativas. |
| Presentacións/exposicións | Desenvolveranse no final no cuadrimestre durante o período de exames establecido no calendario académico. Nestas sesións cada alumno deberá expor oralmente na aula o seu portfolio de aprendizaxe no tempo establecido previamente polo profesor e a clase. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | O alumnado deberá realizar en liña unha serie de actividades obrigatorias para reforzar o seu nivel de lingua francesa. As dúbidas serán resoltas preferentepente nas horas C ou durante o horario de atendimento do profesor. |
| Debates | Desenvolveranse preferentemente nas horas de tipo C, aínda que tamén se poderán programar encontros dixitais. O alumnado deberá achegar respostas e ideas sobre as preguntas que se formulen nas sesións maxistras. As horas de debate tamén se poderán usar para negociar datas, horarios, criterios e metodoloxía do sistema de avaliación. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|------------------|---|
| Sesión maxistral | A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras: <ol style="list-style-type: none">1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido.2. A través do grupo de traballo en liña.3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico. |

| | |
|-------------------------------------|---|
| Proxectos | <p>A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico. |
| Presentacións/exposicións | <p>A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico. |
| Debates | <p>A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico. |
| Prácticas autónomas a través de TIC | <p>A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario establecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|
|------------|---------------|------------------------|

Proxectos

Ao longo do curso o alumnado deberá realizar unha serie de tarefas ou proxectos relacionados cos contidos da materia. Cada proxecto será avaliado de xeito anónimo por un grupo do alumnado conformado aleatoriamente. O conxunto das tarefas ou proxectos realizados por cada alumno constituirá o seu portfolio de aprendizaxe, que se irá completando en formato blog. A media das notas obtidas en cada proxecto constituirá o 50% da nota final da materia. Para poder ser avaliado na primeira convocatoria, o alumnado deberá realizar todas as tarefas propostas nos prazos fixados pola clase.

50

CG1
CG2
CG3
CG5
CG6
CG8
CG10
CE11
CE13
CE16
CE34
CE43
CE45
CE48
CE50
CE51
CE52
CE62
CE63
CE65
CT1
CT2
CT3
CT4
CT7
CT9
CT11
CT12
CT13
CT15
CT16
CT17
CT19
CT20
CT21

| | | | |
|-------------------------------------|---|----|--|
| Presentacións/exposicións | Nas datas establecidas na clase durante o período de exames do cuadrimestre, o alumnado deberá presentar oralmente o seu portfolio de aprendizaxe, froito das tarefas parciais encargadas polo profesor e que estarán recollidas nun blog de aprendizaxe. O alumnado deberá ter realizado todas as tarefas propostas ao longo do curso para ser avaliado na primeira convocatoria. Cada estudante disporá de 10 minutos e poderá usar os medios audiovisuais que a facultade pon ao seu dispor. As exposicións serán públicas, aínda que o/a alumno/a poderá decidir se quere realizar a exposición só en presenza do profesor. As exposicións de cada estudante serán avaliadas segundo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo serán negociados na aula ao inicio do cuadrimestre. Sexa como for, nos criterios de avaliación que conformarán esta grella terase en conta a asistencia ás aulas. | 30 | CG10 CE13 CE51 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | A actividade desenvolvida en liña para reforzar o nivel de lingua francesa será avaliada automaticamente no ambiente virtual de aprendizaxe. | 20 | CE51 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT12 CT13 CT20 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliación en segunda convocatoria

O alumnado que non viñer ás aulas e/ou que non elabora a totalidade das tarefas do portfolio de aprendizaxe ou das actividades en liña nos prazos establecidos non poderá realizar a presentación oral do portfolio de aprendizaxe. Nese caso, será avaliado como non presentado en primeira convocatoria.

O alumnado que concorrer á segunda convocatoria deberá realizar un exame escrito sobre o 100% dos contidos da materia. O exame realizarase na data oficial fixada polo centro. Será puntuado de 0 a 10 en función dunha grella establecida polo profesor. O exame contará cunha pregunta teórica e cun suposto práctico que o alumnado deberá resolver.

Linguas de traballo

As linguas de traballo da materia serán o francés, o galego e o castelán. O profesor comunicárase co alumnado en todo momento, tanto por oral como por escrito, en lingua francesa. O alumnado poderá empregar calquera das tres linguas de traballo, tanto da comunicación oral ou escrita como nas tarefas parciais e presentación final. Porén, o esforzo por usar o francés será tido en conta positivamente na avaliación final. Os enunciados do exame en segunda convocatoria estarán redactados en lingua francesa, pero o alumnado poderá realizalo en calquera das tres linguas de traballo da materia. Fica prohibida a utilización do tradutor automático. O seu uso repetido nunha tarefa ou nun portfolio poderán supor a invalidación dos mesmos.

Bibliografía. Fontes de información

PÁXINA WEB DA MATERIA <https://sites.google.com/site/didactiquedufle/>

BIBLIOGRAFÍA

BENTLEY, K. (2010): The TKT (Teaching Knowledge Test) course : CLIL Module (Content and Language Integrated Learning), Cambridge, Cambridge University Press.

- BOYER, H. et al. (1990): Nouvelle introduction à la didactique du FLE, Paris, Clé International.
- CALAQUE, E. (1997): L'enseignement précoce du français langue étrangère: bilans et perspectives, Grenoble, LIDILEM / Université Stendhal Grenoble 3.
- CONSEIL DE L'EUROPE (2001): Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer, Strasbourg, Conseil de l'Europe.
- CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA (2008): Lexislación da Educación Primaria en Galicia, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia.
- COURTILLON, J. (2003): Élaborer un cours de FLE, Paris, Hachette.
- CUQ, J. P. (1996): Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère, Paris, Didier-Hatier.
- CUQ, J. P. et GRUCA, I. (2009): Cours didactique du français langue étrangère et seconde, Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- DALE L. et TANNER, R. (2012): CLIL activities : a resource for subject and language teachers, Cambridge, Cambridge University Press.
- ESCOBAR C., EVNITSKAYA N., MOORE E. e PATIÑO, A. —eds.— (2011): AICLE - CLIL -EMILE. Educació plurilingüe: Experiencias, research & polítiques. Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.
- EURYDICE (2006): L'enseignement d'une matière intégré à une langue étrangère (EMILE) à l'école en Europe, Bruxelles, Commission Européenne.
- GERMAIN, C. (1991): Le point sur l'approche communicative en didactique des langues, Canada-Québec, Centre éducatif et culturel.
- HIRSCHPRUNG, N. (2005): Apprendre et Enseigner avec le Multimedia, Paris, Hachette.
- LASAGABASTER, D. e RUÍZ, Y. —eds.— (2010): CLIL in Spain: Implementation, Results and Teacher Training. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing.
- NOËL-JOTHY, F. et SAMPSONIS, B. (2006): Certifications et outils d'évaluation en FLE, Paris, Hachette.
- PORCHER, L. (2004): L'enseignement des langues étrangères, Paris, Hachette.
- PUREN, C. (1988): Histoire des méthodologies de l'enseigement des langues, Paris, Nathan-Clé International.
- SAN ISIDRO, F.X. —coord.— (2009): CLIL: Integrando linguas "a través" do currículo, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia.
- SAN ISIDRO, F.X. —coord.— (2011): Materiais plurilingües 3.0: Formación, creación e difusión, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia.
- VELTCHEFF C. et HILTON, S. (2003): L'évaluation en FLE, Paris, Hachette.
- VÉRONIQUE, D. et alii (2009): L'acquisition de la grammaire du français, langue étrangère, Paris, Didier.
- VIGNER, G. (2004): La grammaire en FLE, Paris, Hachette.
- WEISS, F. (2002): Jouer, communiquer, apprendre. Paris, Hachette.
- YAICHE, F. (1996) : Les simulations globales, mode d'emploi, Paris, Hachette.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501

Lingua e literatura: Español/P02G120V01603

Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Lingua española/P02G120V01303

Lingua galega/P02G120V01404

Outros comentarios

Recoméndase que o alumnado matriculado teña estudado, ao menos, dous anos de lingua francesa en ESO e/ou Bacharelato. Así mesmo, aconséllase que, tras cursar esta materia, o alumnado continúe adquirindo máis competencias en lingua francesa na Escola Oficial de Idiomas ou no Centro de Linguas da universidade.

O profesor pediralle ao alumnado que dispoña dun perfil en Google (gmail), en Facebook e en Educaplay.

En caso de ausencia xustificada do profesor, este garantirá as aprendizaxes do alumnado mediante actividades en liña.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica de la lengua y literatura: Español**

| | | | | |
|---------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Didáctica de la lengua y literatura: Español | | | |
| Código | P02G120V01506 | | | |
| Titulación | Grado en Educación Primaria | | | |
| Descriptores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiales | | | |
| Coordinador/a | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Profesorado | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Correo-e | santalla@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descripción | Conocimiento y aplicación de las metodologías, actividades y recursos que proporcionen a los alumnos de E. Primaria una competencia comunicativa que implica el *mejor uso de la *lengua en *sus *cuatro aspectos: oral, lectoescritura, gramatical y literario. | | | |

Competencias

| Código | | Tipología |
|--------|--|-------------------------------------|
| CG1 | Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación interdisciplinar entre ellas, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje respectivos. | - saber |
| CE43 | Comprender los principios básicos de las ciencias del lenguaje y la comunicación | - saber |
| CE45 | Conocer el currículo escolar de las lenguas y la literatura | - saber |
| CE46 | Hablar, leer y escribir correcta y adecuadamente en las lenguas oficiales de la Comunidad Autónoma correspondiente | - saber hacer |
| CE47 | Conocer el proceso de aprendizaje del lenguaje escrito y su enseñanza | - saber - saber hacer |
| CT1 | Capacidad de análisis y síntesis | - saber - saber hacer |
| CT2 | Capacidad de organización y planificación | - saber hacer - Saber estar /ser |
| CT3 | Comunicación oral y escrita en la lengua materna | - saber hacer |
| CT6 | Capacidad de gestión de la información | - saber hacer |
| CT7 | Resolución de problemas | |
| CT8 | Toma de decisiones | |
| CT9 | Trabajo en equipo | - Saber estar /ser |
| CT11 | Trabajo en un contexto internacional | |
| CT12 | Habilidades en las relaciones interpersonales | |
| CT14 | Razonamiento crítico | |
| CT16 | Aprendizaje autónomo | - saber hacer |
| CT17 | Adaptación a nuevas situaciones | - Saber estar /ser |
| CT18 | Creatividad | |
| CT21 | Iniciativa y espíritu emprendedor | |
| CT22 | Motivación por la calidad | |

Resultados de aprendizaje

| Resultados de aprendizaje | Competencias |
|---|--------------|
| Comprender los principios básicos de las ciencias del lenguaje y la comunicación. | CE43 |
| Conocer el currículo escolar de la lengua española y de la literatura. | CG1 CE45 |

| | |
|---|---|
| Adquirir conocimientos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje de la lengua española como medio de comunicación. | CE45 CE46 CE47 |
| Saber aplicar estrategias didácticas para mejorar el proceso de desarrollo de las habilidades lingüísticas de expresión y comprensión oral | CT2 CT3 CT12 CT17 CT18 |
| Conocer el proceso de aprendizaje del lenguaje escrito y su enseñanza. | CT1 CT2 CT3 CT6 CT11 CT12 CT16 CT17 CT22 |
| Desarrollar estrategias didácticas para la comprensión del texto escrito y promover la creatividad | CT2 CT3 CT9 CT14 CT18 |
| Conocer y utilizar adecuadamente recursos para fomentar la lectura como fuente de placer y de enriquecimiento personal. | CT1 CT2 CT3 CT6 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22 |
| Desarrollar y evaluar contenidos del currículo mediante recursos didácticos apropiados y promover las competencias correspondientes en los estudiantes. | CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 |

| Contenidos | |
|--|---|
| Tema | |
| EL APRENDIZAJE DE LA LECTOESCRITURA | 1.- ¿Cuándo se debe iniciar el aprendizaje de la lectoescritura? 2.- Los métodos de lectoescritura. 3.- El enfoque constructivista. 3.- Perfeccionamiento lector. 4.- La lectura eficaz. |
| DIDÁCTICA DE LA ESCRITURA Y DE LA CALIGRAFÍA | 1.- Factores que intervienen en el proceso de escritura. 2.- Evolución del material en el desarrollo de la escritura. 3.- Tipos de letra y tipos de pauta. 4.- La postura. 5.- El aprendizaje de la escritura en el niño zurdo. 6.- Evaluación y enseñanza correctiva. |
| DIDÁCTICA DE LA ORTOGRAFÍA | 1.- Aprendizaje de la ortografía de uso. 2.- Aprendizaje de la ortografía de reglas. 3.- Procedimientos didácticos. 4.- Actividades y recursos para la enseñanza de la ortografía. 5.- La pedagogía de la falta en la evaluación de la ortografía. |
| DIDÁCTICA DEL VOCABULARIO | 1.- Adquisición y enriquecimiento del vocabulario. 2.- Clases de vocabularios. 3.- Relaciones de significado. 4.- Estrategias, recursos y actividades para el desarrollo del vocabulario. |

| | |
|-----------------------------------|--|
| DIDÁCTICA DE LA EXPRESIÓN ORAL | <ol style="list-style-type: none"> 1.- La elocución. 2.- La narración y la descripción. 3.- La conversación y el debate. 4.- La exposición. 5.- Recursos y aplicaciones didácticas para el desarrollo de las habilidades lingüísticas. |
| DIDÁCTICA DE LA EXPRESIÓN ESCRITA | <ol style="list-style-type: none"> 1.- Composición de textos y propiedades textuales. <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Textos descriptivos. 1.2. Textos narrativos. 1.3. Textos expositivos. 2.- Tipos de escritos. 3.- El taller de escritura creativa. 4.- Evaluación de la expresión escrita. |
| DIDÁCTICA DE LA GRAMÁTICA | <ol style="list-style-type: none"> 1.- El aprendizaje de la gramática en la E. Primaria. 2.- Información gramatical y gramática. 3.- Contenido de la enseñanza 4.- Procedimientos didácticos. |
| DIDÁCTICA DE LA LITERATURA | <ol style="list-style-type: none"> 1.- La literatura infantil. 2.- Criterios para la selección de textos. 3.- La literatura de tradición oral. 4.- Iniciación a la creación literaria: <ol style="list-style-type: none"> 4.1.- La poesía. 4.2.- El cuento. 4.3.- El teatro. |

Planificación

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|-----------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introductorias | 2 | 0 | 2 |
| Sesión magistral | 16 | 32 | 48 |
| Trabajos de aula | 16 | 32 | 48 |
| Seminarios | 7 | 0 | 7 |
| Presentaciones/exposiciones | 10 | 20 | 30 |
| Tutoría en grupo | 3 | 0 | 3 |
| Trabajos y proyectos | 10 | 0 | 10 |
| Pruebas de respuesta corta | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

| | Descrición |
|-----------------------------|---|
| Actividades introductorias | Exposición sobre los contenidos de la materia, la metodología y la evaluación. |
| Sesión magistral | En las sesiones magistrales se exponen los contenidos teóricos de cada tema y que servirán de base para la realización de los trabajos que han de realizar los alumnos. |
| Trabajos de aula | Los alumnos desarrollarán en el aula las actividades prácticas que, previamente, hayan preparado de manera individual, sobre un tema del programa, relacionándolas con las de los demás miembros del grupo y en las que el profesor actuará como coordinador. |
| Seminarios | En los seminarios se ampliarán los contenidos tratados en la sesión magistral, proponiendo y comentando nuevas actividades que ilustren el tema con mayor profundidad. |
| Presentaciones/exposiciones | Exposición por parte del alumnado de los trabajos realizados por ellos sobre distintos temas de la materia. |
| Tutoría en grupo | En las tutorías el profesor supervisa los trabajos prácticos del grupo asesorándolos y orientándolos en su realización y pudiendo considerar la aportación que cada alumno hace al desarrollo de los mismos. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|------------------|--|
| Trabajos de aula | Tanto en los trabajos de aula como en la tutoría de grupo, el alumno recibirá una atención personalizada, con la que el profesor orientará sus propuestas, escuchará sus opiniones y aclarará las dudas que puedan surgir sobre las tareas en las que el grupo está trabajando o sobre cualquier tema relacionado con la asignatura. |
| Tutoría en grupo | Tanto en los trabajos de aula como en la tutoría de grupo, el alumno recibirá una atención personalizada, con la que el profesor orientará sus propuestas, escuchará sus opiniones y aclarará las dudas que puedan surgir sobre las tareas en las que el grupo está trabajando o sobre cualquier tema relacionado con la asignatura. |

| Evaluación | | | |
|----------------------------|---|---------------|---|
| | Descripción | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Trabajos y proyectos | <p>TRABAJO INDIVIDUAL. Valoración de las actividades propuestas:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Corrección en su realización. -Estructuración y sistematización. -Elaboración de recursos didácticos. -Originalidad y creatividad. - Capacidad de autoevaluación del propio aprendizaje. <p>TRABAJO GRUPAL. Se valorará:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Asistencia y participación en todas las actividades reseñadas en la metodología docente. -Adecuación y pertinencia de los contenidos tratados. -Claridad y coherencia en la exposición. -Creación grupal de recursos didácticos. -Manejo de bibliografía rica, variada y actualizada. | 75 | CG1 CE43 CE45 CE46 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT22 |
| Pruebas de respuesta corta | <p>El alumno podrá realizar una prueba final de respuesta corta, donde deberá demostrar tanto su conocimiento teórico-práctico de los contenidos de la asignatura, desarrollados en las sesiones magistrales y los seminarios, como su nivel competencial de la lengua: expresión correcta, adecuada, cohesionada y coherente, en un nivel operativo eficaz.</p> | 25 | CE47 CT1 CT2 CT3 CT11 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- Para conseguir una evaluación continua positiva, se exige aprobar de manera independiente cada prueba.
- Las competencias adquiridas en primera convocatoria, se mantendrán hasta segunda.

Fuentes de información

- '''
- '''
- CASSANY, Daniel, y otros, Enseñar lengua. Barcelona, Graò, 200 (5ª ed.).
- MENDOZA FILLOLA, Antonio (coord.), Didáctica de la lengua y la literatura para Primaria. Madrid, Pearson Educación, 2003.
- PRADO ARAGONÉS, Josefina, Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI. Madrid, La Muralla, 2004.
- DALE, Philip S., Desarrollo del lenguaje. Un enfoque psicolingüístico. México, Trillas, 1980.
- HOCKETT, Charles F., Curso de lingüística moderna. Buenos Aires, Eudeba, 1972 (2ª ed.).
- LENNEBERG, Eric H. y LENNEBERG, Elizabeth (compil.), Fundamentos del desarrollo del lenguaje. Madrid, Alianza Universidad, 1982.
- LENNEBERG, Eric H., Fundamentos biológicos del lenguaje. Madrid, Alianza, 1985. (3ª ed.).
- MALMBERG, Bertil, La lengua y el hombre. Madrid, Istmo, 1986 (10ª ed.).
- MONFORT, Marc y JUÁREZ, Adoración, El niño que habla. El lenguaje oral en el preescolar. Madrid, CEPE, 1987.
- RONDAL, Jean A., El desarrollo del lenguaje. Barcelona, Ed. Médica y Técnica, 1982.
- RONDAL, Jean A., Lenguaje y educación. Barcelona, Ed. Médica y Técnica, 1980.
- CARLINO, P., y SANTANA, D. (coord.), Leer y escribir con sentido. Una experiencia constructivista en Educación Infantil y Primaria. Madrid, Visor, 1999.

DÍEZ de ULZURRUN, Ascen (coord.), El aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista, 2 vol. Barcelona, Graò, 2005 (5ª ed.).

FONS ESTEVE, Montserrat, Leer y escribir para vivir. Alfabetización inicial y uso real de la lengua escrita en la escuela. Barcelona, Graò, 2004.

MARUNY CURTO, Lluís, y otros, Escribir y leer. Materiales curriculares para la enseñanza y el aprendizaje del lenguaje escrito, de tres a ocho años, 3 vols.

MENDOZA FILLOLA, Antonio (coord.), Didáctica de la lengua y la literatura para Primaria. Madrid, Pearson Educación, 2003.

PRADO ARAGONÉS, Josefina, Didáctica de la lengua y la literatura para educar en el siglo XXI. Madrid, La Muralla, 2004.

SMITH, Carl B., y DAHL, Karin L., La enseñanza de la lectoescritura: un enfoque interactivo. Madrid, M.E.C./Visor, 1989.

TOLCHINSKY, Liliana, y SIMÓ, Rosa, Escribir y leer a través del currículum. Barcelona, U. de Barcelona/Horsori, 2001.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua inglesa e a súa didáctica**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua inglesa e a súa didáctica | | | |
| Código | P02G120V01507 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 1c |
| Idioma | Inglés | | | |
| Departamento | Filoloxía inglesa, francesa e alemá | | | |
| Coordinador/a | Lareo Martín, Inés | | | |
| Profesorado | Lareo Martín, Inés Vázquez García, María Celia | | | |
| Correo-e | ilareo@uvigo.es | | | |
| Web | http://faitic.uvigo.es | | | |
| Descrición xeral | Tendo en conta o carácter lingüístico e didáctico desta materia preténdese reforzar o nivel de competencia *comunicativa na lingua estranxeira ademais de ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua estranxeira nas aulas de Primaria. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE43 | Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | - saber |
| CE45 | Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura | - saber |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber facer |
| CE50 | Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües | - Saber estar / ser |
| CE51 | Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE52 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| 1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5) | CT1 CT3 CT4 CT11 CT12 |
| 2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara. | CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20 |
| 3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo. | CT1 CT3 CT4 |
| 4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais. | CT1 CT3 CT4 |
| 5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde fálase esa lingua. | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20 |
| 6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais). | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20 |

| | |
|--|---|
| 7. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións. | CG3 CE11 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20 |
| 8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos. | CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21 |
| 9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións | CE51 CT1 CT3 CT4 |
| 10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións. | CE51 CT1 CT3 CT4 |
| 11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos. | CG1 CG6 CE11 CE63 CT1 CT2 CT9 |
| 12. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro. | CG2 CG8 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19 |
| 13. Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes. | CG5 CE11 CE13 CE34 CT2 CT7 CT12 CT15 |
| 14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes. | CG10 CE13 CE16 CE34 CT2 CT9 CT12 CT16 CT21 |
| 15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación. | CE43 CT1 CT3 CT4 |

| | |
|--|---|
| 16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativa dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas. | CE43 CT1 CT3 CT4 |
| 17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3). | CE11 CE43 CE52 CT1 |
| 18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino. | CE43 CE51 CE63 CT1 CT3 CT4 |
| 19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira. | CE43 CE45 CT1 CT4 |
| 20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativo da lingua estranxeira. | CE45 CE52 CT1 CT2 CT4 |
| 21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica. | CE16 CE51 CE52 CE62 CE63 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |
| 22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos. | CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |
| 23. Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos. | CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9 |
| 24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas. | CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 CT9 CT21 |
| 25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir. | CE48 CT2 CT4 |

| Contidos | |
|---|--|
| Tema | |
| L1 - Presentación. | I. Presentación de si mesmo e dos demais. II. Experiencias persoais da aprendizaxe da lingua estranxeira. III. Identificación de oportunidades na contorna para fomentar a propia aprendizaxe e diagnóstico de necesidades e obxectivos. |
| L2 - Descrición física e da personalidade. | I. Características físicas, afectivas e persoais. II. Describirse a se mesmo e aos demais en termos da aparencia e do carácter. III. Expresar o acordo e o desacordo. |
| L3 - A contorna no que vivimos. | I. Discusión dos distintos tipos de vivenda en países estranxeiros e comparación con Galicia. II. Descrición das vivendas dos estudantes, comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer. III. Vídeos turísticos dando a coñecer Pontevedra. |
| L4 - Os animais. | I. Os animais da granxa, partes do corpo. II. Os animais do bosque. III. Os animais salvaxes. |
| D1 - Ensino comunicativa da lingua estranxeira. | I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas. |
| D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica. | I. Presentación de novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos na aula de lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos. |
| D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo. | I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais anglófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para aprendizaxe autónoma. |
| D4 - A unidade didáctica. | I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación. |

| Planificación docente | | | |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Actividades introductorias | 4 | 0 | 4 |
| Sesión maxistral | 30 | 6 | 36 |
| Presentacións/exposicións | 30 | 18 | 48 |
| Estudos/actividades previos | 22 | 0 | 22 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 25 | 15 | 40 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|---|
| | Descrición |
| Actividades introductorias | Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia. |
| Sesión maxistral | Sesións nas que se abordarán os contidos teóricos da materia. As sesións maxistrais desenvolveranse con toda a clase, nas horas de grupo A e outros puntos nas horas de tipo C. Posto que a materia ten unha dobre faceta, LINGUA E DIDÁCTICA, parte das sesións maxistrais tratarán os contidos do ensino das linguas estranxeiras e outra de certos aspectos lingüísticos e comunicativos do inglés. En caso de ausencia xustificada do profesor, este poderá propor actividades alternativas en liña. |

Presentacións/exposicións O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Resolución de problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Exposición por parte do alumnado ante o docente e os seus compañeiros do traballo realizado. Pódese levar a cabo de maneira individual (se o número de alumnos permíteo) ou en grupo.

Estudos/actividades previos Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio... de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada

Descrición

Sesión maxistral A atención aos alumnos levará a cabo en horario de tutorías. Os alumnos deberán concertar unha cita a través de correo electrónico.

Presentacións/exposicións A atención aos alumnos levará a cabo en horario de tutorías. Os alumnos deberán concertar unha cita a través de correo electrónico.

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---------------------------|---|---------------|--|
| Presentacións/exposicións | <p>Ao longo do curso o alumnado, en grupos, deberá presentar oralmente 1 traballo. O traballo consistirá na elaboración dunha unidade didáctica coa metodoloxía e as actividades que consideren relevantes para a aprendizaxe do inglés. Ademais de presentar oralmente o traballo os estudantes deberán representar a súa unidade didáctica, turnándose nas funcións de profesor todos os membros do grupo (20 puntos).</p> <p>Ao mesmo tempo deberase entregar por escrito (tanto en formato papel como en formato electrónico), unha copia do devandito traballo na data indicada (40 puntos).</p> <p>Os grupos escollerán o ciclo e o curso para o cal elaborarán a programación.</p> <p>A data de entrega dos traballos pactarase ao principio do curso e non se admitirán traballos fóra de data.</p> <p>A utilización de tradutores automáticos está totalmente prohibida.</p> | 60 | CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CG10 CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48 CE50 CE51 CE52 CE62 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21 |

| | | | |
|---|--|----|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Ao longo do curso recolleranse unha serie de tarefas que serán avaliadas para a nota final (25 puntos). En horario pactado co alumnado realizarase un exame oral relacionado co expresado no epígrafe 4. (as actividades comunicativas: interacción oral, expresión oral e comprensión oral) (15 puntos). | 40 | CG1 CG10 CE34 CE50 CE51 CE52 CE63 CE65 CT1 CT4 CT7 CT9 CT16 CT20 |
|---|--|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

OUTRAS VÍAS: En caso de ausencia forzosa do docente, as tarefas e contidos poderán ser abordados por vía telemática. **AVALIACIÓN:** Posto que a materia ten dúas partes diferenciadas a avaliación terá unha parte centrada na didáctica e outra na lingua. A avaliación será continua. Por tanto a asistencia ás exposicións é moi importante xa que haberá que avaliar o traballo dos compañeiros. Durante o cuadrimestre os alumnos deberán ler o libro de lectura obrigatoria e ver a película que se recomendará a principio de curso. O uso de tradutores automáticos está totalmente prohibido. A súa utilización suporá a perda da opción de avaliación continua, tendo que presentarse á avaliación da segunda convocatoria. Calquera situación extraordinaria debe ser comunicada ao profesorado para a súa consideración. Se o alumnado non pode cumprir os requisitos da avaliación continua poderá renunciar a esta, sempre que teña motivos xustificadas e infórtese ao profesorado antes de 20 de setembro. Neste caso será avaliado ao final do cuadrimestre cun único exame en inglés con probas escritas e orais (70%+30%). Este exame final terá lugar nas datas habituais do calendario escolar antes das vacacións de nadal. Estará composto de dúas probas, unha escrita relacionada cos contidos do programa, e de aprobar a escrita, unha proba oral, no que o estudante deberá conversar sobre un tema determinado. A data do exame escrito será a da data oficial fixada polo centro. As datas dos exames orais acordaranse segundo as dispoñibilidades de horarios do centro e do alumnado que aprobase o exame escrito. Outros comentarios e segunda convocatoria Na segunda edición de actas de xullo, todo o alumnado (os estudantes que non superaron a materia mediante a avaliación continua e os que non aprobaron o exame final de cuadrimestre) será avaliado mediante outro exame final en inglés cunha proba escrita e outra oral (70%+30%) nas datas de exames oficiais establecidas polo centro.

Bibliografía. Fontes de información

PELÍCULA:

School of rock. 2003. Dir. Richard Linklater

LECTURA OBLIGATORIA:

Dahl, Roald. 1975. Danny the champion of the world. (se pondrá a disposición en la plataforma FAITIC a principios del cuadrimestre)

BIBLIOGRAFÍA

Alburquerque, R. et al. (1990) *En el aula de Inglés*. Madrid: Longman.

Bestard Monroig, J. y Pérez Martín M.C. (1992) *La didáctica de la lengua inglesa. Fundamentos lingüísticos y metodológicos*. Madrid: Editorial Síntesis.

Collins diccionario español-inglés-inglés-español (2002) Barcelona: Grijalbo

Doff, A. (1994) *Teach English*. Cambridge: Cambridge University Press Elsworth, S. y Walker, E. (2007) *Grammar Practice for Intermediate Students*. Madrid: Pearson Longman

Estaire, S. y Zanón, J. (1999) *Planning classwork: a task-based approach*. Oxford: Heinemann.

García Arreza, M. et al. (1994) *La lengua inglesa en la Educación Primaria*. Málaga: Ediciones Aljibe.

Halliwell, S. (1993) *La Enseñanza del Inglés en la Educación Primaria*. Madrid: Longman

Oxford Spanish Dictionary: Spanish-English, English Spanish (2008) Oxford: Oxford University Press.

Harmer, Jeremy. (2000). *How to teach English*. Longman.

Hearn, I. y Garcés, A. (2003) *Didáctica del Inglés para Primaria*. Madrid: Pearson Education.
Hughes, Glyn S. (1986) *A Handbook of Classroom English*. Oxford: Oxford University Press
Madrid, D. y McLaren N. (eds.) (2004) *TEFL in Primary Education*. Granada: Editorial de la Universidad de Granada.
Montessori, Maria. (1912). *The Montessori Method*. New York: Frederick A. Stokes Company.
Pastor Cisneros, S. (2004) *Aprendizaje de Segundas Lenguas*. Universidad de Alicante.
Redman, S. (2000) *English Vocabulary in Use. Pre-Intermediate/Intermediate (with answers)*. Cambridge: C.U.P.
Ruiz Bikandi, U. (2000) *Didáctica de la Segunda Lengua en Educación Infantil y Primaria*. Madrid: Síntesis.
Salaberri, S. (1995) *Classroom language: Handbooks for the English Classroom*. Oxford: Heinemann.
Vale, D. y Feunteun, A. (1995) *Teaching Children English: An Activity Based Training Course*. Cambridge: Cambridge University Press.
<https://www.youtube.com/watch?v=Nb7QLOCW8hs>
<https://www.youtube.com/watch?v=1fbs-Qr8lf8>

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506
Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501
Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505
Lingua e literatura: Español/P02G120V01603
Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103
Lingua española/P02G120V01303
Lingua galega/P02G120V01404

Outros comentarios

Dado que a materia é en inglés e a lingua de traballo dos alumnos tamén será inglés, recoméndase ter polo menos un nivel de inglés A2/B1 do MECR.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na educación primaria**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación física e a súa didáctica na educación primaria | | | |
| Código | P02G120V01601 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 2c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Alvariñas Villaverde, Mirian | | | |
| Profesorado | Alvariñas Villaverde, Mirian | | | |
| Correo-e | myalva@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | <p>Esta materia ten como obxectivo principal proporcionar ao alumnado os coñecementos e experiencias necesarias para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe a través da *motricidade na Educación Primaria. Busca ofrecer aos/*as estudantes unha visión dos distintos elementos que se relacionan coa Didáctica da Educación Física; por iso abordanse cuestións de tipo histórico-cultural, de programación, de currículo, de intervención e de avaliación.</p> <p>Así mesmo, preténdese formalas/vos en diferentes competencias relacionadas coa capacidade de aprender de forma autónoma, tanto *grupal como individualmente, deseñando, analizando e desenvolvendo propostas propias da disciplina. O manexo de fontes documentais, a integración de coñecementos doutras materias, o uso de novas tecnoloxías e a participación activa serán compoñentes importantes para a consecución dos obxectivos da materia.</p> | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |

| | | |
|------|--|---|
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE1 | Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar | - saber |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE3 | Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións | - saber |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber - saber facer |
| CE7 | Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12 | - saber - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE12 | Abordar e resolver problemas de disciplina | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - Saber estar / ser |
| CE14 | Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales | - saber - saber facer |
| CE16 | Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula | - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber - saber facer |
| CE20 | Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber - saber facer |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - Saber estar / ser |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física | - saber |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física | - saber |
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola | - saber - saber facer |
| CE60 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber - saber facer |
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE66 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro | - saber facer |
| CE67 | Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE68 | Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social | - saber |

| | | |
|------|--|---|
| CE69 | Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

| | |
|---|---|
| 1. Comprender o proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Física. | CG1 |
| 2. Desenvolver e avaliar obxectivos e contidos do currículo da Educación Física en Educación Primaria mediante programacións e recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes. | CG2 CG3 |
| 3. Comprender a necesidade e dispor dos recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos desde unha perspectiva da diversidade. | CG4 CG5 |
| 4. Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola, como medio de promoción de hábitos saudables. | CG6 CG7 |
| 5. Diseñar programacións para a mellora das habilidades *motrices básicas e capacidades *perceptivomotrices no alumnado de Educación Primaria. | CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 |
| | CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE19 CE20 CE22 CE23 CE34 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65 CE66 CE67 CE68 CE69 |
| | CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

| Tema | |
|---|--|
| Fundamentos conceptuais e didácticos da Educación Física | O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física. Deseño curricular da Educación Física en Educación Primaria. |
| Educación *motriz básica | Deseño e exposición de Unidades de Programación para a mellora da habilidade *motrices básicas e específicas no alumnado de Educación Primaria. |
| Educación lúdico-deportiva | Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o xogo e o deporte como elemento formativo e no alumnado de educación primaria. Xogos motores individuais e colectivos. |
| Actividade física e saúde | Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o desenvolvemento de hábitos saudables a través da actividade física. |
| Actividade física e Expresión Corporal | Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover a capacidade expresiva a *traves do *movimento. |
| Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais. | Deseño de adaptacións das actividades *motrices e sensibilización do alumnado a problemáticas específicas |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 2 | 0 | 2 |
| Sesión maxistral | 12.5 | 15.5 | 28 |
| Traballos de aula | 4 | 8 | 12 |
| Traballos tutelados | 4 | 8 | 12 |
| Presentacións/exposicións | 20 | 10 | 30 |
| Probas de tipo test | 2 | 14 | 16 |
| Traballos e proxectos | 4 | 10 | 14 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 4 | 14 | 18 |
| Outras | 0 | 10 | 10 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Actividades introdutorias | Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Traballos de aula | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. |
| Traballos tutelados | O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... |
| Presentacións/exposicións | Exposicións e posta en práctica, por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, ante o docente e un grupo de *estudantes dunha programación que implica actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e *procedimentales relacionadas co ensino e aprendizaxe da Educación Física na Educación Primaria. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado(ximnasio-pavillón). |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------------|--|
| Sesión maxistral | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Traballos de aula | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Actividades introdutorias | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Traballos tutelados | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |

| | |
|---|--|
| Presentacións/exposicións | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Traballos e proxectos | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Outras | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---------------------|--|---------------|---|
| Probas de tipo test | Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. | 35 | CG1 CG2 CG4 CG9 CG12 CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE15 CE16 CE17 CE57 CE58 CE59 CE60 |

Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...

15

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE13
CE15
CE16
CE17
CE19
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.

25

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Outras

Valorarase a asistencia, participación e aprendizaxe ás clases prácticas. No caso de non poder asistir, por motivos xustificadas, realizarase un exame específico sobre os contidos desenvolvidos.

25

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para o alumnado non asistente ou que non alcance o 80% das asistencias, o exame será teórico-práctico e terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40%.*

Para superar a materia é requisito *indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª edición poderán ser recuperadas na segunda. Manteranse as competencias adquiridas.

Contéplase dentro da materia a posibilidade de realización de saídas de estudos para realizar prácticas en contextos específicos.

Próbalas tipo test poden cambiarse por probas de resposta curta se así o considera a docente.

Data de exames: consultar a web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Blazquez, D. (1990). *Evaluar en educación física*. Barcelona: INDE.

Contreras, O.R. (1998). *Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista*. Barcelona: INDE.

Barcelona: INDE.

Manual de didáctica de la Educación Física:Â una perspectiva constructivista integradora. Vol. 1.

Galera, A. (2001). *Manual de didáctica de la Educación Física:Â una perspectiva constructivista integradora. Vol. 2.*

López, V.M.; Monjas, R. y Pérez, D. (2003). *Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la Educación Física*

Méndez, A. (2003). *Nuevas propuestas lúdicas para el desarrollo curricular de Educación Física*. Barcelona: Paidotribo.

Prades, J. y Oriol, M. (Eds.) (2009). *Los retos del multiculturalismo: en el origen de la diversidad*. Madrid: Encuentro.

INDE.

Sánchez Gómez, R. (1997). Juegos deportivos y experiencia satisfactoria: sugerencias para la Educación Física basadas en la escolar, (pp. 187-214). Valencia: Promolibro.

Valle, S. (2007). *Cómo programar en educación física paso a paso*. Barcelona: INDE.

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir a clase, resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións os profesores da materia darán unha visión de conxunto e anticiparán as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.

2. Se non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás *tutorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade "TEMA".

3. A túa condición de alumno/a de a Universidade de Vigo, abre a as portas os moitos recursos, ofertas e servizos. No *SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes atopar na nosa Universidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Galego**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua e literatura: Galego | | | |
| Código | P02G120V01602 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 2c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Filoloxía galega e latina | | | |
| Coordinador/a | Alonso Núñez, Aquilino Santiago | | | |
| Profesorado | Alonso Núñez, Aquilino Santiago | | | |
| Correo-e | aalonso@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | <p>Os obxectivos desta materia son lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (historia da lingua e lingua e sociedade fundamentalmente) e para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios e/ou prosísticos.</p> <p>Entre os coñecementos lingüísticos, trátase, especialmente, a situación lingüística de Galicia contextualizada dentro da situación lingüística mundial. Este coñecemento debe preparar aos futuros mestres e mestras para resolver con eficacia os problemas derivados da situación lingüística galega e, en xeral, para afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües e multiculturais.</p> | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE43 | Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | - saber |
| CE44 | Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil | - saber - saber facer |
| CE46 | Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente | - saber - saber facer |
| CE48 | Fomentar a lectura e animar a escribir | - saber facer |
| CE50 | Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber - saber facer |

| | | |
|------|---|---|
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|--|
| Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación | CE43 CT1 CT3 |
| Favorecer as capacidades de fala e de escritura | CE46 CT1 CT3 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 |
| Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos | CB1 CB2 CB3 CB4 CE46 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18 |
| Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego | CE46 CE48 CE50 CT1 CT3 CT14 CT16 CT17 CT18 |

Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua

CB2
CB4
CG3
CE46
CT1
CT3
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19

Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16

Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade

CB1
CB3
CB4
CB5
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural

CB1
CB3
CB4
CB5
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües

CB2
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial

CB2
CG1
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade

CB2
CB3
CB4
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Coñecer a tradición oral e o folclore

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT3
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Adquirir formación literaria

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT14
CT16
CT18

Comprender o feito literario

CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16
CT18

Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético)

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT14
CT16
CT17
CT18

Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade

CB2
CB3
CB4
CG3
CE43
CE44
CE46
CE48
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

Contidos

Tema

I. Historia da lingua

1. 1. A formación da lingua galega.
 1. 2. O galego na Idade Media.
 1. 3. Os Séculos Escuros.
 1. 4. O século XIX.
 1. 5. O século XX.
-

II. Lingua e sociedade

2. 1. A linguaxe e a comunicación. Características esenciais da linguaxe.
2. 2. O estudo da lingua. A Lingüística e a Gramática. A Sociolingüística e a Socioloxía da Linguaxe.
2. 3. Unidade e variedade da lingua galega.
2. 4. Lingua oral e lingua escrita. Didáctica da pronunciación e da ortografía. O desenvolvemento da escritura.
2. 5. A situación lingüística no mundo: diversidade versus uniformidade.
2. 6. Os xuízos de feito versus os xuízos de valor.
2. 7. O prexuízos lingüísticos: definición e algúns exemplos.
2. 8. Linguas hexemónicas e linguas minorizadas.
2. 9. A relación entre estatus de lingua e poder político-económico.
2. 10. Ámbitos de uso do galego: ensino, medios de comunicación, igrexa, administración, etc.
2. 11. As linguas de comunicación internacional versus as linguas ameazadas.
2. 12. Distinción entre comunidade lingüística e comunidade política.
2. 13. Principios legais para a recuperación das linguas ameazadas. Personalidade e Territorialidade.
2. 14. Linguas en contacto: o caso galego. Bilingüismo e diglosia.
 2. 14. 1. Definicións.
 2. 14. 2. Precisións conceptuais sobre a diglosia.
 2. 14. 3. Interferencias lingüísticas derivadas do contacto entre linguas.
2. 15. A normalización e a normativización.
 2. 15. 1. Precisións terminolóxicas.
 2. 15. 2. A situación legal do galego.
 2. 15. 3. A normativización.

III. Tradición oral e folclore

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da literatura de tradición oral á tradición escrita de autor.

IV. Literatura

4. 1. Breve historia da literatura galega.
4. 2. Especificidade da literatura galega.
4. 3. O comentario de texto.
4. 4. A linguaxe e a literatura.

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos tutelados | 14 | 34 | 48 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 22 | 34 | 56 |
| Sesión maxistral | 14 | 30 | 44 |
| Outras | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Traballos tutelados | Comentario dun texto literario prosístico e/ou poético. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Corrección de actividades iniciadas na aula ou non e análise de lecturas complementarias. |
| Sesión maxistral | Exposición teórica sobre os contidos do temario e análise da lectura "Mal de linguas" de Jesús Tusón. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|---|
| Traballos tutelados | Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

Sesión maxistral

Asistencia e participación

5

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG3
CE43
CE44
CE46
CE48
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19

Traballos tutelados

Traballo orixinal

40

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CE43
CE44
CE46
CE48
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT13
CT14
CT16
CT17
CT18

CB1
 CB2
 CB3
 CB4
 CB5
 CG1
 CG3
 CE43
 CE44
 CE46
 CE48
 CE50
 CT1
 CT2
 CT3
 CT6
 CT7
 CT8
 CT9
 CT12
 CT13
 CT14
 CT15
 CT16
 CT17
 CT18
 CT19

| | | | |
|--------|-------|----|---|
| Outras | Exame | 50 | CG3 CE46 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 |
|--------|-------|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Modelo A. O alumnado que asista regularmente á clase terá que aprobar as recensións e o traballo literario para poder presentarse ao exame, a non ser que o profesor acorde outra cousa co alumno ou coa alumna. Para aprobar a materia hai que aprobar as recensións, o traballo e o exame.

Modelo B. O alumnado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia, a non ser que o profesor acorde co alumno ou coa alumna outro tipo de avaliación.
 Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- NOIA, C., "O conto de tradición oral" en Xornadas Internacionais de Cultura Tradicional, A Coruña: Asociación Cultural Canle, 2005
- RODRÍGUEZ FER, C. , Comentarios de textos contemporáneos, Vigo: Xerais, 1992
- NINYOLES, R., Estructura Social e Política Lingüística, Vigo: Ir Indo, 1991
- CASSANY, D., LUNA, M. e SANZ, G., Enseñar lengua, Barcelona: Graó, 1994
- GUTIÉRREZ IZQUIERDO, R., Lecturas de nós. Introducción á literatura galega., Vigo: Xerais, 2000
- MARIÑO, R., Historia da lingua galega. , Santiago de Compostela: Sotelo Blanco, 1998
- MONTEAGUDO ROMERO, H., Estudios de sociolingüística galega, Vigo: Galaxia, 1995
- TUSÓN, J., Mal de linguas, Santiago de Compostela: Positivas, 1990
- VILLANUEVA, D. , El comentario del texto narrativo: cuento y novela, Madrid: Nostrum, 2006
- LÓPEZ CASANOVA, A., El texto poético. Teoría y metodología, Salamanca: Colegio de España, 1994
- MARCHESE, A. e J. FORRADELLAS, Diccionario de retórica, crítica y terminología literaria, Barcelona: Ariel, 1986
- VILLANUEVA, D., El comentario de textos narrativos: la novela, Gijón/Valladolid: Júcar/Aceña, 1989

Gramáticas e manuais

- ÁLVAREZ, R. e XOVE, X. (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- FEIXÓ CID, X. (2004): *Gramática da lingua galega. Síntese práctica*. Vigo: Xerais.
- FREIXEIRO MATO, X. R. (2002-2006): *Gramática da lingua galega, I, II, III*.Vigo: A Nosa Terra.
- HERMIDA GULÍAS, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago: Sotelo Blanco.
- HOLTUS, G.; METZELTIN, M. e SCHMITT, C. (eds.) (1994): *Lexikon der Romanistischen Linguistik*, Volume VI, 2: *Galegisch, Portugiesisch*. Tübingen: Max Niemeyer.

·CARBALLEIRA ANLLO, X. M^a. (coord.) (2009): *Novo Gran Dicionario Xerais da Lingua*. Vigo: Xerais.

- CARBALLEIRA ANLLO, X. M^a. (coord.) (2005): *Dicionario Xerais da Lingua*. Vigo: Xerais.
- FERNÁNDEZ SALGADO, B. (coord.) (2004): *Dicionario Galaxia de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- GARCÍA, C. e GONZÁLEZ GONZÁLEZ, M. (2004): *Dicionario castelán-galego da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega/Fundación Barrié de SANTAMARINA, A. (dir.) (2003): *Dicionario de dicionarios, Versión la Maza*.

·la Transición hasta la actualidad. Madrid: Iberoamericana.

- COSTA RICO, A. (2004): *Historia da educación e da cultura en Galicia (séculos IV-XX)*. Vigo: Xerais.
- COSTAS, X. H. (2002): *Guía das linguas de Europa*. Santiago de Compostela: Edicións Positivas.
- COSTAS, X. H. (coord.) (2009): *55 mentiras sobre a lingua galega*. Ames: Laiovento
- CRYSTAL, D. (1994): *Enciclopedia del lenguaje de IGLESIAS ÁLVAREZ, A. (2003): Falar galego: "No veo por qué"*. Vigo: Xerais.
- JUNYENT, C. (1999): *La diversidad lingüística*. Barcelona: Octaedro.
- KABATEK, J. (2000): *Os falantes como lingüistas. Tradición, innovación e interferencias no galego actual*. Vigo: Xerais.
- LABRAÑA, S. e outros (2009): *EuroComRom: as sete peneiras: para saber ler axiña todas as linguas románicas*. Aachen: Shaker.
- LÓPEZ GARCÍA, A. (1988): *Psicolingüística*. Madrid: Síntesis.
- MONTEAGUDO, H. (1999): *Historia social da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- MONTEAGUDO, H. (2002): "A demanda da norma. Avances, problemas e perspectivas no proceso de estandarización do idioma galego", en H. Monteagudo e X. Bouzada (ed.): *O proceso de normalización do idioma galego, 1980-2000, vol III*. Santiago: Consello da Cultura Galega, 37-129.
- MORENO CABRERA, J. C. (2000): *La dignidad e igualdad de las lenguas*. Madrid: Alianza.
- MORENO CABRERA, J. C. (2000): *Lenguas del mundo*. Madrid: Visor.

- NINYOLES, R. (1991): *Estructura Social e Política Lingüística*. Vigo: Ir Indo.
- NÚÑEZ SINGALA, M. (2009): *En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- PINKER, S. (1994): *El instinto del lenguaje. Cómo la mente crea el lenguaje*. Madrid: Alianza.
- REI-DOVAL, G. (2007): *A lingua galega na cidade no século XX*. Vigo: Xerais.
- ROMAINE, S. (1994): *El lenguaje en la sociedad. Una introducción a la sociolingüística*. Barcelona: Ariel.
- La Europa de las lenguas*. Madrid: Alianza Editorial, 2ª edición.
- SILVA-VALDIVIA, B. (coord.) (1994): *Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico*. Santiago: ICE Univ. de Santiago.
- TUSÓN, J. (1990): *Mal de Lenguas*. Santiago de Compostela: Positivas.
- TUSÓN, J. (1997): *La escritura. Una introducción a la cultura alfabética*. Barcelona: Octaedro.
- VV. AA. (2004): *O proceso de normalización do idioma galego (1980-2000)*. Santiago: Consello da Cultura Galega.
- VV. AA. (2007): *Niveis de competencia en lingua galega*. Santiago: Xunta de Galicia.

Literatura

- GENETTE, G. (1989): *Figuras III*. Barcelona: Lumen.
- LÓPEZ CASANOVA, A. (1994): *El texto poético. Teoría y metodología*. Salamanca: Colegio de España.
- LÓPEZ CASANOVA, A. (2001): *Diccionario Metodolóxico de análise literaria. I. A poesía*. Vigo: Galaxia.
- MARCHESE, A. e FORRADELLAS, J. (1986): *Diccionario de retórica, crítica y terminología literaria*. Barcelona: Ariel.
- TARRÍO VARELA, A. (1994): *Literatura galega. Aportacións a unha Historia crítica*. Vigo: Xerais.
- TAVANI, G. (1986): *A poesía lírica galego-portuguesa*. Vigo: Galaxia.
- VÁZQUEZ CUESTA, P. (1980): "Literatura gallega", en Díez Borque, J. M.: *Historia de las literaturas hispánicas no castellanas*. Madrid: Taurus.
- VILAVEDRA, D. (coord.) (1995-2004): *Diccionario da literatura galega. I, II, III, IV*. Vigo: Galaxia.
- VILAVEDRA, D. (1999): *Historia da literatura galega*. Vigo: Galaxia.
- VILLANUEVA, D. (2006): *El comentario del texto narrativo: cuento y novela*. Madrid: Nostrum.

Literatura popular

- BLANCO, D. (1992): *Poesía popular de Galicia*. Vigo: Xerais.
- BLANCO, D. (1994): *Historia da literatura popular galega*. Santiago de Compostela: Universidade.
- BOULLOSA, P. G. (1997): *Cando o rei por aquí pasou. Libro do folclore infantil galego*. Vigo: Xerais.
- CABANILLAS, R. (1976): *Cancioneiro popular galego*. Vigo: Galaxia.
- FERNÁNDEZ REI, E. e REGUEIRA, X. L. (eds.) (2008): *Perspectivas sobre a oralidade*. Santiago: Instituto da Lingua galega/Consello da Cultura Galega.
- FERRO RUIBAL, X. (1988): *Refraneiro galego básico*. Vigo: Galaxia.
- FORNEIRO, J. L. (2000): *El romancero tradicional de Galicia, una poesía entre dos lenguas*. Oiartzun: Sendoa.
- GONZÁLEZ REBOREDO, X. M. (1983): *Lendas galegas de tradición oral*. Vigo: Galaxia.
- HARGUINDEY, H. e BARRIO, M. (1983): *Contos populares*. Vigo: Galaxia.
- HARGUINDEY, H. e BARRIO, M. (1994): *Antoloxía do conto popular galego*. Vigo: Galaxia.
- LÓPEZ TABOADA, C. e SOTO ARIAS, Mª R. (1995): *Así falan os galegos. Fraseoloxía da lingua galega*. A Coruña: Galinova.
- MARIÑO FERRO, X. R. e BERNÁRDEZ, C. L. (comp.) (2002): *Romanceiro en lingua galega*. Vigo: Xerais.

- MARTÍN, P. (1985): *¿Que cousa é cousa? O libro das adiviñas*. Vigo: Galaxia.
- NOIA CAMPOS, C. (2002): *Contos galegos de tradición oral*. Vigo: Nigratea.
- NOIA CAMPOS, C. (2010): *Catálogo tipolóxico do conto galego de tradición oral. Clasificación, antoloxía e bibliografía*. Vigo: Universidade de Vigo.
- REQUEIXO, A. (2002): "A literatura galega de transmisión oral", en *Moenia* 8, pp. 209-221.
- SCHUBART, D. e SANTAMARINA, A. (1987): *Cantigas populares*. Vigo: Galaxia.
- VALENCIANO, A. (1998): *Os romances tradicionais de Galicia. Catálogo exemplificado dos seus temas*. Santiago/Madrid: Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro/Fundación Menéndez Pidal.
- VV. AA. (1997): *Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular*. Tomo XVIII. A Coruña: Hércules.

Didáctica

- CASSANY, D. (1993): *Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito*, Barcelona: Graó
- CASSANY, D., LUNA, M. e SANZ, G. (1994): *Enseñar lengua*. Barcelona: Graó.
- GABINETE DE ESTUDIO PARA A REFORMA EDUCATIVA (1992): *Educación Primaria. Desenvolvemento Curricular. Secuencias de obxectivos, contidos e criterios de avaliación por Áreas e por Ciclos*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia/Consellería de Educación.
- GABINETE DE ESTUDIO PARA A REFORMA EDUCATIVA (1992): *Deseño Curricular Base. Educación Primaria*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia/Consellería de Educación.
- GARCÍA TEIJEIRO, A. (1990): *Disfrutar escribindo: a narración e a poesía nas aulas*. Vigo: Galaxia.
- HARGUINDEY, H. e PAZOS, X. M. (1995): *Estilo de exercicios para exercicios de estilo*. Vigo: Xerais.
- LOMAS, C. e OSORO, A. (1993): *El enfoque comunicativo de la enseñanza de la lengua*. Barcelona: Paidós.
- MEDRANO, C. L. (1994): *50 xogos de lingua*. Vigo: Xerais.
- MEDRANO, C. L. (1998): *Outros 50 xogos de lingua*. Vigo: Xerais.
- MUÑOZ, B.; SARMIENTO, M. X. e ALONSO, S. (2004): *Expresión escrita*. Vigo. Xerais.
- RODARI, G. (1999): *Gramática da fantasía*. Pontevedra: Kalandraka.
- SERAFINI, M^a T. (1994): *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós.

Algúns recursos na rede:

<http://www.aelg.org/Centrodoc/MainPage.do>

<http://www.bvg.udc.es>

<http://www.cirp.es>

<http://www.continuitas.org>

<http://www.culturagalega.org/arquivos/cdsg/loia>

<http://www.edu.xunta.es>

<http://www.ethnologue.com/web.asp>

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha persoal cos datos e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Español**

| | | | | |
|---------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua e literatura: Español | | | |
| Código | P02G120V01603 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 3 | 2c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Lingua española | | | |
| Coordinador/a | Fernández Soneira, Ana María | | | |
| Profesorado | Fernández Soneira, Ana María Pauser , Maxi | | | |
| Correo-e | anafe@uvigo.es | | | |

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación ambiental para o desenvolvemento**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación ambiental para o desenvolvemento | | | |
| Código | P02G120V01901 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Varela Losada, María Mercedes | | | |
| Profesorado | Varela Losada, María Mercedes | | | |
| Correo-e | mercedesvare@gmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Esta materia ten como obxectivo principal a educación para un desenvolvemento sustentable. Os contidos farán especial fincapé no desenvolvemento de aspectos prácticos relacionados cos procedementos, técnicas e estratexias para elaborar e aplicar programas ou actividades de Educación Ambiental (EA). | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE30 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar, especialmente en relación co desenvolvemento sustentable | CG3 CG5 CG6 CG11 CE23 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

Suscitar e analizar problemas asociados coas ciencias, a vida cotiá e o medio ambiente, así como o desenvolvemento de accións cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable

CG4
CG7
CG8
CG9
CE29
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes , no marco da Educación Ambiental

CG1
CG2
CG4
CG5
CG6
CG10
CG12
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT22
CT23

Contidos

Tema

BLOQUE 1. Análise da problemática ambiental A crise ambiental
 Problemas ambientais do mundo actual.
 Diferentes alternativas ante a problemática ambiental.
 Desenvolvemento sustentable.

BLOQUE 2. Aproximación conceptual á Educación ambiental Perspectiva histórica, concepto e fundamentos ambiental

| Planificación docente | | | |
|------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Presentacións/exposicións | 8 | 15 | 23 |
| Traballos de aula | 15 | 28 | 43 |
| Proxectos | 12 | 28 | 40 |
| Titoría en grupo | 10 | 10 | 20 |
| Prácticas de laboratorio | 8 | 16 | 24 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|---|
| | Descrición |
| Presentacións/exposicións | Actividades expositivas do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia. Elaboración e exposición de presentacións-resumen sobre os traballos realizados na materia polo alumnado |
| Traballos de aula | Actividades e tarefas desenvolvidas na aula de forma grupal participativa e tuteladas polo profesorado |
| Proxectos | Elaboración de proxectos integrados e relacionados coa Educación Ambiental no marco da Educación primaria, onde se fomenta a actividade autónoma do alumnado |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas, consulta e seguimento dos traballos |
| Prácticas de laboratorio | Actividades prácticas tuteladas relacionadas coa Educación Ambiental (prácticas experimentais, talleres, saídas...) |

| Atención personalizada | |
|-------------------------------|---------------------------------|
| | Descrición |
| Presentacións/exposicións | Titorías individuais e en grupo |
| Proxectos | Titorías individuais e en grupo |
| Traballos de aula | Titorías individuais e en grupo |
| Prácticas de laboratorio | Titorías individuais e en grupo |

| Avaliación | | | |
|---------------------------|---|---------------|------------------------|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Presentacións/exposicións | Avaliación continua a través da elaboración e exposición de traballos | 20 | CE23 CE29 CE30 |
| Proxectos | Elaboración continua a través do seguimento do alumnado | 30 | CE23 CE29 CE30 |
| Traballos de aula | Avaliación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos mostrados a través dos traballos de aula | 35 | CE23 CE29 CE30 |
| Prácticas de laboratorio | Elaboración continua a través do seguimento da realización de actividades prácticas e do diario do alumnado | 15 | CE23 CE29 CE30 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O alumnado que non asista a clase e non realice satisfactoriamente as actividades de aula, deberá entregar un traballo e presentarse ao exame final.

O alumnado en segunda convocatoria (e posteriores) deberá entregar un traballo e presentarse ao exame final.

Bibliografía. Fontes de información

LÓPEZ RODRÍGUEZ, R., A axenda 21 escolar galega, Santiago de Compostela, 2004, Xunta de Galicia

LUDEVID, M., Un vivir distinto, Madrid, 2003, Nivola

NOVO, M., El desarrollo sostenible, Madrid, 2006, Pearson

UNESCO-PNUMA, Programa de introducción de la educación ambiental en la formación de profesores de enseñanza primaria . Los libros de la catarata, 1985, Departamento de economía, planificación e medio am

XUNTA DE GALICIA, Currículo de E. Primaria, 2006,

YUS, R., Temas transversales y educación en valores,, Barcelona, 2002, Graó

VVAA, Educación ambiental. Cajas rojas, Madrid, 1992, Ministerio de educación y ciencia

VVAA, Cuadernos de pedagogía. Monográfico sobre educación ambiental para la sostenibilidad, Madrid, 2011,

VVAA, La sostenibilidad un compromiso de la escuela, Barcelona, 2006, Graó

VVAA, Sostenibilidad, valores y cultura ambiental, Madrid, 2009, Pirámide

MOGENSEN & MAYER, Educación para el desarrollo sostenible: tendencias, divergencias y criterios de calidad, 2009, Graó

Recomendacións

Outros comentarios

Suxírese asistencia e participación nas actividades individuais e **titorías

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación artística**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Educación artística | | | |
| Código | P02G120V01902 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Martínez López de Castro, Rut | | | |
| Profesorado | Martínez López de Castro, Rut | | | |
| Correo-e | rutmlc@hotmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | Nesta materia o alumnado adquirirá unha visión ampla sobre as diferentes concepcións e tendencias que conforman a educación artística, e a súa relación co curriculum. Ademais coñecerá unha vertente da educación centrada na cultura visual. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | |
| CT7 | Resolución de problemas | |
| CT8 | Toma de decisións | |
| CT9 | Traballo en equipo | |
| CT14 | Razoamento crítico | |
| CT18 | Creatividade | |
| CT22 | Motivación pola calidade | |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

| | |
|--|--|
| Abordar a reconstrución das tendencias de educación artística dende a relación entre a historia do pensamento pedagóxico e a historia das ideas estéticas e da arte. | CB3 CG8 CT1 CT14 |
| Adquirir destrezas e habilidades para a produción e o análise artístico. | CB1 CE55 CT1 CT7 CT9 CT14 CT18 |
| Coñecer o currículo escolar da educación artística | CG3 CE56 CT1 CT14 CT22 |
| Abordar a educación artística dende a perspectiva da cultura visual | CG2 CG11 CE55 CT1 CT7 CT8 CT14 |

Contidos

| Tema | |
|--|---|
| 1- Aproximación histórica as tendencias de educación artística | 1.1 O debuxo como instrucción e estética. 1.2 As manualidades 1.3 A tendencia autoexpresiva 1.4 Os movementos de reconstrucción disciplinar |
| 2- A educación para a cultura visual | 2.1 Que é a perspectiva educativa da cultura visual 2.2 O currículo de educación artística de primaria desde o construcionismo 2.3 Estratexias e propostas educativas dende a cultura visual. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos tutelados | 10 | 0 | 10 |
| Sesión maxistral | 23 | 0 | 23 |
| Traballos de aula | 20 | 97 | 117 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------|--|
| Traballos tutelados | Resolución de dudas e propostas. Consultas e seguimento dos traballos. |
| Sesión maxistral | Actividades expositivas por parte da profesora. Teoría e exposicións dos traballos o proxectos a desenrolar. Debates e postas en común. |
| Traballos de aula | Creación e resolución de traballos artísticos na aula individuais o grupais baixo a guía da profesora. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|---|
| Traballos de aula | O alumando terá unha tutorización que facilita na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos. |
| Traballos tutelados | O alumando terá unha tutorización que facilita na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos. |
| Sesión maxistral | O alumando terá unha tutorización que facilita na medida do posible o desenvolvemento óptimo dos traballos propostos. |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
| | |

Avaliación a través da entrega e exposición de exercicios, traballos prácticos, traballos teóricos e proxectos.

Criterios de avaliación:

1. Rigor analítico y metodológico aplicado en la realización de las actividades.

2. Aptitud creativa desarrollada

3. Capacidad expresiva y de comunicación visual desarrollada.

4. Actitud en el aprendizaje

| | | | |
|---------------------|--|----|-------------------|
| Traballos tutelados | Avaliación do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos. | 30 | CB1 CT7 CT8 |
| | Participación cooperativa y creativa nas diferentes actividades programadas. | | CT8 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación será continua a través do seguimento do alumnado.

Terase en conta:

- Os exercicios instrumentais e as exposicións de traballos.
- O proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias e coñecementos.

A calificación será numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente (RD 1125/2003)

Os alumn@s que non adquiren as competencias na 1ª convocatoria terán que cursar unha 2ª convocatoria. Nsta 2ª convocatoria os alumnos terán que entregar os exercicios prácticos e teóricos que se fixeron durante o curso.

Para superar a materia os alumn@s teñen que obter como mínimo un 5 de puntuación.

Bibliografía. Fontes de información

Agirre, I. , Teorías y prácticas en educación artística. Ideas para una revisión pragmatista de la experiencia estética., Universidad Pública de Navarra, 2000

Hernández, Fernando, Educación y cultura visual, Octaedro, 2000

Antúnez, N.& Avila, N.& Zapatero, D., El arte contemporáneo en la educación artística, Eneida, 2006

Eisner, E., Educar la visión artística, Paidós, 1995

Contino, A., Niños, objetos, monstruos y maestros, Graó, 2009

Freedman, K., Enseñar la cultura visual. Currículum, estética y la vida social del arte, Octaedro, 2006

Walker, J. & Chaplin, S. , Una introducción a la cultura visual, Octaedro, 2002

Méndez, L. , Antropología de la producción artística, Síntesis, 1995

Acaso, M. & Belver, M. & Nuere, S.& Moreno, Mª del Carmen& Antúnez, N.& Ávila. N, Didáctica de las artes y la cultura visual, Akal, 2011

ACASO, M. (2009): La educación artística no son manualidades: nuevas prácticas en la enseñanza de las artes y la cultura visual.

Madrid: Catarata

AGRA, MªJ (2010): Topografía Crítica: El hacer docente y sus lugares. En Torres Eça et al. Desafios da Educaçao

ARNHEIM, R. (1999): Consideraciones sobre la educación artística. Barcelona: Paidós. (1989, 1993)

ARNHEIM, R. (1979): Arte y percepción visual. Madrid: Alianza.

ASCUNCE PARADA, A. (2003): Patrimonio artístico de la Universidad Pública de Navarra. Pamplona. Pamplona. Universidad Pública de Navarra y Caja Navarra.

BALADA, M. & JUANOLA, R. (1987): La educación visual en la escuela. Barcelona: Paidós.

BOLÍVAR, A. & DOMINGO, J. & FERNÁNDEZ M. (2001) La investigación biográfica-narrativa en educación. Enfoque y metodología. Madrid: La Muralla

BRUNER, J. & WEISSER, S. La invención del yo: la autobiografía y sus formas. En Olson D. & Torrance N. Cultura escrita y oralidad. Barcelona: Gedisa. 177-202

BRUNER, J. (1990) La autobiografía del yo. En Actos de significado. Madrid: Alianza. Pag. 101-123.

BRUNER, J. (1997) La construcción narrativa de la realidad. En La educación, puerta de la cultura. Madrid: Vida. 149-177

CABANELLAS, J. (1980): Formación de la imagen plástica en el niño. Pamplona: Grafinas.

CAJA J. & BERROCAL M. & OUTROS (2001): La educación visual y plástica hoy. Barcelona: Graó.

CONNELL Y. & MICHAEL, F. & CLANDININ JEAN D. (1995) Relatos de experiencia e investigación narrativa. En Larrosa, J. Déjame que te cuente. Ensayos sobre narrativa y educación. Barcelona: Laertes.

EISNER, E. (1995): Educar la visión artística. Barcelona: Paidós (1972)

EISNER, E. (1987): Procesos cognitivos y currículum: una base para decidir lo que hay que enseñar. Barcelona: Martínez Roca

EFLAND D. A. & FREEDMAN K. & STUHR P. (2003): La educación en el arte postmoderno. Barcelona: Paidós (1996).

EFLAND D. A (2002): Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales. Barcelona: Paidós (1990)

FREIRE, p. (1978) Pedagogía del oprimido. Madrid. Siglo XXI

FREINET, C. (1970): Los métodos naturales II. El aprendizaje del dibujo. Barcelona. Fontanella-Estela

GARCÍA CANCLINI, N. (1977) Las culturas populares en el capitalismo. México: Nueva Imagen.

GARNER H. (1999): Educación artística y desarrollo humano. Barcelona: Paidós. (1990, 1994)

GIROUX, H. (1996): Placeres inquietantes. Aprendiendo de la cultura popular. Barcelona: Paidós (1993).

GONZALEZ RAMOS J.Mª & MORENO F.M., SEGURADO B. (2001): La educación visual y plástica hoy. Barcelona: Graó.

GORE, J.M. (1996): Controversias entre las pedagogías. Madrid: Morata.

GRAMSCI, A. (1985) La alternativa pedagógica. Barcelona: Hogar del libro.

HARGREAVES, D. J. (1991): Infancia y educación artística. Madrid: Morata

HUERTA, R & AGIRRE, I. (2002): Els Valors de l'art a l'ensenyament. Universitat València

HERNÁNDEZ BELVER, M. & SÁNCHEZ MÉNDEZ, M.: Educación Artística y Arte Infantil. Madrid: Fundamentos. Pp.243-258

HERNÁNDEZ, F. (1994): "Para repensar la educación de las artes visuales". Barcelona: En Papers, programas educativos de la Fundación "La Caixa".

HERNÁNDEZ, F. (2007): espigaro@s de la cultura visual. Otra narrativa para la educación de las artes visuales. Barcelona. Octaedro

HERNÁNDEZ, F. (1991). El dilema de la educación artística: ¿Enseñar habilidades o estrategias de conocimiento?. En Hernandez, F. & Jódar, A. y Martín, R. : ¿Qué es La educación artística?. Barcelona: Sendai.

HERNÁNDEZ, f. & RIFÁ, M. (2011): Investigación Narrativa y cambio social. Barcelona: Octaedro

KANDINSKY, V. (1912): De lo espiritual en el arte. Barcelona: Barral

MCLAREN, P. (1995) Pedagogía crítica y cultura depredadora. Políticas de oposición en la era postmoderna. Barcelona: Piados.

MCLAREN, P. & KINCHELOE, J.L. (2008): Pedagogía crítica. De qué hablamos, dónde estamos. Barcelona: Graó

RIFÀ VALLS, M. (2001) Discurso, Poder y Subjetividad en el currículo. Una etnografía crítica en el aula de Educació Visual i Plàstica de la ESO. Barcelona: Universidad de Barcelona (Tesis Doctoral inédita).

WALTER, J.A. & CHAPLIN, S. (2002). Una Introducción a la cultura visual. Barcelona: Octaedro.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401

Outros comentarios

- A guía docente é unha declaración de intencións.

- O alumnado que non asista as aulas debe de informar os primeiros 15 días do curso.

- Considerarase o alumnado non asistente o que falte un 80% as aulas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e deontoloxía profesional**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Ética e deontoloxía profesional | | | |
| Código | P02G120V01903 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía | | | |
| Coordinador/a | Caruncho Michinel, María Cristina | | | |
| Profesorado | Caruncho Michinel, María Cristina | | | |
| Correo-e | caruncho@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A materia de Ética e deontoloxía profesional tenta ofrecerlle ó alumnado os elementos instrumentais e conceptuais básicos para o achegamento á Ética. Proporcionarlle os conceptos fundamentais para a comprensión de textos relacionados coa Ética que lle permitan analizar, sintetizar e valorar criticamente as diferentes teorías da Ética proposta nos contidos e a posibilidade de aplicalas á realidade actual da sociedade e do ámbito educativo. Tenta tamén motivar ó alumnado sobre a importancia que a formación ética desempeña no seu traballo profesional. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber - saber facer |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber - saber facer |
| CE8 | Coñecer os fundamentos da Educación Primaria | - saber |
| CE10 | Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|--------------------------------------|
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| 1.- Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | CB2 CG8 CG10 CE8 CE10 CE13 CE23 CT1 CT2 CT9 CT12 CT15 |
| 2.- Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática | CB3 CG9 CG12 CE10 CT12 CT13 CT15 |
| 3.- Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible. | CB3 CG8 CG11 CG12 CE23 CE29 CT1 CT2 CT13 CT15 CT17 |

| | |
|--|---|
| 4.- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | CB3 CG4 CG5 CG8 CG11 CE23 CE29 CT7 CT14 CT15 CT19 |
| 5.- Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos. | CT8 CT15 CT17 |
| 6.- Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo | CB2 CG9 CE13 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14 |
| 7.- Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual. | CG8 CG10 CG11 CG12 CE23 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14 |
| 8.- Saber distinguir moral e ética. Coñecer os rasgos formais do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados planteaxados á ética como proposta universalizable e as principais metodoloxías seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan a sociedade do noso tempo. | CB1 CB2 CB3 CG12 CE23 CT1 CT6 CT14 |
| 9.- Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades. | CT6 CT14 CT16 |
| 10.- Capacidade de afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto a súa propia forma de pensar. | CT7 CT15 CT16 CT17 CT20 |
| 11.- Capacidade de recoñecer a relevancia e a utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas. | CT15 CT22 |
| 12.- Capacidade de consolidar unha identidade docente ética comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo | CT7 CT9 CT14 CT15 CT16 CT22 |
| 13.- Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados coa tarefa educativa. | CT7 CT8 CT9 CT13 CT15 CT22 |
| 14.- Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre. | CT14 CT15 |
| 15.- Contribuir á promoción das mellores prácticas da profesión educativa. | CT15 CT22 |

Contidos

Tema

| | |
|---|--|
| I.- Introducción: a formación moral e o ámbito educativo. | 1.- Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral. |
| II.- Ética e moral: aproximación conceptual. | 3.- A moral: bases socio-antropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación. 5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teo'rias éticas contemporáneas. 7.- Éticas Aplicadas: principios morais e casos prácticos. |
| III.- Ética, educación e Dereitos Humanos. | 9.- Ética da diferenza. 10.- Ética e democracia. 11.- A xustiza: ética, cidadanía e desenvolvemento. |
| IV.- Ética e deontoloxía profesional. | 12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Estudo de casos/análises de situacións | 5 | 15 | 20 |
| Presentacións/exposicións | 5 | 25 | 30 |
| Estudos/actividades previos | 0 | 10 | 10 |
| Titoría en grupo | 8 | 0 | 8 |
| Traballos tutelados | 5 | 30 | 35 |
| Sesión maxistral | 45 | 0 | 45 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--|---|
| Estudo de casos/análises de situacións | Plantexamento e resolución de supostos prácticos que, individualmente e/ou en grupo, deberá desenvolver o alumnado. |
| Presentacións/exposicións | Presentación e exposición dos traballos desenvolvidos individualmente e/ou en grupo. |
| Estudos/actividades previos | Repaso e estudo das nocións introducidas nas sesións teóricas e seminarios. Lectura e recensión crítica de materiais propostos para a aprendizaxe e para a elaboración do cartafol/dossier. |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumno/a no proceso de aprendizaxe, e apoio na elaboración dos traballos individuais e/ou en grupo. |
| Traballos tutelados | Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario, titorizados polo profesor. |
| Sesión maxistral | Método expositivo. Lección maxistral dos contidos teóricos da materia. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Presentacións/exposicións | Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe, na elaboración de traballos previos á presentación/exposición dos mesmos. |
| Titoría en grupo | Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe, na elaboración de traballos previos á presentación/exposición dos mesmos. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|--|------------|--------------------------------------|
|--|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|--|---|----|--|
| Estudo de casos/análises de situacións | Estudo, análise e debate sobre os casos prácticos vecellados ao temario da materia. | 10 | CB1 CB2 CB3 CG8 CG10 CG12 CE13 CE23 CT1 CT7 CT9 CT14 CT15 CT16 CT20 |
| Presentacións/exposicións | Exposición dos traballos elaborados en grupo e do cartafol/dossier individual. | 10 | CB1 CB2 CG8 CG10 CG12 CE8 CE10 CE13 CE23 CT1 CT2 CT6 CT9 CT14 CT15 CT16 |
| Traballos tutelados | Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario, titorizados polo profesor. | 30 | CB1 CB2 CG8 CG10 CG12 CE8 CE10 CE13 CE23 CT1 CT2 CT6 CT9 CT12 CT14 CT16 CT20 CT22 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Exame da materia | 50 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

As cualificacións dos Traballos Tutelados, Presentacións e Estudos de casos manteranse ata que o alumno/a supere o exame da materia.

Bibliografía. Fontes de información

- APEL, Karl-Otto, La globalización y una ética de la responsabilidad, 2007, Prometeo
- ARENAS-DOLZ, F. & GALLEGOS SALAZAR, D. (Eds), El ciudadano democrático. Reflexiones ética para una educación intercultural, 2009, Plaza y Valdés
- BLACKBURN, P., La Ética. Fundamentos y problemas contemporáneos, 2006, FCE
- CASADO, A., Bioética para legos. Una introducción a la ética asistencial , 2008, Plaza y Valdés
- COBO SUERO, J. M., Ética profesional en ciencias humanas y sociales, 2001, Huerga & Fierro Editores
- CORTINA, A. & GARCÍA-MARZÁ, D. (Edts):, Razón pública y éticas aplicadas, 2003, Tecnos
- ESCRIBAR WICKS, A., "La ética aplicada, sus condiciones de posibilidad y exigencias a las que responde", en REVISTA DE FILOSOFÍA, 2004, REVISTA DE FILOSOFÍA Nº 60
- ETXEBERRIA, X., Temas básicos de ética, 2005, Desclée
- GÓMEZ-HERAS, J. Mª Gª: , Teorías de la moralidad. Introducción a la Ética comparada., 2003, Síntesis
- GÓMEZ-HERAS, J. Mª Gª. (Eds): , Ética del medio ambiente., 1997, Tecnos
- GOMEZ, C. & MUGUERZA, J. (Eds.):, La aventura de la moralidad. Paradigmas, fronteras y problemas de la Ética., 2007, Alianza Edit.
- GUISÁN, Esperanza:, Introducción a la Ética., 1995, Cátedra
- GORDILLO, Mª Victoria:, Desarrollo moral y educación., 1992, EUNSA
- IBARRA, A. & OLIVÉ (Eds.):, Cuestiones éticas en ciencia y tecnología en el Siglo XXI., 2003, Biblioteca Nueva
- JONAS, H. , El principio de responsabilidad. Ensayo de una Ética para la civilización tecnológica., 2004, Herder
- KOHLBERG, L. POWER & HIGGINS, A., La edulcación moral según Kohlberg., 2008, Gedisa
- LIPOVETSKI, G. , Metamorfosis de la cultura liberal., 2003, Anagrama
- LÓPEZ DE LA VIEJA, Mª Teresa:, Bioética y ciudadanía. Nuevas fronteras de la Ética., 2008, Biblioteca Nueva
- LÓPEZ DE LA VIEJA, Mª Teresa:, Principios morales y casos prácticos., 2000, Tecnos
- MARZANO, M., Qué es la Ética Aplicada?., 2009, Saber
- MORATALLA, A. D., ética para educadores., 2008, PPC
- PEÑA, L., AUSÍN, T. & DIEGO, O. (Eds.):, Ética y servicio público, 2010, Plaza y Valdés
- PÉREZ-DELGADO, E. & GARCÍA-ROS, R. (Comps.):, La psicología del desarrollo moral., 1991, Siglo XXI
- PIEPER, A., Ética y moral. Una introducción a la filosofía práctica., 1991, Crítica
- PIAGET, J., El criterio moral en el niño., 1987, Martínez Roca
- RODRIGUEZ DUPLA, L. , Ética., 2001, BAC
- RODRIGUEZ PALOP, Mª Eugenia: , Claves para entender los Derechos Humanos., 2011, Catarata
- RUBIO CARRACEDO, J.: , Educación moral, postmodernidad y democracia., 1996, Trotta
- RUBIO CARRACEDO, J., Ética del Siglo XXI., 2009, Proteus
- SANABRIA, J. R., Ética., 2005, Porrúa
- SÁNCHEZ VAZQUEZ, A. , Ética., 1969, Crítica
- SINGER, P. (Eds) , Compendio de Ética., 1996, Alianza Edit.
- ÚRIZ PEMÁN, Mª Jesús:, Ética social contemporánea., 2000, Ediciones EUNATE
- HUNT, Lynn:, La invención de los Derechos Humanos., 2009, Tusquets
- FERRETE SARRIA, Carmen:, Ética ecológica como ética aplicada. Educación cívica y responsabilidad ecológica., 2010, Ediciones Ciencias Sociales

Recomendacións

Outros comentarios

As cualificacións obtidas nos apartados de estudo de casos e análise de situacións, presentacións e exposicións e cartafol/dossier manteranse para aqueles alumnos que na convocatoria de xuño non superen a probade resposta longa, de desenvolvemento.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro: Francés**

| | | | | |
|------------------|-----------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Idioma estranxeiro: Francés | | | |
| Código | P02G120V01904 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|----------|---------------|--------------------|--------------|
| Cartafol | 0 | 0 | 0 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés | | | |
| Código | P02G120V01905 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés | | | |
| Código | P02G120V01906 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro: Inglés**

| | | | | |
|------------------|----------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Idioma estranxeiro: Inglés | | | |
| Código | P02G120V01907 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introdución ao feito relixioso e ao cristián**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Introdución ao feito relixioso e ao cristián | | | |
| Código | P02G120V01908 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | (*)Esta asignatura ensina el fenómeno religioso, y en concreto, el cristianismo, a través de sus fuentes (Biblia) | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|---|
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE5 | Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber facer |
| CE10 | Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa | - saber |
| CE19 | Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación | - saber facer |
| CE22 | Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade | - saber facer |
| CE23 | Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE29 | Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible | - saber |
| CE34 | Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico | - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE36 | Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura | - saber |
| CE37 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CE64 | Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Coñecer as áreas curriculares de Educación primaria | CG1 CE5 CT1 CT3 CT12 CT15 |
| Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino | CG2 CG4 CG12 CE6 CE19 CE34 CE37 CT1 CT2 CT3 |
| Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente | CG1 CG10 CG11 CG12 CE2 CE5 CE6 CE10 CE19 CT1 CT2 CT12 |
| Coñecer e aplicar no aula as tecnoloxías da información e a comunicación | CG10 CG11 CE29 CT16 |
| Coñecer os principios básicos das ciencias sociais. Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais | CG12 CE36 CT1 CT2 CT3 CT9 |

| | |
|---|--|
| Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura | CG1 CG11 CE22 CE36 CT1 CT2 CT3 CT9 CT12 |
| Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos axeitados e promover as competencias correspondentes nos alumnos | CG1 CG12 CE5 CE37 CE64 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT15 |
| Coñecer os principais contidos do feito relixioso cristián | CE36 CT1 CT2 CT3 CT14 CT15 |
| Coñecer o feito relixioso nas diversas culturas, así como a súa influencia social, ética e cultural | CG7 CE22 CE23 CE36 CT1 CT2 CT3 CT14 CT15 CT18 |

Contidos

| Tema | |
|--|--|
| Bloque 1. Estudo do feito relixioso nas súas dimensións histórica e antropolóxica. | O fenómeno relixioso. Monoteísmo e politeísmo |
| Bloque 2. Iniciación ao coñecemento da Biblia, en Antigo e Novo Testamento. Novo Testamento como realización do Antigo histórico-crítico dos evangelios canónicos. | |
| Bloque 3. Estudo da Igrexa como novo pobo de Deus | A Historia da Igrexa como apoloxética |
| Bloque 4. Estudo dos sete sacramentos como signos da manifestación de Deus nas distintas circunstancias antropolóxicas de cada persoa. | Introdución, evolución e presente de cada Sacramento |
| Bloque 5. A figura da Virxe María e o seu papel con relación á persoa e obra de Jesucristo. | A Maternidade |
| Bloque 6. Relación do feito cristián cos valores cívicos, éticos e culturais que conleva | A personalidade como base antropolóxica para acceder á condición de cristián |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 12 | 12 | 24 |
| Traballos de aula | 6 | 6 | 12 |
| Sesión maxistral | 22.5 | 22.5 | 45 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 3 | 42 | 45 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 12 | 12 | 24 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|---|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Resolución de casos prácticos relacionados coa materia |
| Traballos de aula | Resolución de casos prácticos relacionados coa metría |
| Sesión maxistral | Exposición de contidos da materia con apoio de material escrito |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Resolucións de dúbidas relacionadas coa materia en titoría |
| Traballos de aula | Resolucións de dúbidas relacionadas coa materia en titoría |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Resolucións de dúbidas relacionadas coa materia en titoría |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Resolucións de dúbidas relacionadas coa materia en titoría |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|--|---|---------------|---|
| Traballos de aula | Comentario de texto | 10 | CG12 CE23 CE34 CE64 CT1 CT14 CT16 CT18 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Unha proba teórico-práctica sobre os contidos | 80 | CG1 CG2 CG4 CG10 CG11 CG12 CE5 CE10 CE19 CE37 CT1 CT2 CT3 CT14 CT15 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Os alumnos que non superen a asignatura en primeira convocatoria ou aqueles que non se presenten poderan facer uso da SEGUNDA CONVOCATORIA na que se plantexará unha proba teórico práctica sobre os contidos xerais do curso.

Bibliografía. Fontes de información

DOCUMENTOS DEL MAGISTERIO DE LA IGLESIA CATÓLICA que serán proporcionados en clase

WINDEENGREN."Fenomenología de la religión". Editorial cristiandad. Madrid

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés | | | |
| Código | P02G120V01909 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura infantil e xuvenil**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Literatura infantil e xuvenil | | | |
| Código | P02G120V01910 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Profesorado | Montero Santalla, José Martín | | | |
| Correo-e | santalla@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | A materia busca, en primeiro lugar, coñecer a problemática da literatura infantil nos seus aspectos xerais, e familiarizarse cos principais autores, obras e personaxes tanto da literatura infantil universal como da literatura infantil galega; e, en segundo lugar, aprender métodos e técnicas para practicar literatura nas aulas, de acordo coa idade dos alumnos en cada etapa, e para axudarlles a vivir o mundo da literatura infantil e a facer eles mesmos literatura. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|--------------------------------|
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|-----------------------------|
| Coñecer a problemática xeral da literatura da infancia e da adolescencia. | CB3 |
| Coñecer os principais autores tanto da literatura infantil universal como da literatura infantil galega, e familiarizarse coas súas obras mais coñecidas e cos personaxes que eles criaron. | CG3 |
| Aprender métodos e técnicas para ler e analizar textos de literatura infantil nas aulas, de acordo coa idade dos alumnos en cada etapa da súa formación escolar. | CG3 |
| Aprender estratexias didácticas que axuden aos alumnos a descubrir e a compartir os valores humanos, morais e estéticos do mundo da literatura infantil, e, a partir daí, a exercitaren tamén eles a súa propia creatividade literaria. | CG2 CT12 CT18 CT20 |

Contidos

| Tema | |
|---|---|
| Problemas preliminares da literatura infantil | - A denominación "literatura infantil (e xuvenil)": varios significados - A infancia, realidade pluriforme: etapas no desenvolvemento infantil - Literatura ou pedagogía?: "Ensinar deleitando" |
| Perspectiva histórica da literatura infantil | - Unha historia breve e recente: de "subliteratura" a fenómeno sociolóxico - A época contemporánea: características da literatura infantil nos nosos tempos - Palabra e imaxen: cómic, radiotelevisión e cinema |

| | |
|--|--|
| Modalidades da literatura infantil | - Literatura popular e literatura "cult" - Os xéneros da literatura infantil: narrativa, poesía, teatro - Xéneros especiais: a fábula, as adiviñanzas |
| Os clásicos da literatura infantil universal | - Séculos XVII-XIX: os contos de Perrault, os contos dos irmaos Grimm, os contos de Andersen, Lewis Carroll e "Alicia", Collodi e "Pinocho"... - O século XX: entre Peter Pan e Harry Potter - Os nosos días |
| A literatura infantil na Galiza | - Precedentes na Idade Media e na Idade Moderna: das Cantigas de Santa María ao Padre Sarmiento - O século XX: autores e obras principais - Os nosos días |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 16 | 128 | 144 |
| Traballos tutelados | 2 | 0 | 2 |
| Actividades introdutorias | 2 | 0 | 2 |
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|--|
| Sesión maxistral | Na sesión maxistral o profesor expón os contidos teóricos dos temas da asignatura. |
| Traballos tutelados | Elaboración de algún traballo escrito, segundo as propostas do profesor. |
| Actividades introdutorias | Introdución xeral á materia e ao desenvolvemento do curso. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------|---|
| Traballos tutelados | Elaboración de un traballo escrito sobre algún dos temas propostos polo profesor. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|--|---|---------------|---|
| Probas de resposta longa, de desenvolvemento | Trátase de un exame escrito sobre os temas contidos no programa da materia. | 100 | CB3 CG2 CG3 CT12 CT18 CT20 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Nas sucesivas convocatorias o sistema e os criterios de avaliación e de cualificación serán idénticos aos da primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Pedro C. Cerrillo / Jaime García Padrino (coords.), *Literatura infantil y su didáctica*, Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1999.

Antonio Moreno Verdulla, *Literatura infantil: introducción a su problemática, su historia y su didáctica*, Cádiz: Universidad, Servicio de Publicaciones, 1994.

Agustín Fernández Paz, *A Literatura infantil e xuvenil en galego*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1999.

Bibliografía complementaria:

Veljka Ruzicka Kenfel / Celia Vázquez García / Lourdes Lorenzo García (eds.), *Literatura infantil y juvenil: tendencias actuales en investigación*, Vigo: Universidade de Vigo, 2000.

Aurora Marco / Pilar Couto Cantero / Elva Aradas Carollo / Fernando Vieito Liñares (eds.), *Actas del VII Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura (Santiago de Compostela, 27 - 29 de Noviembre de 2002)*, 2 vols., A Coruña: Deputación da Coruña, 2004.

Pedro C. Cerrillo / Jaime García Padrino (coordinadores), *La Literatura infantil en el siglo XXI*, Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2001.

José Manuel de Amo Sánchez-Fortún, *Literatura infantil: claves para la formación de la competencia literaria*, Archidona: Aljibe, 2003.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Recursos para o ensino das matemáticas**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Recursos para o ensino das matemáticas | | | |
| Código | P02G120V01911 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| | |
|--------|-----------|
| Código | Tipoloxía |
|--------|-----------|

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

Contidos

| |
|------|
| Tema |
|------|

Planificación docente

| | | | |
|--|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--|---------------|--------------------|--------------|

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Atención personalizada

| |
|------------|
| Descrición |
|------------|

Avaliación

| | | |
|------------|---------------|------------------------|
| Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|------------|---------------|------------------------|

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Agrupacións instrumentais para a escola primaria**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Agrupacións instrumentais para a escola primaria | | | |
| Código | P02G120V01921 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Lucato , Marco | | | |
| Profesorado | García Pintos, Isidro Lucato , Marco | | | |
| Correo-e | mlucato@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|---------------------|
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - Saber estar / ser |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber facer |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - Saber estar / ser |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais | - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber |
| CE53 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes | |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |

| | | |
|------|-----------------------------------|---------------------|
| CT15 | Compromiso ético | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| 1. Comprensión dos principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a música instrumental. | CG11 CT9 CT12 CT18 |
| 2. Coñecementos das posibilidades e limitacións dos instrumentos *Orff | CT7 CT9 CT16 CT18 |
| 3. Coñecemento do currículo escolar da educación musical, no seu aspecto musical. | CG11 CE2 CE15 CE17 CE53 CE54 CE55 CT5 CT7 CT12 CT14 CT16 CT17 |
| 4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola. | CG2 CG3 CG4 CG8 CG11 CE2 CE6 CE13 CE15 CE17 CE53 CE55 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT17 CT18 CT21 |

5. Manexo e organización de instrumentos didácticos.

CG2
CG3
CG4
CG11
CE17
CE54
CE55
CT2
CT7
CT8
CT9
CT10
CT13
CT16
CT17
CT18
CT19

6. Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.

CG8
CE13
CE15
CE17
CE54
CE55
CT2
CT7
CT8
CT9
CT10
CT15
CT17
CT19
CT21

7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

CG8
CT7
CT16

8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.

CG8
CE55
CT2
CT7
CT9
CT14
CT15
CT17
CT19
CT21

9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.

CG8
CE13
CT15
CT17
CT19

10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos ás agrupacións instrumentais

CG4
CG8
CG11
CE17
CT2
CT7
CT8
CT13
CT18

11. Elaboración e adaptación de repertorios musicais de diferentes estilos e xénero.

CE54
CT2
CT5
CT7
CT8
CT9
CT16
CT18

Contidos

Tema

| | |
|---|--|
| Coñecer a orquestra escolar, o seu valor didáctico e pedagóxico na aula de música. | (*) Creación de diversas orquestras escolares para distintos niveis e recursos |
| Aprender as técnicas básicas de manexo dos instrumentos musicais escolares de son determinado e indeterminado | (*) Técnica con *baquetas para instrumentos de placa e de percusión. Desenvolvemento de habilidades para tocar instrumentos de parche. |
| Saber crear unha lista instrumental partindo dun tema musical | (*) Aprendizaxe das normas básicas de harmonía para a creación dunha instrumentación |
| (*)• Realizar *arranxos *e *adaptacións para orgánicos *instrumentais **predeterminados | (*)Relacionar os temas para instrumentos orquestrais coas posibilidades dos *instrumentos *Orff. |
| (*)• Saber adaptar unha *peza *instrumental **polifónica a instrumentos de placa **ypercusión. | (*) Coñecer a relación *tímblica entre instrumentos musicais clásicos e os instrumentos *Orff. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Obradoiros | 41 | 30 | 71 |
| Traballos de aula | 15 | 15 | 30 |
| Sesión maxistral | 15 | 30 | 45 |
| Probas de resposta curta | 1 | 3 | 4 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|-------------------|---|
| Obradoiros | Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos. |
| | Traballo dirixido polo profesor. Técnicas *grupales participativas. |
| Traballos de aula | Resolución de dúbidas. Consultas e seguimento dos traballos |
| | Actividade autónoma do alumno |
| Sesión maxistral | Lección maxistral. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|-------------------|---|
| Traballos de aula | Atención personalizada para a creación de partituras para instrumentos de placa. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|--|------------|--------------------------------------|
|--|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|--------------------------|---|----|--|
| Obradoiros | Creación de partituras en equipo | 30 | CG2 CG11 CE2 CE6 CE15 CE17 CE54 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 |
| Traballos de aula | Realización de traballos de arranxo e instrumentación | 40 | CG2 CG4 CG11 CE2 CE6 CE17 CE54 CE55 CT2 CT5 CT7 CT8 CT14 CT16 CT18 |
| Probas de resposta curta | Tocar con instrumentos escolares partituras orquestrais | 30 | CE6 CE54 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16 CT17 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na segunda convocatoria só valorásense as competencias non alcanzada nos exames anteriores. Practicas: 1) execución de fragmentos musicais tocando un instrumento escolar 2) demostrar saber dirixir unha peza musical e saber crear un acompañamento 3) Saber *instrumentar unha peza musical para orquestra escolar *Teórica: 1) Demostrar de coñecer os elementos da linguaxe musical: a) melodía (notas, escalas, modos e tonalidades) *b) harmonía (Pedal, *Bordón, *Ostinatos e Acordes) *c) ritmo (*sílabas *Kodaly, Sistema *cronométrico)

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria | | | |
| Código | P02G120V01925 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Costa Vázquez, Luís | | | |
| Profesorado | Costa Vázquez, Luís | | | |
| Correo-e | luiscosta@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber facer |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Coñecer o funcionamento do editor de partituras Encore | CB2 CG11 CE55 CE56 CT2 CT5 |
| Ser capaces de abordar a aprendizaxe autónoma, a búsqueda de información na rede e ó seu tratamento ao fin de elaborar proposta didácticas e de ampliación do nivel de competencias acadados no grao | CB5 CG11 CE55 CT2 CT5 CT6 CT16 CT21 |

Saber elaborar un arranxo editado electrónicamente, e traballar a partir de el para elaborar propostas concretas de realización na aula de música

CB2
CB5
CG11
CT2
CT5
CT6
CT7
CT16
CT21

| Contidos | |
|---|---|
| Tema | |
| Iniciación ao uso de editores: Encore. Descripción e coñecemento dos interfaces | <ol style="list-style-type: none"> 1. descripción e coñecemento dos interfaces. 2. formato de partituras, e parámetros xerais de edición. 3. Introducción de notas, con ratón e teclado alfanumérico. 4. Uso das paletas de matices, y demáis paletas. 5. Traballo con polifonía e voces. 6. Introducción de notas con teclado musical. 7. Edición de partitura e simulacións de audio |
| Elaboración de arranxos a partir dos documentos electrónicos do editor de partituras. | <ol style="list-style-type: none"> 1. A disposición da partitura xeral e a instrumentación 3. Extracción de partes, transportes e arranxos. |

| Planificación docente | | | |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Prácticas en aulas de informática | 60 | 0 | 60 |
| Sesión maxistral | 10 | 10 | 20 |
| Presentacións/exposicións | 10 | 10 | 20 |
| Prácticas autónomas a través de TIC | 10 | 10 | 20 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 5 | 5 | 10 |
| Traballos e proxectos | 5 | 15 | 20 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|-------------------------------------|--|
| | Descrición |
| Prácticas en aulas de informática | Práctica dos contidos da materia na aula de informática en ordenador individual por alumno/a |
| Sesión maxistral | Exposición de contidos mediante proxección aberta |
| Presentacións/exposicións | Presentación pública de traballos e propostas elaboradas polo alumnado |
| Prácticas autónomas a través de TIC | Búsqueda de información na rede e elaboración de traballos e proposta didácticas |

| Atención personalizada | |
|-----------------------------------|---|
| | Descrición |
| Prácticas en aulas de informática | Toda a actividade presencial desenvólvese en ordenador individual coa presenza do docente na aula para atención personalizada que se precise. O alumnado dispón das horas de titorías para a resolución de cuestión que non poidan ser abordadas nas horas presenciais de clases. |

| Avaliación | | |
|---|---|--------------------------------------|
| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | <ol style="list-style-type: none"> 1. Realización de documentos electrónicos co editor de partituras Encore. 2. Realización de traballos partindo do citado editor e da xestión de recursos disponibles na Rede. 3. Presentación de traballos e resultados | 100 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A asistencia regular ás clases presenciais supón ata o 50% da porcentaxe de cualificación. 1) Alumnos que se teñen una asistencia regular e non acadan o aprobado na convocatoria ordinaria:a) Entrega dos traballos que quedaron incompletos ou erróneos, realizados ao longo do curso.b) Demostrar que se teñen acadado as competencias asociadas aos contidos da materia Non se volverán a examinar os contidos xa aprobados.

2) Alumnos que non teñen acadado unha asistencia regular e non teñen superado a materia en primeira convocatoria: a) Realización de probas mediante as que se acredite o acadamento das competencias asociadas aos contidos da materia. b) Entrega de materiais, traballos ou proxectos que impliquen o cumprimento do acadamento destas competencias.

Bibliografía. Fontes de información

•EICHE, JON F. (1990): , ¿Qué es MIDI?., Barcelona Ed. Music Distribution,
EICHE, JON F. (1987), ¿Qué es un sintetizador?., Barcelona Ed. Music Distribution,
HECQUET, A. (1990): , Entorno MIDI y sus aplicaciones, Madrid. Ed. RA-MA,
ORDINAS, J. (1988): , Música eléctrica, Madrid. Ed. Montena Aula,
NUÑEZ, A. (1992),): Informática y electrónica musical, Madrid. Ed. Paraninfo,
ROLAND. (1987): , Guía MIDI., Roland Corporation,
BUSQUETS, F.-ORDINAS, J. (1992): , Curs d'Informàtica i Educació Musical, Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. PIE. ,
PENFOLD, R.A.(1992): , MIDI Avanzado, Madrid. De. RA-MA ,
DE BUSTOS MARTIN, I. (1994): , Multimedia, Madrid. De. Anaya Multimedia.,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

Outros comentarios

Ter un coñecemento previo da linguaxe musical.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnica vocal e práctica coral**

| | | | | |
|------------------|--------------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Técnica vocal e práctica coral | | | |
| Código | P02G120V01926 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Lucato , Marco | | | |
| Profesorado | Lucato , Marco | | | |
| Correo-e | mlucato@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|---|---------------------|
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE4 | Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber facer |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais | - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber facer |
| CE53 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes | - saber |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - Saber estar / ser |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - Saber estar / ser |

| | | |
|------|-----------------------------------|---------------------|
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|---|
| 1. Comprensión os principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a música vocal. | CG2 CG3 CG4 CG11 CE2 CE11 CE15 CE17 CE53 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT16 CT18 |
| 2. Coñecementos das posibilidades e limitacións da voz falada e cantada nos escolares. | CG11 CE2 CE4 CE6 CE11 CE17 CE54 CT2 CT7 CT8 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18 |
| 3. Coñecemento do currículo escolar da educación musical, relacionado co canto. | CG2 CG4 CG8 CG11 CE6 CE54 CT2 CT7 CT13 CT16 |
| 4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola. | CG2 CE4 CE6 CE13 CE17 CE53 CE55 CT16 CT17 CT18 |

| | |
|---|--|
| 5. Técnica vogal infantil: organización da voz no canto coral. | CG2 CE2 CE4 CE13 CE54 CT7 CT8 CT9 CT16 |
| 6. Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo. | CG2 CG8 CE17 CT2 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT19 CT21 |
| 7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma. | CG2 CG4 CG8 CE4 CE6 CE15 CE53 CE54 CT7 CT8 CT12 CT16 CT17 CT19 |
| 8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional. | CG8 CE53 CE54 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT21 |
| 9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional. | CG8 CG11 CE13 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT19 CT21 |

| | |
|---|--|
| 10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á técnica vocal e canto coral. | CG11 CE2 CE4 CE6 CE13 CE17 CE54 CE55 CT2 CT7 CT9 CT16 CT18 |
|---|--|

| | |
|--|--|
| 11. Elaboración e adaptación de repertorios musicais de diferentes estilos e xénero para voces infantís. | CG2 CE2 CE4 CE6 CE11 CE54 CE55 CE56 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT17 |
|--|--|

| Contidos | |
|---|--|
| Tema | |
| Coñecer a fisioloxía e patoloxía vocal, o seu valor didáctico e pedagóxico na aula de música. | Estudo de anatomía e fisioloxía vocal |
| Aprender as técnicas básicas de emisión e colocación da voz, para utilizar distintos timbres vocais escolares de son determinado e indeterminado. | Exercicios para a correcta emisión vocal. Corrección dos erros vocais. |
| Saber crear un repertorio vocal infantil | Coñecemento de límites das voces infantís |
| Saber adaptar unha peza vocal *polifónica a un tempo escolar. | Coñecemento dos criterios para arranxos vocais |
| Realizar arranxos e adaptacións para orgánicos vocais *predeterminados | Coñecemento dos criterios para arranxos vocais |

| Planificación docente | | | |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 65 | 65 | 130 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 10 | 10 | 20 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|---|---|
| | Descrición |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Aprender a crear unha partitura didáctica utilizando recursos dados ou construíndo elementos musicais para a súa construción. |

| Atención personalizada | |
|---|---|
| | Descrición |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Criterios sobre o transporte cantado nas diversas tonalidades infantís. Criterios para o recoñecemento das distintas tonalidades e modalidades para a súa utilización pedagóxica |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---|--|---------------|------------------------|
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | (*)Valorarase a afinación, el timbre e a respiración correcta, interpretando as diversas cancións ou temas musicais presentadas: 90/100. Asistencia a clase 10/100. | 100 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Na segunda convocatoria só valorásen as competencias non alcanzada nos exames anteriores. Practicas: 1) execución de fragmentos musicais escolares cantando 2) demostrar saber dirixir unha peza musical vogal 3) Saber crear voces a unha peza vocal escolar Teórica: 1) Demostrar de coñecer os elementos da linguaxe musical: a) melódía (notas, escalas, modos e tonalidades) b) harmonía (Pedal, Bordón, Ostinatos e Acordes) c) ritmo (sílabas Kodaly, Sistema cronométrico)

Bibliografía. Fontes de información

AIZPURUA, P. Teoría del conjunto coral. Real Musical. Madrid, 1981. ALSINA, P. El área de educación musical. Propuestas para aplicar en el aula. Barcelona. Grao. 1997. ALIO, M. Reflexiones sobre la voz. Barcelona. Ed. Clivis, 1993. AZNAREZ, J. J. Didáctica del lenguaje musical: consideraciones pedagógicas para una formación musical natural, integral y constructiva. Pamplona. Edición Serie Música para todos, 1992. BLASCO, V. Manual de técnica vocal: ejercicios prácticos. Ciudad Real. Ñaque, 2003. CIFRE, E. Antología coral. Madrid. Real Musical, 1997. CUART, F. La voz como instrumento. Madrid. Real Musical, 2001. DE PEDRO, D. (2002). Manual de Formas Musicales. Madrid, Real Musical. FERRER SERRA, J. Teoría y práctica del canto. Barcelona. Ediciones Herder, 2001. Colección de la metodología Kodaly de la EDITIO-Budapest.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Música nas culturas**

| | | | | |
|------------------|----------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Música nas culturas | | | |
| Código | P02G120V01927 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Costa Vázquez, Luís | | | |
| Profesorado | Costa Vázquez, Luís | | | |
| Correo-e | luiscosta@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber facer |
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| | |
|---------------------------|--------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|

| | |
|--|--|
| 1. Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social dende as artes. | CB1 CB3 CB4 CB5 CT1 CT2 CT6 CT9 CT13 CT14 |
| 2. Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos musicais nas súas dimensións práctica e cultural. | CB1 CB3 CB4 CT1 CT6 |
| 3. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música tivo dende unha perspectiva histórica, con atención preferente á tradición culta de occidente. | CB1 CB3 CB5 CE54 CE55 CT1 CT2 CT6 CT14 CT16 |
| 4. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música ten no contexto actual, nas diferentes culturas e tradicións do mundo, con especial atención ao noso ámbito cultural máis inmediato. | CB1 CB3 CB5 CE54 CE55 CT1 CT2 CT6 CT13 CT14 CT16 |
| 5. Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que se encontran bo noso medio inmediato: música culta, tradicional e popular. | CB1 CB3 CB5 CE54 CE55 CT1 CT2 CT6 CT13 CT14 CT16 |
| 7. Adquirir recursos para fomentar o uso de toda a variedade de estilos musicais dentro da acción pedagóxica. | CB1 CB2 CB3 CB4 CT1 CT2 CT6 CT8 CT14 CT18 |

| | |
|---|---|
| 8. Adquirir a competencia para a busca autónoma de recursos nas principais fontes documentais de música de todos os estilos pertinentes (cultura, tradicional e popular). | CB1 CB2 CB3 CB4 CG8 CE54 CT1 CT2 CT6 CT8 CT14 CT16 CT18 |
|---|---|

| | |
|--|---|
| 9. Desenvolver a capacidade para o achegamento e observación crítica de realidades específicas da música en diversos ámbitos culturais. Para a súa valoración e a presentación dos resultados deste achegamento crítico. | CB2 CB3 CB4 CB5 CE56 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 |
|--|---|

| | |
|---|--|
| 10. Desenvolver o sentido crítico ante os fenómenos de mass-mediación e os problemas da homoxeneización cultural nun mundo globalizado. | CB3 CG8 CT1 CT6 CT13 CT14 CT16 |
|---|--|

Contidos

| Tema | |
|---|---|
| 1. As funcións da música | a. Música como cultura b. Funcións sociais da música c. A música como marcador social: étnico, xeográfico, político, de idade, etc. |
| 2. A música na tradición culta europea: Algunhas aproximacións | a. O mundo da ópera b. Música, literatura e poesía no mundo medieval c. Música e arte no romanticismo europeo |
| 3. A música de tradición oral e popular | a. Conceptos de música tradicional e popular. b. Presenza da música nas sociedades tradicionais c. A música popular no s. XX |
| 4. Aproximación ás manifestacións musicais pasadas ou actuais, e elaboración dun proxecto | a. A elección do obxecto e a selección das fontes de información. b. Elaboración do proxecto c. Presentación do proxecto |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|-----------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos de aula | 41 | 30 | 71 |
| Sesión maxistral | 20 | 23 | 43 |
| Obradoiros | 10 | 20 | 30 |
| Traballos e proxectos | 3 | 3 | 6 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| Descrición |
|------------|
|------------|

| | |
|-------------------|---|
| Traballos de aula | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Obradoiros | Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|-------------------|---|
| Obradoiros | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de tutoría sinalado. |
| Traballos de aula | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de tutoría sinalado. |
| Sesión maxistral | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de tutoría sinalado. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|-----------------------|---|---------------|------------------------|
| Obradoiros | -- | 0 | |
| Traballos de aula | Seguimento participativo nas sesións de aula | 50 | |
| Traballos e proxectos | Realización e Exposición en grupos reducido ou de xeito individual dun proxecto de investigación e reflexión crítica sobre un tópico da música, histórica ou actual | 50 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O seguimento regular das clases pode supor ata un 50% da cualificación final. As competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo e, de non aprobarse entón, non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

COOK. N. (2001), De Madonna al Canto Gregoriano, Madrid. Alianza,
 ESTEVE, R. (2008), Comprender y amar la música., Barcelona. Océano.,
 MARTÍ, .I. (2003), "El aula de música ante el reto de la interculturalidad". , Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 55-57,
 ROSS. A. (2007) , The rest is Noise: Listening to the twentieth century, Nueva York. Farrar. Straus & Giroux,
 SWANWICK. K. (1991), Música, pensamiento y educación, Madrid. Morata,
 TRAVÉ, G. (2003), "Música y problemas sociales", Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 48-50,
 COOK. N. (2001) De Madonna al Canto Gregoriano. Madrid. Alianza. ESTEVE, R. (2008) Comprender y amar la música. Barcelona. Océano. MARTÍ, .I. (2003) "El aula de música ante el reto de la interculturalidad". Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 55-57. ROSS. A. (2007) The rest is Noise: Listening to the twentieth century. Nueva York. Farrar. Straus & Giroux. SWANWICK. K. (1991) Música, pensamiento y educación. Madrid. Morata. TRAVÉ, G. (2003) "Música y problemas sociales". Cuadernos de Pedagogía. núm. 328, pp. 48-50.

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia regular ás clases.
- 2) Actitude favorable, receptiva e activa.
- 3) Predisposición ao traballo en grupo

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión corporal e danza**

| | | | | |
|------------------|----------------------------|----------|-------|--------------|
| Materia | Expresión corporal e danza | | | |
| Código | P02G120V01928 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | García Pintos, Isidro | | | |
| Profesorado | García Pintos, Isidro | | | |
| Correo-e | igcoco@hotmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------|
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber - saber facer |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CE2 | Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais | - saber |
| CE6 | Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe | - saber facer |
| CE11 | Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula | - saber |
| CE13 | Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais | - saber facer |
| CE15 | Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais | - saber - saber facer |
| CE17 | Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria | - saber - saber facer |
| CE53 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes | - saber |
| CE54 | Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical | - saber |
| CE55 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------|
| CE56 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber |
| CT18 | Creatividade | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| 1. Coñecer os fundamentos e desenvolvemento da didáctica da expresión corporal e a danza e ser capaz de realizar adaptacións que permitan acceder a todo o alumnado de primaria ao desfrute da música e ao seu uso como medio de expresión. | CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CE13 CE54 CE55 CT10 |
| 2. Ser capaz de analizar as correntes de educación musical a través do movemento, extraendo conceptos e liñas metodolóxicas cunha coherencia sistemática. | CB2 CB3 CG2 CG4 CE6 CE53 CE54 CE56 CT18 |
| 3. Coñecer a importancia da danza dentro da historia da música nas diversas culturas. | CB2 CB3 CB4 CG3 CE15 CE53 CE54 CT1 CT13 CT14 CT16 |
| 4. Saber utilizar o xogo musical como elemento didáctico e como contido. | CB2 CB3 CB4 CG4 CE6 CE11 CE17 CE56 CT2 CT9 CT12 CT18 |

| | |
|---|--|
| 5. Ser capaz de utilizar referencias variadas para improvisar só ou en grupo. | CB2 CG2 CG11 CE2 CE6 CE11 CE15 CE17 CE56 CT18 |
| 6. Dominar a didáctica da expresión corporal-danza, así como as técnicas de programación, deseño de sesións, elección e creación de recursos e estratexias de intervención. | CB2 CB3 CG2 CG8 CE53 CE54 CE55 CT9 CT13 |
| 7. Coñecer os fundamentos da cultura popular, con especial referencia ao folclore propio da comunidade autónoma. | CB2 CB3 CB4 CG3 CG8 CE2 CE15 CE53 CE55 CT13 |
| 8. Coñecer e dominar os principios da expresión e a comunicación corporal máis directamente relacionados co feito musical e coa danza. | CB3 CB4 CG2 CE53 CE54 CE55 CT1 |
| 9. Coñecer os procesos da creación coreográfica aplicada ás aulas de educación primaria. | CB2 CB3 CB4 CG4 CE11 CE13 CE15 CE55 CE56 CT2 CT9 CT12 CT13 |
| 10. Coñecer un amplo repertorio de danzas do mundo e os seus procedementos didácticos dentro da educación primaria. | CB2 CB3 CG3 CG4 CE2 CE13 CE15 CE53 CT13 |
| 11. Fomentar a práctica do traballo corporal expresivo como medio de autocoñecemento e de comunicación humana. | CB2 CB4 CG4 CE2 CE6 CE56 CT16 CT21 |

| Contidos | |
|--|--|
| Tema | |
| 1- Esquemas rítmicos e polirrítmias. Improvisación rítmica. | 1.1 A expresión corporal e o ritmo musical como bases do movemento danzado 1.2 Técnicas de traballo do ritmo na Educación Primaria 1.3 O canon rítmico 1.4 A improvisación como base para a creación de novos ritmos. |
| 2- Percusións corporais | 2.1 O significado de corpo e a expresión corporal 2.2 Técnicas básicas de Expresión Corporal 2.3 A percusión corporal. 2.4 Percusión corporal e tubos sonoros |
| 3- Xogos motrices e cancións con movemento | 3.1 Cancións para o desenvolvemento da personalidade 3.2 Cancións para o desenvolvemento do control e axuste postural 3.3 Cancións para o desenvolvemento do esquema corporal 3.4 Cancións para o desenvolvemento do equilibrio 3.5 Cancións para o desenvolvemento da respiración 3.6 Cancións para o desenvolvemento da relaxación 3.7 Cancións para o desenvolvemento da temporalidade 3.8 Cancións para o desenvolvemento da espacialidade 3.9 Cancións para o desenvolvemento da coordinación |
| 4- Creación coreográfica. Elementos. Procesos. | 4.1 A coreografía como proceso de invención e creación na aula. 4.2 Danzas de presentación e danza aeróbica 4.3 Outros recursos didácticos: sombras chinescas corporais, sabas, máscaras... |
| 5- Danza galega, danzas do mundo e bailes de salón. Aplicacións na aula. | 5.1 A danza na historia. 5.2 Danza e Folclore do mundo: representación, simbolismo, función, traxes... 5.3 Danza galega 5.2 Os bailes de salón |
| 6- Danza e improvisación: fontes motivadoras e procesos. | 6.1 Técnicas de desenvolvemento creativo: improvisación e construción 6.2 A dramatización como proceso. Match de improvisación. O clown 6.3 Improvisación en danzas, bailes e cancións como medio de expresión e motivación do alumno. |
| 7- Metodoloxías para a didáctica da expresión corporal-danza na escola. | 7.1 Aspectos cruce para o ensino e a aprendizaxe da expresión corporal e a danza 7.2 Técnicas de concienciación corporal. Técnica Alexander e Técnica de Jacobson. 7.3 Correntes pedagóxicas participativas e metodoloxías integradoras da expresión corporal e a danza na Educación Primaria. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Traballos de aula | 22 | 33 | 55 |
| Sesión maxistral | 10 | 0 | 10 |
| Presentacións/exposicións | 10 | 10 | 20 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 0 | 10 | 10 |
| Debates | 10 | 0 | 10 |
| Cartafol/dossier | 0 | 20 | 20 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 0 | 25 | 25 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Traballos de aula | O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. |
| Presentacións/exposicións | O estudante participará na creación de distintas presentacións e exposicións que o profesor propoña na aula. |

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma O estudante traballará de forma autónoma para resolver os distintos problemas que se vaia atopando tanto como parte dun grupo ou de maneira individual.

Debates Apertura de debates e discusións para compartir e ver puntos de vista, para extraer conclusións e co obxecto de reflexionar como medio para a aprendizaxe.

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|--|
| Traballos de aula | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Sesión maxistral | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Presentacións/exposicións | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Debates | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Cartafol/dossier | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | Atención personalizada á demanda do alumnado, nas sesións de aula e mediante o horario de titoría. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|---------------------------|---|---------------|--|
| Traballos de aula | Asistencia, participación, implicación e resolución de exercicios ou proxectos propostos. | 40 | CB2 CG2 CG3 CG4 CG8 CG11 CE2 CE11 CE15 CE17 CE53 CE54 CE55 CE56 CT2 CT9 CT10 CT12 CT21 |
| Presentacións/exposicións | Participación e implicación nas distintas presentacións que se propoñan, tanto individuais como grupais | 10 | CB2 CG2 CE55 CE56 CT1 CT2 CT9 CT18 CT21 |

| | | | |
|---|--|----|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Capacidade de resolución de exercicios de forma autónoma | 10 | CE13 CE53 CE55 CE56 CT2 CT12 CT13 CT16 CT18 CT21 |
| Cartafol/dossier | Dossier organizado con todas as actividades levadas a cabo na materia por todos os membros da clase e tanto teóricas como prácticas. | 20 | CB2 CB3 CE54 CE56 CT2 CT21 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | Realización individual e grupal dunha proba práctica. | 20 | CB2 CB4 CG2 CE6 CE13 CE53 CE54 CE55 CE56 CT2 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT21 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliaranse os contidos non aprobados no mes de xuño.

Bibliografía. Fontes de información

BATALHA, A.P. (2004) Metodología do ensino da danza. Lisboa. UTL.BERGE, Ivonne (2000) Danza la vida. El movimiento natural. Una autoeducación holística. Madrid. Narcea.KALMAR, D. (2005) ¿Qué es la Expresión Corporal? Buenos Aires. Lumen.MONTAVEZ,M.; ZEA, M.J. (1998) Expresión Corporal. Propuestas para la acción. Málaga. Re-crea.ROMAIN, M. (2001) La danse à l'école primaire. Paris. Retz.RUANO, K., SÁNCHEZ, G. (2009) Expresión Corporal v Educación. Sevilla. Wanceulen.

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1) Asistencia continua a clases.
- 2) Actitude favorable, receptiva e participativa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**A educación física como medio de interdisciplinaridade**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | A educación física como medio de interdisciplinaridade | | | |
| Código | P02G120V01941 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | Galego | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Vila Suarez, Maria Elena | | | |
| Profesorado | Vila Suarez, Maria Elena | | | |
| Correo-e | EVILA@UVIGO.ES | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física | - saber |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola | - saber facer |
| CE60 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber - saber facer |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía e relación interdisciplinar dos fenómenos *motrices. | CB1 CB2 CB4 CG2 CG5 CG11 CG12 CE57 CE58 CE60 CE61 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT10 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT21 |

Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motrices e promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido e relación interdisciplinar.

CB1
CB2
CB3
CG1
CG2
CG4
CG10
CE58
CE59
CE60
CT1
CT2
CT7
CT8
CT12
CT14
CT15
CT16
CT18
CT19
CT21
CT22

Deseñar actividades físicas, lúdicas e motrices interdisciplinares encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices seguras e saudables.

CB1
CB4
CG2
CG4
CG5
CG10
CE57
CE58
CE60
CE61
CT1
CT2
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21
CT22

Ser capaz de crear e manter liñas e lazos de comunicación coordinados coas familias para incidir máis eficazmente nos procesos educativos interdisciplinares referidos ao xogo e movemento.

CB3
CB5
CG4
CG5
CG8
CG12
CE57
CE58
CT6
CT7
CT10
CT12
CT14
CT15
CT17
CT19
CT21
CT22

Contidos

Tema

| | |
|--|--|
| BLOQUE TEMATICO1. A motricidade como ferramenta e nexa interdisciplinar. | Introdución e conceptos. A complexidade. A Educación Física e a *motricidad. A interdisciplinariedade. Transferencia e enfoque globalizador. Ambitos de experiencia na Educación primaria. Areas e a súa relación coa E.F. |
| BLOQUE TEMATICO 2. Metodoloxía para a integración de contidos motrices interdisciplinares. | Programación da E.F. medios e métodos. A E.F. no currículo de Primaria. Proxecto Educativo e Proxecto Curricular. O papel activo do alumno na aprendizaxe interdisciplinar. Contidos guía. Psicomotricidade, Xogo en E. Primaria e Pre-deporte. |
| BLOQUE TEMATICO 3. Actividades físicas interdisciplinares. Propostas e recursos prácticos | Actividades interdisciplinares. Traballo con proxectos. Temas transversais en Educación Primaria. Propostas e recursos prácticos. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introductorias | 4 | 0 | 4 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 20 | 40 | 60 |
| Sesión maxistral | 20 | 0 | 20 |
| Obradoiros | 10 | 4 | 14 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 8 | 10 | 18 |
| Presentacións/exposicións | 4 | 3 | 7 |
| Debates | 4 | 4 | 8 |
| Prácticas en aulas de informática | 2 | 0 | 2 |
| Observación sistemática | 0 | 1 | 1 |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | 4 | 0 | 4 |
| Traballos e proxectos | 10 | 0 | 10 |
| Probas de resposta curta | 2 | 0 | 2 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---|--|
| Actividades introductorias | Actividades introductorias |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Formulación de casos de aula concretos |
| Sesión maxistral | Transmisión e análise do coñecemento teórico |
| Obradoiros | Traballo cooperativo -grupos pequenos- de integración teórico práctica |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Traballo individual autónomo |
| Presentacións/exposicións | Demostración ao grupo de clase de traballos |
| Debates | Discusion argumentada sobre partes do programa |
| Prácticas en aulas de informática | Procura e practica con recursos TIC |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---|---|
| Sesión maxistral | En clase e tutorías, despacho 214 -ver horarios-. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios | En clase e tutorías, despacho 214 -ver horarios-. |
| Obradoiros | En clase e tutorías, despacho 214 -ver horarios-. |
| Prácticas en aulas de informática | En clase e tutorías, despacho 214 -ver horarios-. |
| Traballos e proxectos | En clase e tutorías, despacho 214 -ver horarios-. |

| Avaliación | | | |
|---|---|---------------|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Tarefas individuais. | 10 | CB2 CB3 CB4 CG8 CG10 CG12 CE60 CT1 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 |
| Presentacións/exposicións | Elaboración e presentación dun traballo grupal | 40 | CB1 CB2 CB4 CG1 CG2 CG4 CG5 CG10 CE58 CE59 CE61 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT15 CT17 CT18 CT19 CT22 |
| Observación sistemática | Cualificación de asistencia, participación e resultados | 15 | CB2 CB3 CG5 CG10 CE61 CT1 CT6 CT14 |

| | | | |
|---|--|----|--|
| Resolución de problemas e/ou exercicios | Tarefas cooperativas | 10 | CB2 CB3 CB5 CG8 CG11 CE59 CT1 CT9 CT12 CT14 CT18 CT22 |
| Traballos e proxectos | Entrega de traballos | 10 | CB5 CG8 CG12 CT14 CT15 CT22 |
| Probas de resposta curta | Exame Final da materia. En forma mixta, test, preguntas e exercicios supostos. | 15 | CB1 CB3 CB4 CG1 CG2 CG11 CE57 CE61 CT6 CT16 CT17 CT18 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

É necesario sacar un 5 no exame e na unidade didáctica para poder sumarse a nota dos diferentes apartados. Os alumnos que non cumpran coa asistencia (80%) e participación en clase terán necesidade de realizar unha proba final que incluíra o total dos contidos (50% teóricos e 50% prácticos), e os distintos aspectos metodolóxicos. Na segunda convocatoria mantéñense as notas dos diferentes apartados. Para a convocatoria extraordinaria realizarase un exame cuxo valor é o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

- COLL, C. y otros, Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar, Editorial Alianza Psicología, Madrid. 1995
- DÍEZ NAVARRO, M.C. , Proyectando otra escuela. Trabajando por Proyectos en la Educación Infantil, De la Torre, Madrid. 1996
- Gil, P. , Metodología de la Educación Física en Educación Infantil. , Wanceulen. Sevilla, 2004
- IBÁÑEZ SANDÍN, C., El proyecto de educación infantil y su práctica en el aula, La Muralla, Madrid. 1992
- LÓPEZ PASTOR, VM. (Coord.), La educación Física en educación infantil: una, Madrid: Miño y Dávila., 2004
- PIAGET, J, El nacimiento de la inteligencia en el niño., Buenos Aires: Ábaco., 1981
- VARIOS, La educación física desde una perspectiva interdisciplinar, Ed. Graó. Barcelona., 2003
- ZABALA, A., Enfoque globalizador y pensamiento complejo: una respuesta para la comprensión e intervención en la realidad., Ed. Graó. Barcelona., 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929

Xogo na educación infantil/P02G110V01912

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Seguridade e hábitos saudables a través da educación física/P02G110V01925

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Actividade física e diversidade na educación infantil/P02G110V01929

DATOS IDENTIFICATIVOS**Coñecemento da contorna a través da actividade física na escola**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Coñecemento da contorna a través da actividade física na escola | | | |
| Código | P02G120V01942 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Pazos Couto, Jose Maria | | | |
| Profesorado | Pazos Couto, Jose Maria | | | |
| Correo-e | chema3@gmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | Tipoloxía |
|--------|--|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física |
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola |

CE60 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

CE61 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma

CT1 Capacidade de análise e síntese

CT2 Capacidade de organización e planificación

CT6 Capacidade de xestión da información

CT7 Resolución de problemas

CT8 Toma de decisións

CT9 Traballo en equipo

CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar

CT12 Habilidades nas relacións interpersoais

CT14 Razoamento crítico

CT15 Compromiso ético

CT16 Aprendizaxe autónoma

CT17 Adaptación a novas situacións

CT18 Creatividade

CT19 Lideranza

CT21 Iniciativa e espírito emprendedor

CT22 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---------------------------|--------------|
|---------------------------|--------------|

(*)1. Coñecer estratexias *motrices para desenvolver as nocións espaciais.

CB1
CB2
CB3
CB5
CG2
CE57
CE60
CE61
CT1
CT8
CT15
CT16

(*)2. *Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural mediante actividades físicas *exploratorias.

CB2
CB4
CG2
CG4
CG5
CG8
CG10
CG12
CE61
CT1
CT12
CT14
CT22

(*)3. Saber utilizar o xogo como recurso *didáctico para a exploración e coñecemento da contorna, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios *lúdicos.

CB1
CB2
CB4
CG1
CG5
CG11
CG12
CE57
CE58
CE60
CE61
CT1
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT17
CT19
CT22

(*)4. *Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades *motrices en diferentes contornas.

CB5
CG4
CG5
CG10
CE58
CE59
CE60
CT1
CT8
CT15
CT16

(*)5. Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades *motrices en contornas diferentes ao habitual.

CB3
CG1
CG2
CE58
CE60
CE61
CT1
CT10
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT19
CT22

(*)6. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas de convivencia nos seus alumnos.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG4
CG5
CG8
CG10
CG11
CG12
CE58
CE61
CT1
CT2
CT6
CT7
CT12
CT14
CT18
CT19
CT21

(*)7. *Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades *motrices en diferentes contornas así como os beneficios que teñen sobre a saúde.

CB3
CB4
CG2
CG8
CG11
CE58
CE59
CE60
CT1
CT14
CT15

(*)8. Ser capaz de *promover os comportamentos *respetuosos co medio natural, social e cultural.

CT10
CT12
CT14
CT19
CT22

Contidos

| Tema | |
|----------|--|
| Bloque 1 | 1. A contorna próxima e as súas implicacións na motricidade. |
| Bloque 2 | (*)2. Actividades físicas-*motrices *exploratorias.(*) |
| Bloque 3 | (*)3. O coñecemento dos grupos sociais da contorna mediante o xogo.(*) |
| Bloque 4 | (*)4. Os compoñentes básicos do medio natural e as súas posibilidades *motrices.(*) |
| Bloque 5 | (*)5. A contorna cultural e as súas posibilidades *motrices e *lúdicas. |
| Bloque 6 | (*)6. Actividades físicas en contornas diferentes ao aula (parques, zonas *recreativas, medio natural) |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Sesión maxistral | 22.5 | 45 | 67.5 |
| Prácticas de laboratorio | 30 | 52.5 | 82.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--------------------------|---|
| Sesión maxistral | Sesión impartidas polo profesor, nas que se procurará a maior interactividade e participación do alumnado. |
| Prácticas de laboratorio | Prácticas que formaran parte do traballo da materia, e que serán desenvolvidas polos alumnos e avaliadas in situ polo profesor e alumnos, tentando acabar os aprendizaxes oportunos |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--------------------------|--|
| Prácticas de laboratorio | Farase un seguimento personalizado de cada alumno e/ou grupo de alumnos, tanto nas titorías semanais, como a través da plataforma faitic |
| Sesión maxistral | Farase un seguimento personalizado de cada alumno e/ou grupo de alumnos, tanto nas titorías semanais, como a través da plataforma faitic |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|--------------------------|---|---------------|------------------------|
| Prácticas de laboratorio | Exposición práctica de algún contenido de los bloques del programa. Estas prácticas serán evaluadas durante el calendario de exámenes en las horas fijadas por el profesor. | 50 | |
| Sesión maxistral | Evaluación escrita de los contenidos del programa en la fecha fijada en el calendario de exámenes. | 50 | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

<p>As partes superadas gardarense máximo ata a seguinte convocatoria. Despois o alumno/a deberá desenvolver a asignatura completa</p>

Bibliografía. Fontes de información

Gil Madrona, P. et al, Unidades didácticas de educación física para Educación Infantil, 3-6 años. Vol. III, , Wanceulen

Gil Madrona, P., Metodología de la educación física en la actuación didáctica en educación infantil, , Wanceulen

Rigal, R., EDUCACION MOTRIZ Y EDUCACION PSICOMOTRIZ EN PREESCOLAR Y PRIMARIA, 2006, Inde

VACLAV VOJTA, EL DESCUBRIMIENTO DE LA MOTRICIDAD IDEAL, 2011, Morata

JODENE LYNN SMITH, JUEGOS DE PSICOMOTRICIDAD DE 18 MESES A 5 AÑOS, 2011, Narcea

ANA PONCE DE LEON y ROSA ANA ALONSO, MOTRICIDAD EN EDUCACION INFANTIL: PROPUESTAS PRACTICAS PARA EL AU LA, 2010, ccs

PEDRO ANGEL LATORRE ROMAN y JUAN MANUEL LOPEZ SANCHEZ, DESARROLLO DE LA MOTRICIDAD EN EDUCACION INFANTIL: CONSIDERACIONES CURRICULARES, CIENTIFICAS Y DIDACTICAS, 2010, GRUPO EDITORIAL UNIVERSITARIO (GRANADA

Ruiz Juan, F., DESARROLLO DE LA MOTRICIDAD A TRAVES DEL JUEGO: MATERIALES CONVENCIONALES Y NO CONVENCIONALES COMO RECURSOS METODOLOGICOS, 2001, Gymnos

PALOMA SAINZ DE VICUÑA, EDUCAR EN EL AULA DE 2 AÑOS: UNA PROPUESTA METODOLOGICA, 2010, Grao

ANGELES RUIZ DE VELASCO GALVEZ, EL JUEGO SIMBÓLICO, 2011, Grao

ANTONIO PAOLI, COMUNICACION Y JUEGO SIMBOLICO: RELACIONES SOCIALES, CULTURA Y PROCESOS DE SIGNIFICACION, 2007, LIBROS DEL UMBRAL S.A

JULIA OTXOA, UN LUGAR EN EL PARQUE, 2010, ALBERDANIA

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/P02G110V01503

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G110V01921

Seguridade e hábitos saudables a través da educación física/P02G110V01925

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Seguridade e hábitos saudables a través da educación física**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Seguridade e hábitos saudables a través da educación física | | | |
| Código | P02G120V01943 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 3 | 2c |
| Idioma | Castelán | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Ayan Perez, Carlos Luis | | | |
| Profesorado | Ayan Perez, Carlos Luis | | | |
| Correo-e | cayan@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber - saber facer |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes | |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física | |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física | |

| | |
|------|---|
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola |
| CE60 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación |
| CT6 | Capacidade de xestión da información |
| CT7 | Resolución de problemas |
| CT8 | Toma de decisións |
| CT9 | Traballo en equipo |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar |
| CT14 | Razoamento crítico |
| CT15 | Compromiso ético |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma |
| CT17 | Adaptación a novas situacións |
| CT18 | Creatividade |
| CT19 | Lideranza |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor |
| CT22 | Motivación pola calidade |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| Saber promove-la adquisición de hábitos en torno á autonomía. | CB1 CB2 CB3 CG2 CG8 CG12 CE57 CE60 CT6 CT8 CT14 CT15 CT21 CT22 |
| Coñecer os principios básicos un desenrolo e comportamento saudable | CB3 CB5 CG1 CG5 CG8 CG12 CE57 CE58 CE60 CT1 CT2 CT7 CT9 CT14 CT15 |

Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motoras e materiais curriculares seguros, destinados a promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido para o alumnado destas idades.

CB1
CB3
CB4
CG1
CG4
CG10
CG11
CE57
CE59
CE60
CT7
CT10
CT14
CT17
CT18
CT19

Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motoras seguras e saudables.

CB2
CB3
CB5
CG2
CG4
CG8
CG10
CE57
CE60
CT1
CT7
CT14
CT15
CT22

Ser capaz de desenrolar os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas nas prácticas físicas e na convivencia nos seus alumnos.

CB1
CB5
CG4
CG10
CG12
CE58
CE61
CT8
CT14
CT15
CT16
CT17
CT19

Detectar situacións de falta de benestar do neno ou a nena que sexan incompatibles co seu desenvolvemento e promover a súa mellora no ámbito da seguridade, autoprotección e da saúde.

CB1
CB2
CB3
CG2
CG8
CG10
CG12
CE57
CE59
CT1
CT8
CT14
CT15
CT18
CT22

Contidos

Tema

Establécense 7 grandes bloques, que serán referentes para os respectivos temas. A súa relación establécese identificando o seu número entre paréntesis, ao final do título de cada tema.

1. BLOQUE 1.- Práctica de hábitos saudables na actividade física infantil: Hixiene corporal, alimentación, descanso e educación postural.
2. BLOQUE 2.- Valoración axustada dos factores de risco, adopción de comportamentos de prevención e seguridade en situacións habituais, actitude de tranquilidade e colaboración en situacións de enfermidade e de pequenos accidentes na actividade física infantil.
3. BLOQUE 3.- Utilización segura de espazos deportivos, elementos e obxectos.
4. BLOQUE 4.- A cadea de supervivencia e o soporte vital básico na actividade física infantil.
5. BLOQUE 5.- Primeiros axudas básicas.
6. BLOQUE 6.- Actividades de ensino/aprendizaxe vinculadas á saúde e a a prevención de accidentes na actividade física infantil.
7. BLOQUE 7.- Estratexias didácticas para o ensino/aprendizaxe da saúde, a autoprotección e a prevención de accidentes na actividade física infantil.

| | |
|--|--|
| 1. A educación física saudable (B1). | 1.1. A educación física saudable: marco conceptual e contextual 1.2. A condición física saudable |
| 2. Consideracións para unha práctica segura na educación física (B2;B3). | 2.1. Recursos materiais seguros para a práctica de educación física. 2.2. Educación física e patoloxías infantís. |
| 3. Os primeiros auxilios (B4;B5;B6). | 3.1. Primeiros auxilios básicos. 3.2. A cadea de supervivencia. |
| 4. Educación postural e educación física (B1;B6;B7). | 4.1. Biomecánica Articular. 4.2. A ergonomía na educación física. |
| 5. Promoción de hábitos saudables na infancia (B1;B7). | 5.1. Orientacións básicas para a prescrición de actividade física na infancia. 5.2. A nutrición infantil. |

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Prácticas de laboratorio | 29 | 43.5 | 72.5 |
| Sesión maxistral | 22.5 | 33.75 | 56.25 |
| Titoría en grupo | 0 | 15 | 15 |
| Probas de tipo test | 1 | 1.5 | 2.5 |
| Traballos e proxectos | 1 | 2.75 | 3.75 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--------------------------|--|
| Prácticas de laboratorio | Actividades de aplicación dos coñecementos e situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e *procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo |
| Sesión maxistral | Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante |
| Titoría en grupo | Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para o asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--------------------------|---|
| Titoría en grupo | Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |
| Prácticas de laboratorio | Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |
| Sesión maxistral | Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe |

Avaliación

| Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
|------------|--------------------------------------|
|------------|--------------------------------------|

| | | | |
|-----------------------|--|----|---|
| Probas de tipo test | Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía. Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas nas prácticas físicas e na convivencia nos seus alumnos. Detectar situacións de falta de benestar do neno ou a nena que sexan incompatibles co seu desenvolvemento e promover a súa mellora no ámbito da seguridade, autoprotección e da saúde. | 70 | CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG12 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21 CT22 |
| Traballos e proxectos | Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar tarefas físico-motoras e materiais curriculares seguros, destinados a promover a aprendizaxe a través de actividades con sentido para o alumnado destas idades. Diseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motoras seguras e saudabl | 30 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG8 CG10 CG11 CE57 CE59 CE60 CT7 CT10 CT14 CT15 CT17 CT18 CT19 CT22 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia será necesario obter unha cualificación positiva en ambas as probas de avaliación (proba tipo test traballo).

No tipo test, haberá que obter polo menos 3.5 ptos de 7 posibles, e no traballo, deberase alcanzar polo menos 1.5 ptos de 3 posibles.

A nota final da materia obterase mediante a suma aritmética das puntuacións alcanzadas en ambas as partes, sempre e cando se cumpran os criterios de cualificación anteriormente expostos. No caso de non superar ambas as probas, estas deberán repetirse na segunda convocatoria.

No caso de superar unha das dúas probas, a nota obtida mantense de modo único e exclusivo para a segunda convocatoria, tendo entón que realizarse a outra proba na devandita convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Manidi M, Dafflon-Arvanitou I., Actividad física y salud : aportaciones de las ciencias humanas y sociales : educación para la, Masson, 2002

Delgado, M., Estrategias de intervención en educación para la salud desde la educación física, INDE, 2004

Delgado, M., Entrenamiento físico-deportivo y alimentación : de la infancia a la edad adulta, Paidotribo, 1999

Grapa, I., Primeros auxilios para niños : guía practica de urgencias médicas, Martínez-Roca, 2006

Cantó, R, y Jiménez, J., La columna vertebral en la edad escolar, Gymnos, 1998

Devis, J., Nuevas perspectivas curriculares en educación física., INDE, 1992

Ibáñez, J., y Astiasarán, I., Deporte y Nutrición., Aula Magna, 2010

Kapandji, J., Fisiología Articular, Tomo II, Panamericana, 2004

López, P., Ejercicios desaconsejados en la actividad física: detección y, INDE, 2000

San Jaime, A., Actuaciones básicas en primeros auxilios, Tebar, 2006

Silva, R., Seguridad en la educación física y el deporte escolar., Bubok, 2011

Serra, R., y Bagur, C., Prescripción de ejercicio físico para la salud., Paidotribo, 2004

Manidi M, Dafflon-Arvanitou I., Actividad física y salud : aportaciones de las ciencias humanas y sociales : educación para la salud a través de la actividad física , Masson, 2002 Delgado M, Estrategias de intervención en educación para la salud desde la educación física, INDE, Delgado M, Entrenamiento físico-deportivo y alimentación : de la infancia a la edad adulta , Paidotribo, 1999 Grapa I., Primeros auxilios para niños : guía practica de urgencias médicas , Martínez Roca, 2006 Bassedas E, Aprender y enseñar en educación infantil , Graó, 2006 Cantó R, y Jiménez J. (1998). La columna vertebral en la edad escolar. Ed. Gymnos Devís J (1992). Nuevas perspectivas curriculares en educación física. Ed. Inde Gil P. (2005). Unidades didácticas de educación física para educación infantil de 3-6 años. Ed. Wanceulen Gil, P. (2004). Evaluación de la educación física en educación infantil. Ed. Wanceulen Gil, P. (2004). Metodología de la educación física en educación infantil. Ed. Wanceulen Ibáñez J, y Astiasarán I.(2010). Deporte y Nutrición. Ed. Aula Magna Kapandji A. (2004). Fisiología Articular, Tomo II. Editorial Panamericana López P. (2000). Ejercicios desaconsejados en la actividad física: detección y alternativas. Ed. INDE Ramos A. (2003). Actividad física e higiene para la salud.Las Palmas de Gran Canaria : Universidad, Servicio de Publicaciones. San Jaime A. (2006). Actuaciones básicas en primeros auxilios. Ed. Tebar Silva R. Seguridad en la educación física y el deporte escolar. Serra R y Bagur C. (2004). Prescripción de ejercicio físico para la salud. Ed. Paidotribo V.V. A.A. (2011). Guia practica primeros auxilios para bebés y niños. S.A.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

Actividade física e diversidade na escola/P02G120V01945

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G120V01941

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301

Outros comentarios

Considérase imprescindible a asistencia ás clases prácticas como modo de consolidar os contidos expostos nas sesións teóricas así como de mellorar a formación do alumno.

DATOS IDENTIFICATIVOS**A linguaxe corporal**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | A linguaxe corporal | | | |
| Código | P02G120V01944 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Pazos Couto, Jose Maria | | | |
| Profesorado | Abilleira González, Maite Pazos Couto, Jose Maria | | | |
| Correo-e | chema3@gmail.com | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | Tipoloxía |
|--------|--|
| CB1 | Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física |
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola |

CE60 Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

CE61 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma

CT1 Capacidade de análise e síntese

CT2 Capacidade de organización e planificación

CT6 Capacidade de xestión da información

CT7 Resolución de problemas

CT8 Toma de decisións

CT9 Traballo en equipo

CT10 Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar

CT12 Habilidades nas relacións interpersoais

CT14 Razoamento crítico

CT15 Compromiso ético

CT16 Aprendizaxe autónoma

CT17 Adaptación a novas situacións

CT18 Creatividade

CT19 Lideranza

CT21 Iniciativa e espírito emprendedor

CT22 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|---|---|
| 1. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos e na linguaxe corporal. | CB2 CB4 CG1 CG2 CG10 CE57 CE58 CT1 CT8 CT16 CT17 |
| 2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o corpo. | CB1 CB3 CB5 CG4 CG5 CG8 CG10 CG12 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CT1 CT15 |

3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.

CB2
CB3
CG4
CG11
CG12
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CT1
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

4. Potenciar o uso da linguaxe corporal para conseguir unha mellor expresión, respectar o traballo propio e desenvolver habilidades sociais.

CB1
CB2
CB5
CG2
CG4
CG10
CG11
CG12
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CT1
CT7
CT12
CT14
CT15
CT21
CT22

5. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices.

CB2
CB4
CG1
CG8
CG11
CG12
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CT1
CT2
CT6
CT9
CT10
CT15
CT16
CT19

8. Ser capaz de deseñar actividades de aprendizaxe de novas formas de expresión.

CB1
CB3
CG1
CG4
CG8
CG11
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CT12
CT14
CT15

| Contidos | |
|-----------------|--|
| Tema | |
| Bloque 1 | Principios básicos da linguaxe corporal en Educación Infantil. Linguaxe corporal e estilos docentes en Ed. Infantil. |
| Bloque 2 | A linguaxe corporal medio de representación, expresión e comunicación en Educación Infantil. O código non verbal na infancia. |
| Bloque 3 | Do xogo simbólico ao xogo dramático. A creatividade |
| Bloque 4 | Principios metodolóxico-didácticos para a aplicación de técnicas artístico-expresivas en educación infantil: a danza creativa e tradicional, o teatro de sombras, a pantomima e a dramatización. |

| Planificación docente | | | |
|------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Sesión maxistral | 22.5 | 45 | 67.5 |
| Prácticas de laboratorio | 30 | 52.5 | 82.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|----------------------------|---|
| | Descrición |
| Sesión maxistral | Sesión impartidas polo profesor, nas que se procurará a maior interactividade e participación do alumnado. |
| Prácticas de laboratorio | Prácticas que formaran parte do traballo da materia, e que seran desenvolvidas polos alumnos e avaliadas in situ polo profesor e alumnos, tentando acadar os aprendizaxes oportunos |

| Atención personalizada | |
|-------------------------------|--|
| | Descrición |
| Prácticas de laboratorio | Farase un seguimento personalizado de cada alumno e/ou grupo de alumnos, tanto nas *tutorías semanais, como a través da plataforma *faitic |
| Sesión maxistral | Farase un seguimento personalizado de cada alumno e/ou grupo de alumnos, tanto nas *tutorías semanais, como a través da plataforma *faitic |

| Avaliación | | |
|-------------------|------------|--------------------------------------|
| | Descrición | Cualificación Competencias Avaliadas |
| | | |

Prácticas de laboratorio

Avaliación escrita dos contidos do programa na data fixada no calendario de exames.

50

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG4
CG5
CG8
CG10
CG11
CG12
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT21
CT22

| | | | |
|------------------|--|----|--|
| Sesión maxistral | Exposición práctica dalgún contido dos bloques do programa. Estas prácticas serán | 50 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG11 CG12 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CT10 CT15 CT19 |
| | avaliadas durante o calendario de exames nas horas fixadas polo profesor | | |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

As partes superadas gardarene máximo ata a seguinte convocatoria. Despois o alumno/a deberá desenvolver a asignatura Completa

Bibliografía. Fontes de información

VVAA, LA EDUCACION PSICOMOTRIZ (3-8 AÑOS). CUERPO, MOVIMIENTO, PERCEPC ION, AFECTIVIDAD : UNA PROPUESTA TEORICO-PRACTICA, 2007, Grao SAINZ DE VICUÑA, P., EDUCAR EN EL AULA DE 2 AÑOS: UNA PROPUESTA METODOLOGICA, 2010, Grao RUIZ DE VELASCO GALVEZ, A., EL JUEGO SIMBÓLICO, 2011, Grao PAOLI, A., COMUNICACION Y JUEGO SIMBOLICO: RELACIONES SOCIALES, CULTURA Y PROCESOS DE SIGNIFICACION, 2007, LIBROS DEL UMBRAL S.A. Anguera, M.T. (1991). Metodología observacional en la investigación psicológica (Vol. I). Barcelona: P.P.U. Anguera, M.T. (1992). Metodología de la observación en las ciencias humanas. Madrid: Cátedra. Anguera, M.T.; Losada, J.L. (1999). Reducción de datos en marcos de conducta mediante la técnica de coordenadas polares. En M.T. Anguera (Coord.), Observación de conducta interactiva en contextos naturales: Aplicaciones (pp. 163-188). Barcelona: EUB. Anguera, M.T.; Ardá, A. (1999). Observación de la acción ofensiva en el fútbol a 7. Utilización del análisis secuencial en la identificación de patrones de juego ofensivo. En M.T. Anguera (Ed.), Observación en deporte y conducta cinésico-motriz. Barcelona: EUB. Anguera, M.T. (2003): Metodología básica de observación en fútbol. En T. Ardá y C. Sanjurjo (Eds.). Metodología de la enseñanza del fútbol pp. 301-322). Barcelona: Paidotribo. Bakeman, R. (1978). Untangling streams of behavior: Sequential analyses of observation data. In G.P. Sackett (Ed.), Observing behavior Vol. II: Data collection and analysis methods (pp. 63-73). Baltimore: University Park Press. Bakeman, R.; Gottman, J.M. (1989). Observing behavior. An introduction to sequential analysis, Cambridge: Cambridge University Press. Bakeman, R.; Quera, V. (1995). Analyzing interaction: Sequential analysis using SDIS and GSEQ. New York: Cambridge University Press. Anguera, M.T. (1991). Metodología observacional en la investigación psicológica (Vol. I). Barcelona: P.P.U. Bakeman, R.; Quera, V. (1996). Análisis de la interacción. Análisis secuencial con SDIS y GSEQ. New York: Cambridge University Press. Hernández Mendo, A.; Anguera, M.T. (1998). Análisis de coordenadas polares en el estudio de las diferencias individuales de la acción de juego. En M. P. Sánchez y M. A. Quiroga (Coords.). Perspectivas actuales de la investigación psicológica de las diferencias individuales (pp. 84-88). Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces. Sackett, G.P. (Ed.) (1978). Observing behaviour. Vol. II: Data collection and analysis methods. Baltimore: University Park Press. Sackett, G.P. (1980). Lag sequential analysis as a data reduction technique in social interaction research. In D.B. Sawin, R.C. Hawkins, L.O. Walker & J.H. Penticuff (Eds.), Exceptional infant. Psychosocial risks in infant-environment transactions (pp. 300-340). New York: Brunner/Mazel.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

A educación física como medio de interdisciplinaridade/P02G120V01941

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Actividade física e diversidade na escola/P02G120V01945

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividade física e diversidade na escola**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Actividade física e diversidade na escola | | | |
| Código | P02G120V01945 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OP | 4 | 1c |
| Idioma | | | | |
| Departamento | Didácticas especiais | | | |
| Coordinador/a | Alvariñas Villaverde, Mirian | | | |
| Profesorado | Alvariñas Villaverde, Mirian | | | |
| Correo-e | myalva@uvigo.es | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber facer |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE57 | Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física | - saber |
| CE58 | Coñecer o currículo escolar da educación física | - saber |

| | | |
|------|---|--------------------------------------|
| CE59 | Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola | - saber - saber facer |
| CE60 | Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes | - saber facer |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | |
| CT14 | Razoamento crítico | - Saber estar / ser |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT19 | Lideranza | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - Saber estar / ser |
| CT22 | Motivación pola calidade | - Saber estar / ser |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| 1. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe para a diversidade. | CB1 CB2 |
| 2. Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade. | CG2 |
| 3. Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades *motrices que atendan á diversidade. | CG4 |
| 5. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social. | CE59 CE60 CE61 |
| 7. Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades *motrices. | CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21 CT22 |

| | |
|--|--|
| 4. Coñecer o desenvolvemento *psicomotor e deseñar intervencións que atendan á diversidade | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG11 CG12 CE57 CE58 CE60 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT22 |
|--|--|

| | |
|---|---|
| 6. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas de convivencia nos seus alumnos. | CG8 CG10 CE57 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21 |
|---|---|

| | |
|---|--|
| 8. Ser capaz de crear e manter liñas e lazos de comunicación coordinados coas familias para incidir máis eficazmente no proceso educativo | CB5 CG8 CG12 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT17 CT19 CT21 |
|---|--|

| Contidos | |
|-----------------|---|
| Tema | |
| BLOQUE 1 | Conceptos básicos sobre diversidade e actividade física. Tipoloxía da diversidade: diversidade socioculturais, alumnado con necesidades educativas especiais, diversidade de xéneros e persoas, etc |
| BLOQUE 2 | A atención á diversidade na escola desde a *motricidade. Modelos. A aprendizaxe *motriz cooperativo. A convivencia e a resolución de conflitos. |
| BLOQUE 3 | Estratexias didácticas de atención á diversidade desde a actividade física na escola. |

| Planificación docente | | | |
|---|---------------|--------------------|--------------|
| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | 8.5 | 17 | 25.5 |
| Sesión maxistral | 10 | 20 | 30 |
| Probas de resposta curta | 2 | 2 | 4 |
| Traballos e proxectos | 2 | 6 | 8 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | 30 | 52.5 | 82.5 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

| Metodoloxía docente | |
|---|---|
| | Descrición |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | Resolución de problemas e exercicios expostos e analizados na clase. |
| Sesión maxistral | Exposicións dos aspectos máis relevantes de cada tema, explicando conceptos, clasificacións, técnicas...Será de carácter participativo. |

| Atención personalizada | |
|---|--|
| | Descrición |
| Sesión maxistral | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Traballos e proxectos | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de *tutoría que o profesorado ten nos seus despachos e tamén na propia aula. |

| Avaliación | | | |
|--------------------------|--|---------------|--|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Probas de resposta curta | Probas escritas ou orais de resposta curta | 50 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG8 CG10 CG12 CE57 CE58 CE60 CT1 CT2 CT6 CT7 CT14 CT16 CT18 CT22 |

| | | | |
|---|--|----|---|
| Traballos e proxectos | O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita... | 20 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG10 CG11 CE58 CE59 CE60 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21 CT22 |
| Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. | Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. | 30 | CG1 CG2 CG5 CE58 CE59 CE60 CE61 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT17 CT18 CT19 CT21 CT22 |

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia de forma continua hai que superar as dúas partes da materia. quen non cumpra cos requisitos da práctica de maneira continua presentárase en xuño/xullo a unha avaliación consistente en:

a) exame da parte teórica (5 puntos)

*b) exame da parte práctica (5 puntos)

Hai que superar ambas as partes para superar a materia.

Contéplase dentro da materia a posibilidade de realización de saídas de estudos para realizar prácticas en contextos

específicos de diversidade.

Bibliografía. Fontes de información

* ABAIXO, , ,

Ainscow, M. (2001). *Desarrollo de escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares*. Madrid: Narcea. Gomez, H. (2009). *Educación Física y atención a la diversidad*. Madrid: La tierra hoy.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

A linguaxe corporal/P02G110V01928

Xogo na educación infantil/P02G110V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/P02G110V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

| | | | | |
|------------------|---|----------|-------|--------------|
| Materia | Prácticas externas: Practicum | | | |
| Código | P02G120V01981 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descriptor | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 48 | OB | 4 | An |
| Idioma | Castelán Galego Inglés | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | Martínez Figueira, María Esther | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | <p>O artigo 2 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, define estas como “[...] unha actividade de natureza formativa realizada polos estudantes universitarios e supervisada polas Universidades, cuxo obxectivo é permitirles aos mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empregabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento”.</p> <p>O Real Decreto mencionado establece no seu artigo 3 que coa realización das prácticas académicas externas se pretenden alcanzar os seguintes fins:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Contribuír para a formación integral dos estudantes complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica. b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional na que os estudantes han operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos. c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas. d) Obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade futura. e) Favorecer a innovación e creatividade e o emprendemento. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|--------------------------------------|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber facer |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber |
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber facer |
| CE64 | Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro | - saber - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer |
| CE66 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CE67 | Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos | - saber facer |
| CE68 | Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social | - saber |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|---|---|
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber facer |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber |
| CT15 | Compromiso ético | - saber |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - Saber estar / ser |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |
| CT22 | Motivación pola calidade | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT23 | Sensibilidade por temas ambientais | - saber facer |

Resultados de aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe | Competencias |
|--|--|
| Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento | CB1 CG1 CG6 CE61 CE62 CE68 CT1 |

| | |
|--|---|
| Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |
|--|---|

| | |
|--|---|
| Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións na aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CG12 CE64 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT22 |
|--|---|

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE61
CE62
CE63
CE64
CE65
CE66
CE67
CE68
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG12
CE61
CE64
CT8
CT9
CT10
CT14
CT15
CT16
CT17
CT19
CT22

Contidos

Tema

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo
3. A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe na aula dende os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|--------------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Foros de discusión | 0 | 25 | 25 |
| Debates | 25 | 0 | 25 |
| Prácticum | 600 | 0 | 600 |
| Informes/memorias de prácticas | 0 | 550 | 550 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|--------------------|---|
| Foros de discusión | As titorías semanais, individuais e colectivas, con o coordinador e os titores da Universidade servirán de asesoramento aos estudantes. Analizaranse e valorarán os datos observados á luz das competencias técnicas adquiridas nas outras materias e propoñeranse directoras para desenvolver novas tarefas |
| Debates | A presentación de experiencias e reflexións realizadas durante as estanzas no centro escolar e o intercambio de criterios entre os estudantes de prácticas servirán para compartir experiencias e para contrastar a propia visión de a realidade educativa |
| Prácticum | O núcleo formativo fundamental do Practicum se desenvolverá mediante a participación no proceso de ensino e aprendizaxe do aula de Primaria asignada (xeralista e de especialidade, se é o caso). O alumno de prácticas participará nas reunións dos equipos educativos dos que forme parte e colaborará nos proxectos de innovación e nas actividades extraescolares que o centro desenvolva. Así mesmo asistirá a todas as reunións e actividades organizadas para que os estudantes en prácticas coñezan en profundidade a realidade educativa a Educación Primaria |

Atención personalizada

| | Descrición |
|--------------------------------|---|
| Prácticum | O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas. |
| Foros de discusión | O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas. |
| Debates | O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas. |
| Informes/memorias de prácticas | O alumnado terá unha titorización académica que facilitará na medida do posible o desenvolvemento óptimo do Practicum. Asemesmo, tamén contará cunha titorización no centro de prácticas. |

Avaliación

| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
|-----------|--|---------------|---|
| Prácticum | Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo correspondente | 50 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

| | | | |
|--------------------------------|---|----|---|
| Informes/memorias de prácticas | Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas Memoria de Prácticas | 50 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |
|--------------------------------|---|----|---|

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1. A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos criterios e fontes de información sinalados. Se mantendrán las competencias adquiridas en primeira convocatoria hasta segunda.2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de

avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico. Manteranse as competencias adquiridas en primeira convocatoria ata segunda. 3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final. 4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflectan as diferentes competencias obxecto de mesma. Particularmente, no tocante á Memoria de Prácticas, sinalar: 1. A Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro. 2. A través da guía docente, así como por outro tipo de orientacións, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para unha correcta elaboración da Memoria. 3. Para facilitar o proceso de avaliación cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Normativa de referencia:- Real Decreto 1393/2007, de 29 de outubro, polo que se establece a ordenación das ensinanzas universitarias oficiais.- Memoria do Título de Grao Primaria: <http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=159,555,0,0,1,0>- Real decreto 861/2010, do 2 de xullo, que modifica o R. O 1393/2007, do 29 de outubro.- ORDE ECI/3857/2007, de 27 de decembro na cal se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Primaria/Infantil- Real Decreto 1707/2011, de 18 de novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, así como os dereitos e deberes tanto de titores/as como de estudantes.- Normativa del Practicum del Grado de Educación Primaria de la Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte

Referencias bibliográficas:CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J. (2009). El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum. En M. RAPOSO RIVAS, M. E. MARTÍNEZ FIGUEIRA, L. LODEIRO ENJO, J. C. FERNÁNDEZ DE LA IGLESIA y A. PÉREZ ABELLÁS (coord.), El practicum más allá del empleo: formación vs training (369-380). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria. CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra. GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211. GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505. IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital. LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. Revista de Educación (Madrid), 343, 249-273. LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco. MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía, 21 (3), 1-6. MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. Revista de Educación (Madrid), 346, 335-361. RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum (1-21). Lugo: Unicopia. RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M. C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), Buenas prácticas en el practicum (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria. SCHÖN, D. A. (1992). La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones. Barcelona: Paidós-MEC. ZABALZA BERAZA, M. A. (1989). Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), Actas del II Symposium sobre prácticas escolares (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.— (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado, 8 (2), 1-22.— (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (19-34). Santiago: Unidixital.— (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior (7-34). Santiago: Tórculo. ZEICHNER, H. (1993). A formação reflexiva de professores: ideias e práticas. Lisboa: Educa.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Traballo de Fin de Grao/P02G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202
Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102
Historia: Historia do presente/P02G120V01203
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204
Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103
Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/P02G120V01104
Socioloxía: Socioloxía da educación/P02G120V01105
Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/P02G120V01301
Ciencias experimentais/P02G120V01302
Didáctica das artes plásticas e visuais/P02G120V01401
Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402
Expresión e linguaxe musical/P02G120V01403
Xeografía/P02G120V01305
Lingua española/P02G120V01303
Lingua galega/P02G120V01404
Matemáticas e a súa didáctica I/P02G120V01304
Matemáticas e a súa didáctica II/P02G120V01405
Agrupacións instrumentais para a escola primaria/P02G120V01921
Didáctica da lingua e literatura: Español/P02G120V01506
Didáctica da lingua e literatura: Galego/P02G120V01501
Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502
Didáctica das ciencias sociais/P02G120V01503
Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901
Educación artística/P02G120V01902
Educación física e a súa didáctica na educación primaria/P02G120V01601
Ética e deontoloxía profesional/P02G120V01903
Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504
Lingua francesa e a súa didáctica/P02G120V01505
Lingua inglesa e a súa didáctica/P02G120V01507
Lingua e literatura: Español/P02G120V01603
Lingua e literatura: Galego/P02G120V01602
Novas tecnoloxías para a educación musical en primaria/P02G120V01925
Técnica vocal e práctica coral/P02G120V01926
Expresión corporal e danza/P02G120V01928
Introdución ao feito relixioso e ao cristián/P02G120V01908
Literatura infantil e xuvenil/P02G120V01910
Música nas culturas/P02G120V01927

Outros comentarios

Observacións sobre as competencias:
Seleccionáronse para priorizar algunhas das competencias xerais ou transversais máis relevantes para o Practicum, e modificouse levemente a formulación das competencias específicas da ORDE ECI/3857/2007, ou especificáronse algunhas outras, para facilitar a concreción do sistema de avaliación na guía docente propiamente dita en forma de resultados aínda máis concretos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

| | | | | |
|------------------|--|----------|-------|--------------|
| Materia | Traballo de Fin de Grao | | | |
| Código | P02G120V01991 | | | |
| Titulación | Grao en Educación Primaria | | | |
| Descritores | Creditos ECTS | Carácter | Curso | Cuadrimestre |
| | 6 | OB | 4 | 2c |
| Idioma | Castelán Galego Inglés | | | |
| Departamento | | | | |
| Coordinador/a | Martínez Figueira, María Esther | | | |
| Profesorado | | | | |
| Correo-e | | | | |
| Web | | | | |
| Descrición xeral | O Traballo Fin de Grao consiste no desenvolvemento autónomo por parte do estudante dun proxecto baixo a dirección dun profesor titor, cuxa realización ten a finalidade de favorecer que o estudante integre as ensinanzas recibidas durante os estudos e asegurar a adquisición das competencias propias da titulación. | | | |

Competencias

| Código | | Tipoloxía |
|--------|--|---|
| CB1 | Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. | - saber |
| CB2 | Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. | - saber facer |
| CB3 | Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. | - saber facer - Saber estar / ser |
| CB4 | Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. | - saber facer |
| CB5 | Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. | - saber facer |
| CG1 | Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos | - saber |
| CG2 | Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro | - saber - saber facer |
| CG3 | Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar | - saber |
| CG4 | Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG5 | Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes | - saber facer - Saber estar / ser |
| CG6 | Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG7 | Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa | - saber facer - Saber estar / ser |

| | | |
|------|--|---|
| CG8 | Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas | - Saber estar / ser |
| CG9 | Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable | - Saber estar / ser |
| CG10 | Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes | - saber - saber facer |
| CG11 | Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural | - saber - saber facer - Saber estar / ser |
| CG12 | Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos | - saber |
| CE61 | Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma | - saber |
| CE62 | Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia | - saber - saber facer |
| CE63 | Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias | - saber facer |
| CE64 | Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro | - saber - saber facer |
| CE65 | Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica | - saber facer |
| CE66 | Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro | - saber facer |
| CE67 | Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos | - saber facer |
| CE68 | Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social | - saber |
| CE69 | Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas | - saber - saber facer |
| CT1 | Capacidade de análise e síntese | - saber facer |
| CT2 | Capacidade de organización e planificación | - saber facer |
| CT3 | Comunicación oral e escrita na lingua materna | - saber facer |
| CT4 | Coñecemento de lingua estranxeira | - saber |
| CT5 | Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo | - saber |
| CT6 | Capacidade de xestión da información | - saber facer |
| CT7 | Resolución de problemas | - saber facer |
| CT8 | Toma de decisións | - saber facer |
| CT9 | Traballo en equipo | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT10 | Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT11 | Traballo nun contexto internacional | - saber facer |
| CT12 | Habilidades nas relacións interpersoais | - saber facer - Saber estar / ser |
| CT13 | Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade | - saber - Saber estar / ser |
| CT14 | Razoamento crítico | - saber facer |
| CT15 | Compromiso ético | - Saber estar / ser |
| CT16 | Aprendizaxe autónoma | - saber facer |
| CT17 | Adaptación a novas situacións | - saber facer |
| CT18 | Creatividade | - saber facer |
| CT19 | Lideranza | - saber facer |
| CT20 | Coñecemento doutras culturas e costumes | - saber |
| CT21 | Iniciativa e espírito emprendedor | - saber facer |

CT22 Motivación pola calidade

- saber facer
- Saber estar /
ser

CT23 Sensibilidade por temas ambientais

- Saber estar /
ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.

CB1
CB2
CG8
CE61
CE65
CE66
CE69
CT2
CT7
CT8
CT17
CT18
CT21
CT22

É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG4
CG5
CG8
CE63
CE64
CE66
CT6
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16

É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.

CB2
CB3
CG2
CG4
CG6
CG7
CE63
CE64
CE67
CE68
CT1
CT2
CT9
CT10
CT13

É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións pre-profesionais e analizando a eficacia do propio programa de traballo.

CB5
CG10
CG12
CE62
CE63
CT2
CT8
CT21

É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan..

CB4
CG7
CG9
CG12
CE66
CT5
CT12
CT19
CT20
CT23

É capaz de sintetizar información e soste argumentos sólidos.

CB4
CG2
CG3
CG11
CE69
CT3
CT4

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que fosen preparadas.

CB4
CG8
CT3
CT5
CT6

É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.

CB2
CG11
CE65
CT16
CT17
CT18

Contidos

Tema

Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Primaria -

Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa -

Elaboración, presentación y defensa del informe/memoria del trabajo desarrollado -

Planificación docente

| | Horas na aula | Horas fóra da aula | Horas totais |
|---------------------------|---------------|--------------------|--------------|
| Actividades introdutorias | 2 | 2 | 4 |
| Traballos tutelados | 10 | 115 | 125 |
| Presentacións/exposicións | 1 | 20 | 21 |

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Actividades introdutorias | Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. |
| Traballos tutelados | Ao alumnado asignaráselle un titor/a para a realización do TFG. A tutorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como facilitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa. |
| Presentacións/exposicións | Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante un Tribunal. |

Atención personalizada

| | Descrición |
|---------------------------|---|
| Traballos tutelados | Orientación, seguimento e supervisión do TFG, de forma presencial ou a través da plataforma Tema, correo electrónico ou por teléfono. |
| Presentacións/exposicións | Orientación, seguimento e supervisión do TFG, de forma presencial ou a través da plataforma Tema, correo electrónico ou por teléfono. |

| Avaliación | | | |
|---------------------|---|---------------|---|
| | Descrición | Cualificación | Competencias Avaliadas |
| Traballos tutelados | O profesor-titor/a fará unha avaliación continua do traballo do alumno. Antes da data establecida para a presentación e defensa do TFG, o tribunal de avaliación terá o informe de valoración do titor/a sobre o traballo realizado por parte do estudante cunha valoración parcial do mesmo. | 30 | CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CE69 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23 |

- CB1
- CB2
- CB3
- CB4
- CB5
- CG1
- CG2
- CG3
- CG4
- CG5
- CG6
- CG7
- CG8
- CG9
- CG10
- CG11
- CG12
- CE61
- CE62
- CE63
- CE64
- CE65
- CE66
- CE67
- CE68
- CE69
- CT1
- CT2
- CT3
- CT4
- CT5
- CT6
- CT7
- CT8
- CT9
- CT10
- CT11
- CT12
- CT13
- CT14
- CT15
- CT16
- CT17
- CT18
- CT19
- CT20
- CT21
- CT22
- CT23

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (70%) máis a valoración do titor/a (30%). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros.O TFG debe ser un traballo persoal no

que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe. Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuatrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao/o titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Ferrer, V.; Carmona, M. y Soria, V. (Eds), EL TRABAJO DE FIN DE GRADO. GUÍA PARA ESTUDIANTES, DOCENTES Y AGENTES COLABORADORES., 2012, Madrid: Mc Graw Hill

Referencias bibliográficas: Cordon, *J.A.; López, *J.; Vaqueiro, *J. (2001). Manual de investigación bibliográfica e documental. Madrid: Pirámide. Xurado Vermellas, E. (2002). Técnicas de investigación documental: manual para a elaboración de tese, *monografías, ensaios e informes académicos. México: *Thompson. *Walker, Melissa (2005). Como escribir traballos de investigación. Barcelona : *Gedisa.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Prácticas externas: Practicum/P02G120V01981